SCIENCE FICTION FANTASY HORROR

41

50KR.

SOMMER 2014

HIMMELSKIBET

MAGASINET FOR FANTASTIK

DANSK STAR WARS LOGE *i samarbejde med AUTOGRAFER.NET*
præsenterer

STAR WARS WEEKEND 6

TAASTRUP KULTURCENTER, POPPEL ALLÉ 12, 2630 TAASTRUP

1. & 2. NOVEMBER 2014 KL. 10-17

MØD STJERNERNE FRA STAR WARS OG FÅ DERES *AUTOGRAF

MIKE EDMONDS

SEAN CRAWFORD

TIM DRY

CHRIS MUNCKE

TREVOR BUTTERFIELD

KEN COOMBS

STORT STAR WARS & SCI-FI MARKED

Alt hvad hjertet begærer af merchandise fra bl.a.

STAR WARS · THE LORD OF THE RINGS · Harry Potter · STAR TREK · LEGO

ENTRÉ 50,- PR DAG

Familiebillet til 4 personer kan købes for 150,- pr. dag

TEX-TRYK PRINT WE CAN · AUTOGRAFER.NET · WWW.KULTURHUSENE.HTK.DK · skywalker.dk

SE MERE INFORMATION PÅ WWW.DANSKSTARWARSLOGE.DK

Gæster kan aflyse pga. arbejde. *Autografer betales ved siden af billetten.
Prisen på autografer bestemmes af gæsterne, og er inklusiv et 20cm x 25cm fotografi.

HIMMELSKIBET

MAGASINET FOR FANTASTIK

Nummer 41, sommer 2014

HIMMELSKIBET beskæftiger sig med de fantastiske genrer. Bladet bringer artikler, noveller, kunst, anmeldelser, nyheder m.v., der på den ene eller den anden måde har med fantastik at gøre. Se mere på www.himmelskibet.dk.

HIMMELSKIBET er et non-profit forehavende, der udelukkende bliver produceret af ulønnet arbejdskraft. Alle indlæg er © indlæggenes ophavsmænd.

HIMMELSKIBET udgives af foreningen Fantastik. Læs om Fantastik på www.fantastik.dk.

Ansvarshavende redaktør:
Klaus Æ. Mogensen
Tlf. 30 65 11 22
himmelskibet@fantastik.dk

Kontaktadresse
(bl.a. ved adresseændring):
Thomas Winther
Haydnsvej 1, 1 th
2450 København SV
kasserer@fantastik.dk

Dette nummers redaktør:
Klaus Æ. Mogensen

HIMMELSKIBET udkommer ca. fire gange om året. Medlemmer af foreningen Fantastik modtager bladet gratis. Institutions-abonnement koster 200 kr. for fire numre. Medlemskab eller abonnement kan opnås ved at indbetale 200 kr. til konto i BankNordik 6515 30504775661. Husk at angive navn og adresse. Girokort til indbetaling kan rekvireres ved at sende en e-mail til forening@fantastik.dk.

Løssalgspris: 50 kr./stk.

Layout & montage:
Klaus Æ. Mogensen

Forsidegrafik: Michael Bernth

Tryk: Frederiksberg Bogtrykkeri
ISSN-NR: 1603-5836

Deadline for #42: 15/9 2014

Annoncepriser:
Omslag, bagside: 400 kr.
Omslag, inderside: 250 kr.
Helside inde i bladet: 150 kr.
Halvside inde i bladet: 100 kr.

Korrektur: Tue Sørensen

INDHOLD

Forsideillustration: Council Leader
Af Martin Petersen, http://martinpeder.wordpress.com

Den Fantastiske Virkelighed: OP AF TYNGDEBRØNDEN.....4
Artikel af Flemming R.P. Rasch

BOGENS ÅND.....7
Novelle af Thomas Winther

BLACKWOOD OG WENDIGOEN.....10
Artikel af Jakob Friis Andersen

LILITH - frit efter et vestjysk sagn.....13
Novelle af Mikkel Harris Carlsen

GAME OVER – CONTINUE? YES/NO.....15
Artikel af Lars Ahn Pedersen

DIPLOMATEN.....17
Tegneserie af Peder Riis

ANMELDELSER.....23

Fantasy-tegneserier: CASTLE WAITING.....42
Artikel af Klaus Æ. Mogensen

SF-tegneserier: THE SILVER SURFER.....44
Artikel af Tue Sørensen

Fan-profil: DEN KNUD LARN DU IKKE KENDER.....46
Interview af Rasmus Wichmann

New York Love Story, November 2034.....50
Novelle af Jon Terje Østberg

Fantasticon 2014.....52
Reportage af Flemming R.P. Rasch

SØDE DØDE PIGER.....55
Novelle af Lars Kramhøft

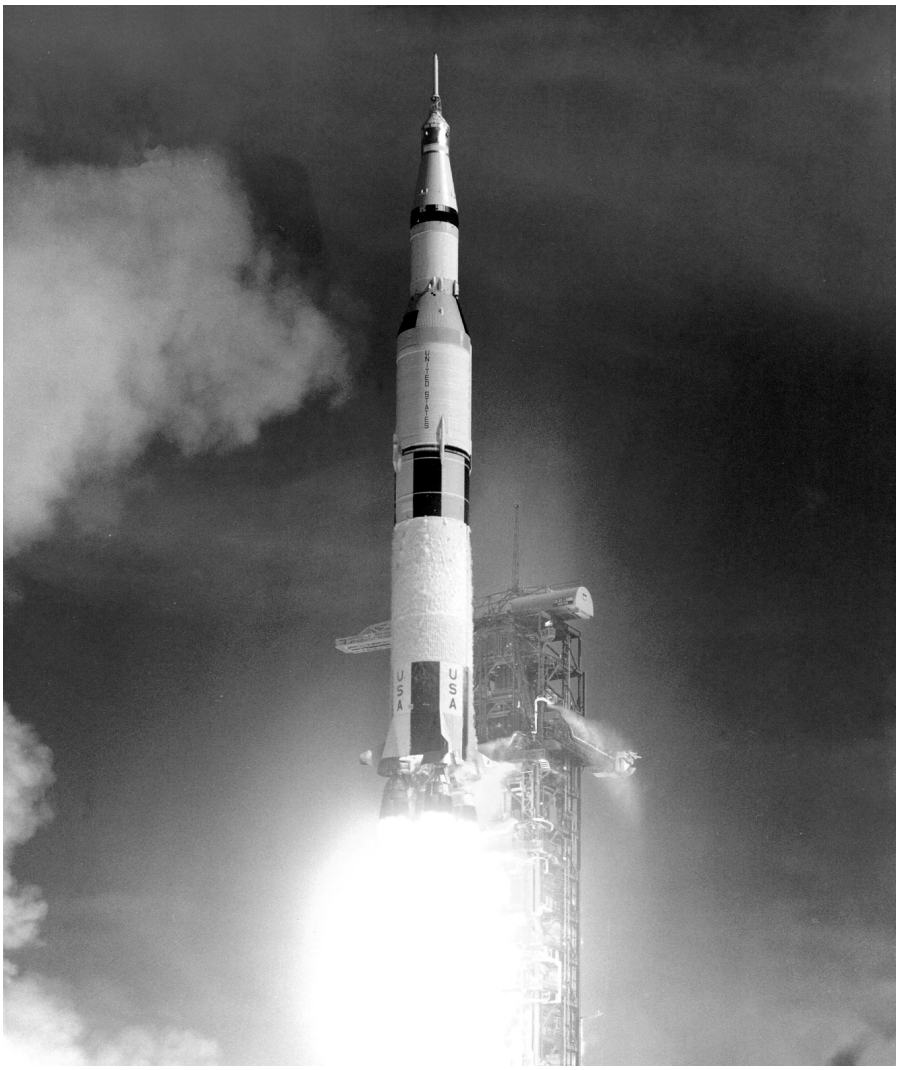
NYT OM FANTASTIK.....60
Ved Klaus Æ. Mogensen

NYT FANTASTIK PÅ DANSK.....62
Ved Janus Andersen

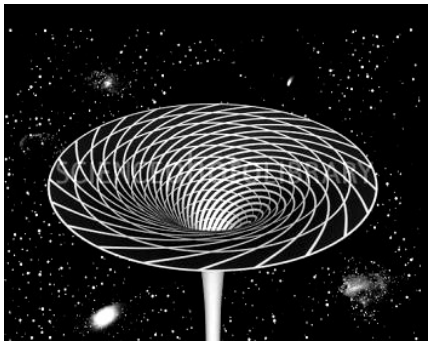
Den Fantastiske Virkelighed: OP AF TYNGDE-BRØNDEN

Af Flemming R.P. Rasch

På årets Fantasticon havde vi et panel om solsystemet. Bare i løbet af Himmelskibets levetid er der kommet et væld af nye oplysninger ind om de forskellige planeter og andre himmelobjekter. Men at sende mennesker længere ud i rummet end nogle få hundrede kilometer er ikke blevet gjort siden 1970'erne. Og selv om der stadig sker meget med rumforskningen, er vi mange som godt kunne tænke os der skete endnu mere. For eksempel er der ikke planlagt nye missioner til Saturn, så når Cassini – der nåede frem for ti år siden – holder op med at virke, er det slut med data fra Saturn. En forudsætning for at kunne sende noget ud i rummet, er at ens rumskib har en motor som virker i rummet. Derfor handler Den Fantastiske Virkelighed denne gang om rumskibsmotorer.

Saturn V letter fra Cape Canaveral

Hvis man ser på optagelser af rumfartøjer der sendes af sted i dag og for halvtreds år siden, vil den væsentligste forskel formentlig være at de nye optagelser er i farve og bedre opløsning. Den grundlæggende teknologi til at sende noget i kredsløb med, har faktisk forandret sig meget lidt.

Læser man science fiction fra 1950'erne og 1960'erne, vil man derimod ofte støde på andre teknologier, især en bestemt teknologi: Det atomdrevne rumskib. I dag bruger man faktisk også atomkraft i nogle rumfartøjer, blot ikke som motorkraft: mere om det senere. Det man forestillede sig dengang, var at rumfartøjer, ligesom ubåde og hangarskibe, selvfølgelig skulle udnytte den bedste energikilde man kendte, dvs. atomkraft.

Det var ikke kun science fiction – man kom så langt som til faktisk at designe motorer. Problemet var nok den radioaktive forurening. At opsende et rumfartøj i dag og dengang udvikler enorme mængder af drivhusgasser og andre skadelige sager, men i løbet af 1960'erne og 1970'erne blev forurening med radioaktivitet sat i en hel speciel kategori i folks bevidsthed – man blev meget bange for atomkraft, hvor det før havde været den nye, fantastiske energikilde. Princippet i sådan en atommotor indebærer at man slipper noget ud som har været i tær kontakt med en atomreaktor, så derfor blev udviklingen af atommotorer sat mere eller mindre i stå i starten af 1970'erne.

For at komme ud i kredsløb, skal vi op fra vores 'tyngdebrønd' – dvs. overvinde Jordens tyngdefelt. Det sker ved at opnå

en så høj hastighed at man ikke falder ned igen – i størrelsesorden 10 kilometer pr. sekund. Da vi ikke har bygget en motorvej ud i rummet man kan køre på (eller en rumelevator), skal vores rumfartøj også have motorkraft til ikke at falde ned undervejs på sin tur, dvs. den skal kunne bære sig selv. Et fly kan bruge vinger til at hjælpe med det, men på vej ud i rummet bliver atmosfæren for tynd til at de kan bære, så det går ikke med et rumfartøj – i hvert fald når det kommer op i en vis højde (som bekendt brugte NASAs rumfærger vinger til at lande med).

Der skal altså et ordentligt skub til for at få rumfartøjet sendt op. Alle motorer, som skal fungere i rummet, udnytter den samme fysiske lov til det: Populært sagt: Hvis man smider noget bagud, kommer man selv fremad. Det kan så f.eks. være varme gasser. Princippet kendes fra nytårsraketten – ild og røg står bagud, mens den selv bevæger sig op. Det er en forbrændingsmotor ligesom f.eks. en bilmotor, bortset fra at 'udstødningsgassen' ikke bruges til at dreje nogle hjul rundt, men sendes direkte bagud.

Alternativet var så den omtalte atommotor, som også er i stand til at levere en meget kraftigt 'skub'. Derimod er nogle af de nyere typer motorer – som jeg vil komme til lige om lidt – ikke kraftige nok. For et give et indtryk af hvor meget der kræves, så kan det nævnes at den gigantiske løfteraket Saturn V, som blev brugt til Apollo-missionerne til Månen, ved starten leverede 190 gigawatt. Til sammenligning er Danmarks samlede gennemsnitlige elforbrug ca. 5 gigawatt.

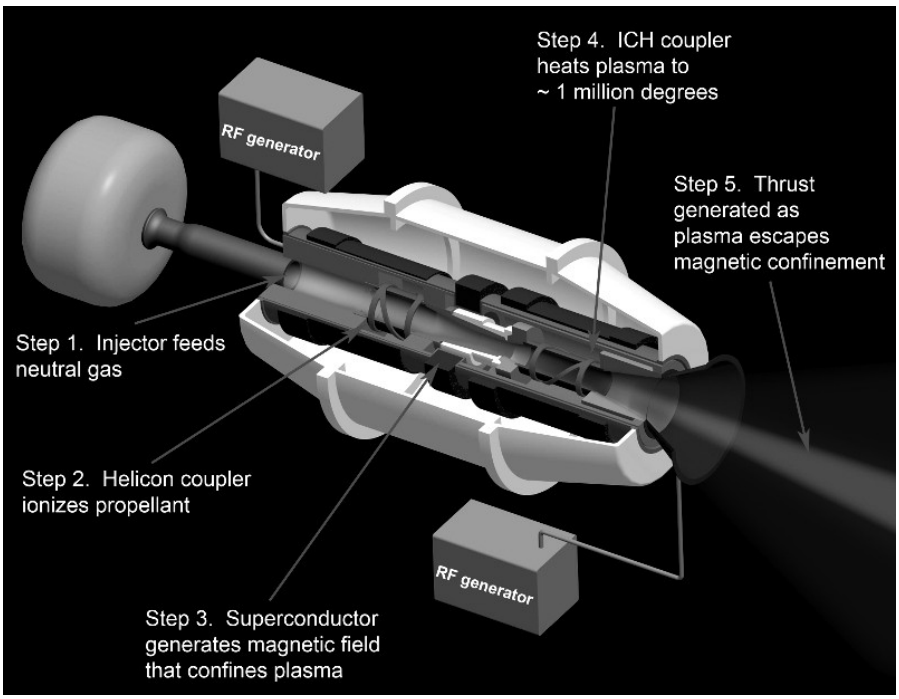
Den russiske rumpioner Tsiolkovsky lægger navn til en formel der beregner den maksimale hastighed man kan opnå med et rumfartøj. Den afhænger dels af hastigheden på det stof som sendes bagud og dels af hvor stor en procentdel af den samlede vægt dette drivmiddel udgør ved starten. For at komme ud i rummet med en motor baseret på forbrænding, skal en meget stor del af fartøjets vægt bestå af drivmiddel, dvs. nyttelasten udgår kun en meget lille andel. Man kan optimere lidt på det ved at lave f.eks. tretrinsraketter, men det er stadig meget dyrt at få ting i kredsløb på grund af de ekstreme mængder brændstof man skal bruge. For eksempel skulle førnævnte Saturn V bruge flere tusinde tons brændstof for at sende omkring fyrre tons Apollo plus månelander til Månen.

Videre ud i solsystemet

Tsolkovskys formel siger også at jo højere hastighed det der sendes bagud har, des bedre. Det betyder at man enten kan opnå en større nyttelast eller større fart og dermed kortere rejse, hvis man kan finde et 'hurtigere' drivmiddel. Og det kan man: Flere typer af mere moderne motorer fungerer ved at man leverer strøm til motoren og den da sender noget drivmiddel bagud med meget stor fart. Problemet er at der skal leveres strøm til motoren, så man skal have en energikilde om bord, som også fylder og vejer. Disse motorer er typisk også omvendte af forbrændingsmotorerne: Hvor Saturn V brænder f.eks. alt sit brændstof af på få minutter og giver rumfartøjet et vældigt skub, kan disse 'elektriske' motorer blive ved i timevis eller dagevis, men med kun et ganske svagt 'skub'. Det gør så at de er uanvendelige til at få noget i kredsløb med, men til længerevarende rummissioner er de glimrende.

Den type hvoraf man allerede nu har udviklet flere forskellige udgaver, er en ion-motor. De mest almindelige virker lidt groft sagt som et gammeldags fjernsyn: Ved hjælp af elektricitet sendes nogle ladede partikler af sted – ikke mod en tv-skærm, men bagud fra rumfartøjet. En anden type motor er plasmamotoren. Den virker ved at udsende gas, der er varmet op til millioner af grader, dvs. er blevet til plasma. Det kræver at man holder styr på plasmaen ved hjælp af magnetfelter, så teknologien er en del mere avanceret end ion-motorer, men VASIMR-motoren, udviklet af Franklin Chang Díaz, er nu næsten klar til brug.

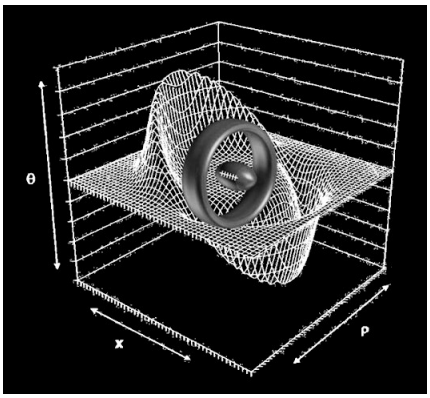
Energien til at drive disse 'elektriske' motorer kan komme fra solceller. Det er dog ikke en

VASIMR-motoren

realistisk mulighed for missioner der skal ud til de yderste planeter: Der er simpelthen for lidt sol derude. Desuden skal der også bruges strøm til at drive de øvrige funktioner i rumskibet. Af nuværende teknologier er den eneste brugbare da atomkraft. Det behøver ikke nødvendigvis at være en egentlig reaktor. Man kan også bruge en klump af plutonium-isotopen 238 (som ikke kan bruges til bomber) og udnytte den varme radioaktiviteten skaber til at lave elektricitet. Det er hvad NASA har gjort i rigtig mange af deres missioner, inklusiv Cassini som nu kredser om Saturn og New Horizons, der skulle nå frem til dværgplaneten Pluto næste år.

Førnævnte Franklin Chang Díaz udtalte for nyligt i et interview at vi ikke seriøst vil kunne udforske rummet længere væk end Mars uden at bruge atomkraft. Der er simpelthen ikke sol nok derude eller andre energikilder som er realistiske. Mht. motorer er det også en motor baseret på atomkraft, som er den mest lovende til at blive generationen efter ion-motor og plasma-motor: Det er science fiction-forfattere som Larry Nivens gamle drøm om at lave en fusionsmotor. I princippet er det en fusionsreaktor der sender sine affaldsprodukter bagud. En af de typer man arbejder med, anvender bor-proton fusion, som har den store fordel at den ikke udsender særligt meget radioaktivitet. Det mange frygter med at udstyre rumskibe med atomreaktorer, nemlig at de ved et uheld styrter ned og forurener Jorden, vil ikke være et stort problem med en fusionsreaktor, da dens brændstof kun er ganske lidt radioaktivt i forhold til det man bruger i en fissionsreaktor.

Alcibierre-motoren folder rummet for og bag rumskibet

Ingen af de motorer man vil kunne bygge indenfor en overskuelig fremtid, vil være tilstrækkelige, hvis vi nogensinde skal sende fartøjer til andre solsystemer. Det vil ikke bare tage generationer, men tusindvis af år at nå nogen steder. Derfor er der også spekuleret i hvilke typer af motorer et rigtigt stjerneskib vil kunne udstyres med. Et af de mest populære for tiden er Miguel Alcubierres forslag, der senere er blevet arbejdet videre med af andre, blandt andet hos NASA. Ideen er at man, i stedet for at bevæge sit fartøj gennem rummet, får rummet til at flytte ens fartøj, lidt som når en surfer udnytter at bølgerne selv bevæger sig. Der skal så 'bare' laves et apparat som laver rummet om på passende vis, så man kan 'surfe' af sted, hvilket teoretisk set ikke er helt umuligt, men teknologisk ret umuligt lige nu.

Det mest interessante ved Alcubierre-type rumskibe er nok at de kan nå frem til andre solsystemer hurtigere end lyset. For selv om det ikke er muligt at bevæge sig hurtigere end lyset, kan rummet godt udvide sig og trække sig sammen hurtigere end lyset. Vi er dog ude i noget fysik der er på grænsen af menneskelig viden, så det kan tænkes at Alcubierres idé om nogle år viser sig at være lige så umulig at realisere som en evighedsmaskine.

Jeg slutter af med et lille eksempel: Rumskibet Alt-Andet-Lige kan udstyres med forskellige motorer, og har i alle tilfælde en mængde drivmiddel ombord, som udgør omkring halvdelen af dens samlede vægt. Med motorer der er typiske for sin type, bliver data omtrent som i skemaet nedenfor.

I_{SP} står for specifik impuls og er det tal man normalt bruger til at måle effektiviteten af en raketmotor, mht. hvor hurtigt drivmidlet bevæger sig bagud. *Delta-v* er den ændring i hastighed man maksimalt vil kunne opnå ved at bruge alt brændstoffet. I virkelighedens rumfart skal man beregne en eksakt kurs fra Jorden til destinationen, hvilket jeg ikke har gjort her. Tallene kan derfor ikke bruges til andet end at vise omtrent hvor gode de forskellige teknologier er og hvor store afstande i rummet er.

EFFEKTIVITET AF FORSKELLIGE RUMSKIBSMOTORER

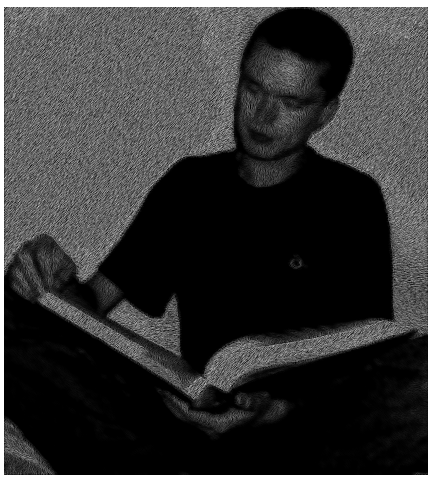
	Raketmotor (brint)	**Ion-motor (xenon)**	**VASIMR (plasma)**	**Fusionsmotor (varm plasma)**	**Alcubierre**
I_{SP} (s)	400	3000	5000	100000	-
delta-v (m/s)	2800	21000	35000	700000	-
Til Mars (ca.)	14 måneder	55 dage	33 dage	40 timer	(3 sekunder)
Til Saturn (ca.)	16 år	2 år	15 måneder	23 dage	(40 sekunder)
Til Sirius (ca.)	900000 år	120000 år	70000 år	3600 år	1 måned
Til Rigel (ca.)	160 mill. år	21 mill. år	12 mill. år	600000 år	12 år
Teknologi er	I brug	I brug	Næsten klar	Langt fra klar	Ren teori

BOGENS ÅND

Af Thomas Winther

Thomas Winther er tidligere medredaktør af Himmelskibet, *hvor han også er flittig anmelder. Han redigerer også med mellemrum sit eget tidsskrift* Nyarlathotep. *Thomas er desuden er webmaster og kasserer for foreningen Fantastik. Med "Bogens ånd" debuterer Thomas som novelleforfatter i dette blad.*

Illustration og forfatterportræt er billedmanipulation af Klaus Æ. Mogensen.

Jeg havde altid læst meget, men sjældent haft så meget tid til det som jeg kunne have ønsket mig. Det var først da jeg blev pensionist og ikke længere skulle bruge tid på noget så trivielt som arbejde, at jeg for alvor fik tid til at læse. Min bogsamling indeholdt da et ikke ubetydeligt antal bind der endnu var ulæste, for slet ikke at tale om alle de bøger der fortjente at blive genlæst. De bøger jeg valgte, var for det meste nogle der indeholdt et vist spændingselement, enten i form af en krimigåde der skulle opklares eller en gyser, hvor der var et overnaturligt element som bogens hovedperson skulle forholde sig til. Jeg søgte ikke nødvendigvis det som kultureliten havde dømt som god litteratur. Jeg læste ikke for at udvikle mig som menneske eller for at få illusionen om at vejen til en bedre verden skulle være gemt i skønlitteraturen. Jeg læste for den gode historie som kunne fange mig.

Jo flere bøger jeg læste, jo længere gik der desværre imellem at jeg rent faktisk fandt en bog som jeg syntes var spændende og som greb mig. Specielt de bøger der solgte sig selv som gysere, var som oftest genbrug af de samme ideer, og selvom der var variationer, var der kun få af dem der formåede virkelig at opbygge en spænding og stemning der gjorde at min interessere blev fastholdt. Det skete dog sjældent at jeg ikke læste en bog færdig, for selvom den ikke rigtigt fangede så skulle den have chancen for at overraske mig med sin slutning. Desværre gik der også længere og længere imellem de gode slutninger der både afrundede historien ordentligt og indeholdt originalitet og overraskelser.

Min egen bogsamling var bestemt af de større, men da jeg netop gerne ville overraskes af de historier jeg læste og virkeligt leve mig ind i historien efterhånden som spændingen og historien udfoldede sig, så var det de færreste bøger jeg læste mere end en gang. Jeg benyttede derfor mere og mere de offentlige biblioteker, da jeg her hele tiden havde adgang til bøger jeg endnu ikke havde læst, og dette uden jeg skulle spendere min pension på dette eller skulle overveje hvordan jeg skulle få plads til bøgerne på mine egne overfyldte hylder.

Der var som nævnt længere og længere imellem de virkeligt gode oplevelser, hvilket både skyldes at mange historier i bund og grund byggede på samme ideer, men også fordi at jeg jo var startet med at læse de bedste og mest kendte forfattere i genrerne. Det hændte dog at jeg alligevel faldt over en bog som jeg aldrig havde hørt om før, som kunne give noget nyt. Nogle gange åbnede det døre til nye forfatterskaber, og andre gange var det en enlig svale, hvor der enten kun fandtes den ene bog af forfatteren, da det var den eneste idé han havde haft, eller også var det den eneste af forfatterens ideer der holdt, hvilket dog ikke altid havde holdt dem fra at skrive flere bøger.

Selvom jeg med min pensionisttilværelse nu havde masser af tid, så var jeg ikke ligefrem fulgt med tiden. Jeg var stadig tilhænger af den trykte bog, men efterhånden som flere og flere af nyudgivelserne kun udkom som elektroniske bøger, blev der længere og længere imellem de nye bøger jeg kunne vælge imellem til at give mig min spænding og forny mine oplevelser. Dette åbnede dog muligheden for en anden verden, en verden med de hengemte og glemte bøger som var blevet placeret i bibliotekets magasin. I starten havde jeg det lidt skidt med at sende bibliotekaren ned i magasinet efter bøger til mig, men jeg lagde dog mærke til at selvom de nogle gange kunne virke lidt irriterede når jeg kom og spurgte efter en bog fra magasinet, så virkede de til at være i lidt bedre humør når de kom op fra kældermagasinet igen, som om de også var glade for at disse hengemte bøger

endnu engang blev fundet frem og de historier de indeholdt, endnu engang blev givet liv igennem læsningen. En bogs sande værdi bliver først udnyttet når den bliver læst.

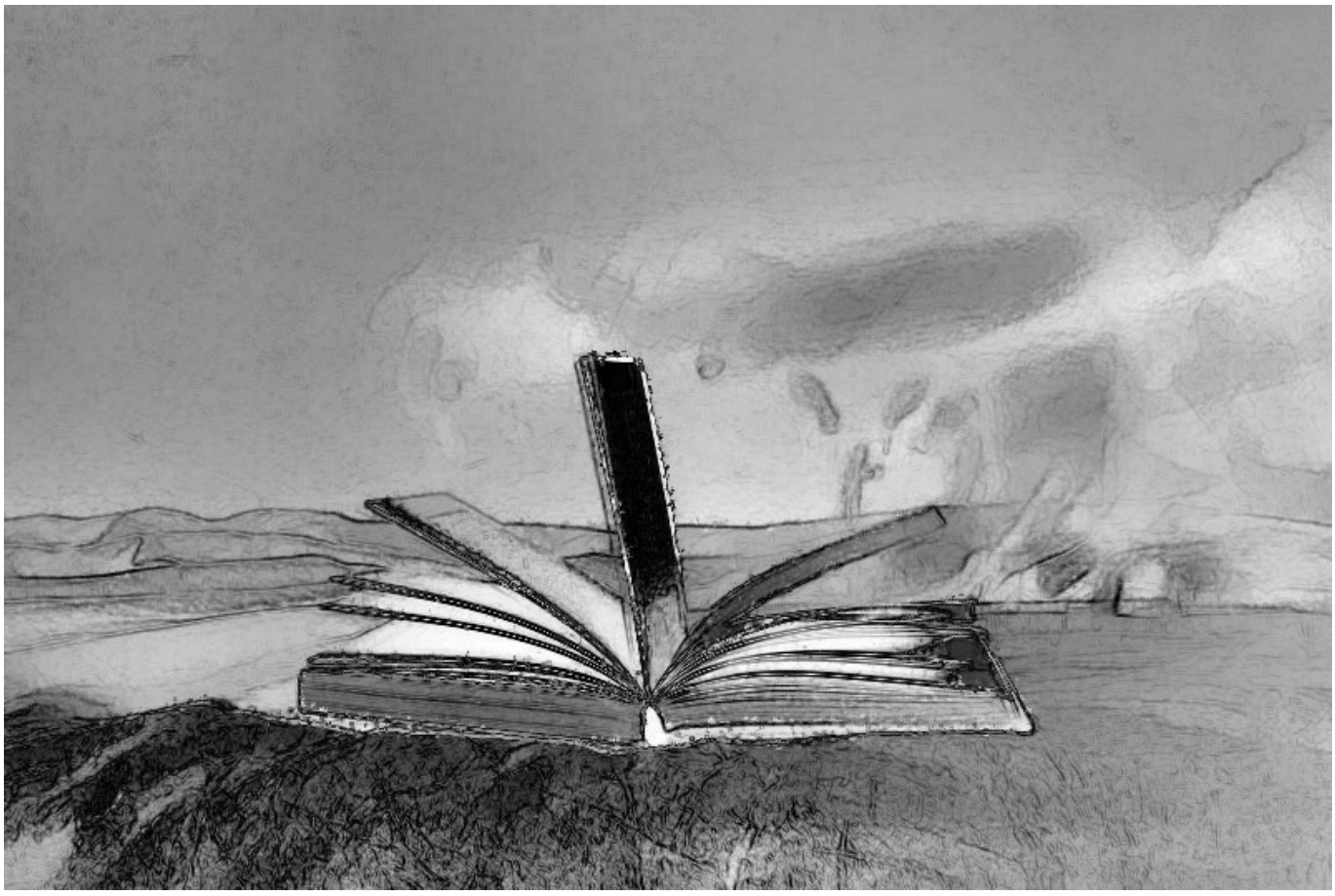
Der gik dog ikke længe før jeg fik bibliotekarernes tilladelse til selv at gå på opdagelse i magasinerne. Dette gav mig mulighed for selv at gennemgå hylderne, og det skete mere end én gang at bøger blev hentet op blot fordi jeg kunne se på det støvlag der dækkede dem at det var længe siden de sidst havde været udlånt. Det var på den måde jeg fandt den bog som kom til at betyde mere for mig end nogen anden bog; dette var en bog med en helt original idé og en fantastisk spændingsopbygning, og så var der selvfølgeligt det fakta at bogen kostede mig mit liv.

Jeg fandt bogen da jeg flyttede på en magasinkassette hvori der stod nogle få amatørudgivelser, som jeg havde tænkt mig hurtigt at bladre igennem for at se efter eventuelle anmeldelser der kunne lede mig mod nye bøger. Da jeg tog kassetten ned fra hylden, skimtede jeg bog der lå derinde bagved. Den var faldet ind bagved på hylden, og efter støvlaget at dømme havde den ligget der meget længe.

Bogen var ikke en specielt tyk bog og ikke af en forfatter jeg havde læst før. Jeg var stødt på navnet før, da han fra tid til anden var nævnt i andre bøger, og andre forfattere havde nævnt ham som inspirationskilde. Jeg havde dog ikke haft fat i denne forfatter før, men nu var det altså en af hans bøger jeg havde fået med mig hjem. Jeg var af den holdning at selvom det er forfatterens ansvar at levere en historie der kan give den gode læseoplevelse, så er det også læserens ansvar at sørge for at rammerne for den gode læseoplevelse er til stede under læsningen. For mig var rammerne min lænestol med min lampe, som var indstillet både i styrke og vinkel til at give den perfekte læselys. Kaffe var en af de mange ting som lægen mente jeg burde holde igen med pga. mit blodtryk, men kaffe høre også til min læseoplevelse. I det hele taget mente min læge også at jeg skulle røre mig noget mere, men da det ikke stemmer særligt godt overens med at læse, valgte jeg også at overhøre dette råd.

Det var i disse rammer jeg havde sat mig med bogen. Det var ud på natten, hvilket det ofte blev for mig, for hvis jeg var i gang med en god bog, så har jeg haft svært ved at lægge den fra mig, og derved har jeg fra tid til anden fået vendt min døgnrytme. Det var således i de tidlige nattetimer at jeg sad med bogen.

Den var tydeligt skrevet for lang tid siden, da sproget var tungt, knudret og med et ordvalg man lige skulle vænne sig til. Man var omvendt heller ikke i tvivl om at det var en forfatter der var meget opmærksom på sin sprogbrug, og det tunge, ældre ordvalg var med til at omfavne historien og give den et helt specielt liv. Historiens univers udfoldede sig omkring mig, og selvom det ikke var en deci-

deret gyser, så begyndte verden lige så stille at krakelere omkring mig. Historiens stemning omfavnede mig fuldstændigt.

Nøjagtigt hvornår døden indtraf ved jeg ikke, men lige pludseligt gik det op for mig at jeg læste de samme to sider igen og igen, uden at jeg kunne bladre i bogen, da mine hænder ikke længere lystrede. Jeg kan således ikke berette om hvordan det opleves at dø, for jeg opdagede det dårligt. Jeg skulle også først ud af fortællingens univers, inden det gik op for mig hvad der var sket, og her føltes det mere som en irritation, da jeg nu ikke kunne læse bogen færdig. Det fyldte mig med frustration, en frustration som jeg ikke kunne ryste af mig og som fyldte alt i min bevidsthed. Jeg har siden taget mig i at forestille mig at stemningen blev så altoverskyggende at jeg simpelthen glemte at trække vejret, eller at spændingen har været for meget for mit hjerte til at det kunne holde til det. Om det reelt var det der skete, ved jeg dog ikke.

Jeg mærkede noget trække i mig for at rive mig helt løs fra denne verden, men omvendt så holdt frustrationen mig tilbage, og det kaldende lys måtte derfor vente, et lys der dog hele tiden var i nærheden, et lys der selvom det var meget skinnende ville være perfekt at læse i.

Mit lig blev fjernet få dage efter, da hjemmeplejen havde fundet mig. Plejeren der fandt mig, tog det ganske roligt; det var åbenlyst ikke første gang hun var kommet hjem til en der var afgået ved døden. Den stakkels kvinde der altid havde travlt for at nå sit tidsskema, tog sig tiden til slukke mit læselys, hælde den kolde kaffe ud, samt at fjerne bogen fra mine hænder, inden hun ringede og meldte at jeg var afgået ved døden. Det var lidt som om hun her til sidst ville gøre godt for den ufrivillige mangel på tid hun normalt var ramt af på hendes ugentlige rengøringsvisit hos mig.

En ting ved at være død, er at tid og sted mister sin betydning. Jeg følte mig ikke bundet til min krop eller lejlighed. Jeg havde dog ikke behov for at hjemsøge nogen, det eneste jeg havde behov for, var at komme tilbage i bogens univers og få slutningen på historien med. Jeg fulgte derfor ikke mit lig, eller overværede min begravelse. Jeg ignorerede også konstant det dragende lys. Jeg fulgte derimod bogen tilbage til biblioteket og ned på magasinets hylder, hvor bogen denne gang blev placeret på sin rette plads. Tid er som nævnt ikke et begreb der betyder noget for mig længere, så hvor lang tid der gik inden bogen kom frem igen og blev overdraget af bibliotekaren til en ny læser, ved jeg ikke, men det er også lige meget. Jeg fulgte bogen.

Låneren, en ung mand, var en der dagligt havde meget transporttid, og bogen var derfor lånt til at blive læst i toget. Jeg satte mig på sædet sammen med låneren og fulgte med i bogen mens han bladrede i den. Dette var ikke den ideelle læsesituation, men jeg genkaldte mig min lænestol og hvordan bogen skal læses. Jeg faldt tilbage i stemningen. Min tilstand gjorde at jeg uden problemer kunne dele et sæde med bogens låner, men min tilstedeværelse havde alligevel haft en indflydelse på den unge mand. Han havde ikke kunnet lægge bogen fra sig og missede sit stoppested, noget han først blev opmærksom på da en konduktør ruskede ham fri af historiens univers. Han virkede meget omtåget og skræmt da han lige så stille fandt ud af hvor han var, og han stirrede vantro på bogen, imens konduktøren hovedrystende udskrev en bøde.

Jeg fugte ham, for vi havde ikke nået at læse hele historien færdig, og jeg hørte således hvordan han fortalte en af sine kolleger om sin oplevelse i toget. Han berettede om hvordan han havde siddet og læst, men at han ikke kunne genkalde sig historien, blot at han havde følt sig fuldstændigt opslugt, og at han efterfølgende ikke havde følt sig som sig selv.

Han turde efterfølgende ikke læse i bogen igen, og derfor endte bogen og jeg tilbage i bibliotekets magasin igen.

Bogens næste låner var en kvinde. Igen var låneren ikke væsentlig for mig, jeg fulgte blot bogen, og ventede på at hun skulle starte med at læse den. Som ung havde jeg som mange andre unge mænd lavet sjov med at hvis jeg vendte tilbage som et spøgelse, så ville jeg bruge tilstanden til at lure på kvinder når de badede. Men nu havde det kødelige ingen interesse, og da jeg lagde mig i sengen med hende, var det også kun for at læse i bogen sammen med hende.

Jeg blev revet ud af fortællingen, da bogen blev kastet igennem lokalet og ind i væggen. Det var kvinden der var blevet skræmt i sin læsning. Om det var af historiens ord eller om også hun var blevet påvirket af min tilstedeværelse, ved jeg ikke; jeg ved blot at min frustration over at blive revet ud af bogen stemning endnu engang voksede.

Lignende episoder er sket med de andre der har haft lånt bogen, hvor min tilstedeværelse har haft en indflydelse på læseren i en grad der har gjort at de er blevet skræmt at bogen, og de er altid blevet afbrudt inden de har fået læst bogen færdig. Flere af dem har haft berettet om dette til bibliotekaren efterfølgende.

Bibliotekarens interesse for denne bog er blevet vagt, og hun har nu selv lånt den med hjem. Jeg glæder mig til at komme ind i fortællingens univers igen og opleve den altomsluttende stemning som netop denne bog kan skabe. Jeg håber at jeg igennem bibliotekaren kan få læst bogen færdig, for på den måde at få slutningen på bogen med og for på den måde også at få slutningen med på dette liv og træde ind i lyset til de historier og oplevelser der må ligge derinde.

BLACKWOOD OG WENDIGOEN

Af Jakob Friis Andersen

Jakob Friis Andersen har i mange år beskæftiget sig med horror-genren og har bl.a. oversat og redigeret H.P. Lovecraft-samlingen Ved vanviddets bjerge, *som indeholder oversættelser af tre historier af Lovecraft og et essay om forfatteren. I denne artikel beskæftiger han sig med en anden tidlig horrorforfatter, nemlig Algernon Blackwood. Citaterne er oversat af Jakob Friis Andersen.*

Naturen og New York

I sin undersøgelse af gyserfortællingen, *Elegant Nightmares*, skriver Jack Sullivan, at den britiske forfatter Algernon Blackwood (1869-1951) skabte i hvert fald to mesterværker: *The Willows* (*Pilene)* fra 1907 og *The Wendigo* (*Wendigoen*) fra 1910. Formålet med denne artikel er at introducere læseren for Blackwood som menneske og forfatter med udgangspunkt i hans andet 'mesterværk'. Til dem, der ikke har læst *Wendigoen*, skal det indledningsvis siges, at den handler om en lille gruppe mennesker, der drager til Canadas skove for at jage elge. Rejsen udvikler sig til en naturoplevelse ud over det sædvanlige, idet gruppens guide, Défago, får 'set' Wendigoen.

Blackwood var *i Canada flere gange, men Wendigoen* er hovedsagelig inspireret af en rejse, Blackwood foretog til det nordlige Canada i oktober 1898 med sin ven John Dyneley Prince. Prince var professor ved New York Universitet og blev i 1921 i øvrigt udnævnt til USAs ambassadør for Danmark. Med på denne rejse var, udover Blackwood og Prince, Princes kone, to skovkyndige folk samt en halvblodsindianer ved navn Hank.

I 1890'erne studerede Prince de indfødte amerikaneres sprog og tro, og han havde en særlig interesse for Algonquin-stammen, hos hvilken legenden om Wendigoen har sin oprindelse. Blackwood og Prince diskuterede blandt andet denne legende, mens de opholdt sig i deres lejr. Rejsens primære formål var dog at jage elge, og det lykkedes Blackwood at skyde en enorm en af slagsen.

I sin biografi om Blackwood, *Starlight Man, The Extraordinary Life of Algernon Blackwood*, skriver Mike Ashley:

"I *Wendigoen* skrev Blackwood, hvad der svarer til hans kendingsmelodi. Han beskrev sin egen livserfaring. Blackwood

havde solgt sin sjæl til naturen. Han havde set og hørt Wendigoen og var nu dens slave … Wendigoen havde gjort Blackwood ung igen. Wendigoen kan have symboliseret, at Blackwood var tabt for den civiliserede verden – han blev aldrig rigtig en del af den igen – men det var ikke Wendigoen, der havde suget kraften ud af Blackwood. Det havde New York gjort."

Det må nu forklares, hvorfor Ashley kan skrive, at det var New York og ikke Wendigoen (Naturen), der havde drænet Blackwood for kræfter.

Efter i en kortere periode at have drevet et landbrug med malkekvæg i Canada og efter sammen med Johann Kay Pauw at have bestyret et hotel i Toronto, The Hub Wine Company, flyttede Blackwood med Pauw til New York City i september 1892. De indlogerede sig på et lille pensionat beliggende på den østlige del af 19. gade i Gramercy-kvarteret på Manhattan.

I Blackwoods selvbiografi *Episodes Before Thirty* bliver det hurtigt klart, at New York var et mareridt for ham. Som rapporter for avisen *The Sun* blev Blackwood blandt andet sat til at dække grove forbryderes retssager. Han interviewede adskillige forbrydere, mens de ventede i deres celler på "Murderers' Row" (forbrydernes ansigter hjemsøgte Blackwood i dagevis), og han var ofte til stede i retssalen, når de blev præsenteret for

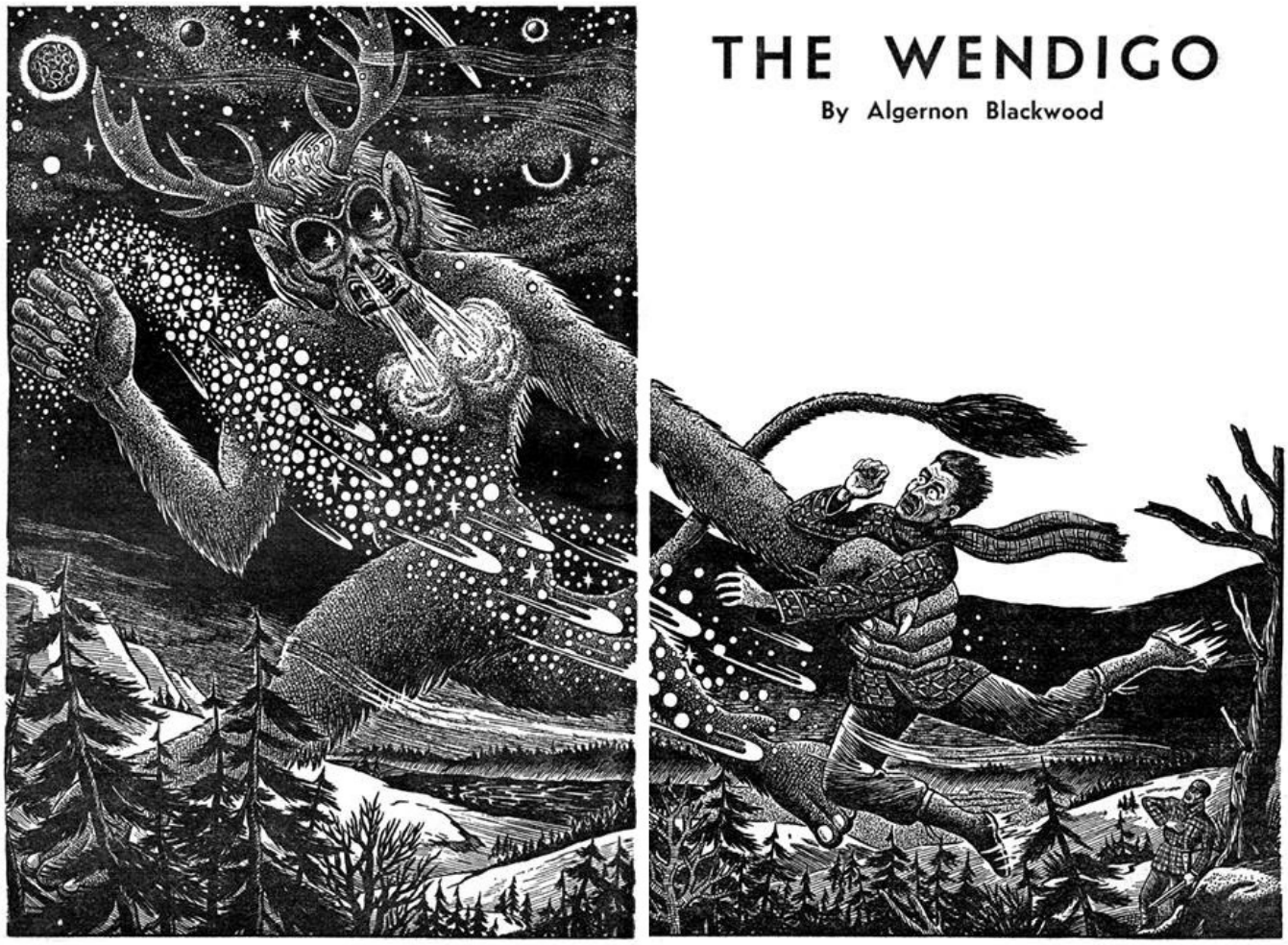
deres (døds)domme. Blackwood afskyede det depraverede, kriminelle miljø, selvom hans arbejde må have givet ham en uvurderlig indsigt i det menneskelige sind.

Mindst lige så slemt for Blackwood var det at finde ud af, at en af de mænd, han delte det usle New York-værelse med, Boyde, viste sig at være en afstumpet kriminel, som benyttede enhver lejlighed til at lyve og snyde sig til Blackwoods i forvejen meget begrænsede pengebeholdning. Det er forståeligt, at Blackwood kom til at værdsætte sine søndagsture til naturen i Bronx Park. Naturen blev hans 'paradis'.

I sin selvbiografi skriver Blackwood: "Jeg lod til at være dækket af ømme og bløde steder, ind i hvilke New York hver eneste af dagens timer gnubbede salt og syre … Den forfærdelige by med dens voldsomme og ukontrollerede liv havde for mig noget uhyrligt over sig. Dens enorme fart, dens tage blandt skyerne og de snævre kløfter nedenunder, dens prangende, guld-dryppende avenuer som lå side om side med gader, der ikke var meget mere end kloakker af menneskeligt forfald og ulykke, dens vanvittige larm; både af stemmer og af maskiner … Den blev for mig et sår på planetens hud, som strålede i alle mulige feberagtige farver, og hvis mylder af mikrober overalt var i bevægelse. Jeg fik det indtryk, at den kun var halvt civiliseret."

I værket *The Weird Tale* skriver S. T. Joshi, at Blackwoods erfaring af kontrasten mellem Canadas vilde natur og New Yorks fantasmagoriske liv var en begivenhed, der "formede hele hans forfatterskab", og i en introduktion til en samling af hans værker fra 1938 skriver Blackwood, at hans triste, fattige år i New York er hans fortællingers "muse". Efter mødet med New York City var der endegyldigt blevet plantet to tendenser i Blackwoods sind: En afstandtagen til civilisationen og en forkærlighed for naturen.

Den amerikanske forfatter H.P. Lovecraft kom ligeledes til at afsky New York og dens indbyggere, da han fra 1924 til 1926 var bosat i bydelen Brooklyn, og hans nærmest besættelsesagtige had til byen dukker frem i forklædning i flere af hans fortællinger. Det er et bemærkelsesværdigt kapitel i den fantastiske og uhyggelige litteraturs historie, at to af de vigtigste forfatterskaber inden for denne genre i det 20. århundrede begge blev formet af et afgrundsdybt had til den storby, der for mange andre fremstod som Amerikas kulturelle perle. Blackwoods og Lovecrafts uhygge har til dels, og på hver deres måde, sin oprindelse i det samme mareridt: Den moderne civilisations mareridt.

Det overnaturlige i naturen

Tilbage til naturen! Dette kunne altså siges at være mottoet for, eller det centrale tema i, Blackwoods forfatterskab. Blackwoods 'natur' bør dog egentlig betegnes 'det overnaturlige', og S. T. Joshi kan i *The Weird Tale* med rette skrive, at:

"Voltaire, hvis han havde læst Blackwood, ikke ville have følt en tilskyndelse til at kravle på alle fire, hvilket han påstod, han følte, efter han havde læst Rousseau."

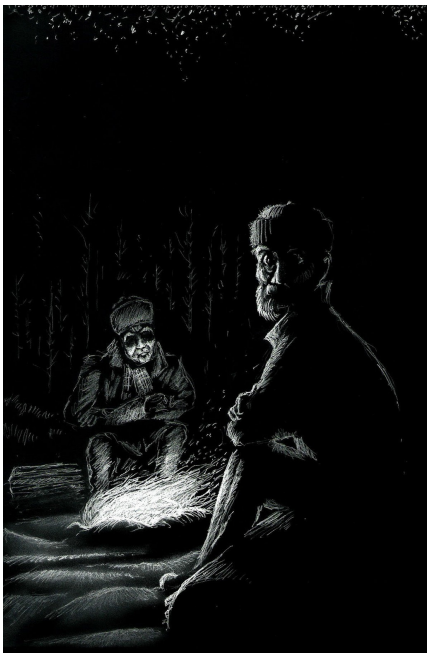
Blackwoods natur er ikke en optimistisk eller naiv forestilling om det primitive eller det uskyldsrene. Blackwoods 'natur' er en forestilling om altings enhed – det er forestillingen om naturen og livet som én kosmisk bevidsthed. Det er også, hvad 'Wendigoen' repræsenterer.

Det er ingen hemmelighed, at Blackwood var inspireret af østens mystiske lærdom; blandt andet nærede han dyb respekt for Patanjalis *Yoga Aforismer*, som han læste i syttenårsalderen efter at han var hjemvendt fra et halvandet års ophold på en kristen skole i Schwarzwald.

Blackwood, der havde modtaget en streng evangelisk opdragelse, fortæller, at han i dette skrift opdagede en ny verden, der formindskede hans frygt for djævelen og helvede. Om sin læsning af skriftet skriver han i selvbiografien:

"… pludselig strømmede der gennem mit ganske væsen en ejendommelig overbevisning om livets enhed overalt og i alting. At objekterne, den skiftende tilsynekomst af fænomener, ikke var andet end et slør, som dækkede over en eller anden fantastisk smuk virkelighed."

Wendigoen repræsenterer muligheden for en udvidelse af den menneskelige bevidsthed gennem en forening med den kosmiske bevidsthed. Angående Blackwoods centrale tematik taler Joshi i *The Weird Tale* både om "en enhed med den kosmiske bevidsthed" og om "en mystisk sammensmeltning med kosmos." Défago går til grunde i fortællingen, fordi han ikke er parat til at 'se' Wendigoen.

Dog mener jeg også, man kan få det indtryk, at Blackwood i *Wendigoen* ønsker at fortælle læseren, at der måske i virkeligheden ikke er noget menneske, der kan rumme den sandhed eller den erkendelse, som Wendigoen repræsenterer.

Noget af det fine ved Blackwoods fortælling består i, at både Wendigoens 'stemme' og navnet 'Défago' (og navnet 'Wendigo') har en vindagtig karakter. Wendigoens kalden på Défago leder tankerne hen på vinden, samtidig med at dens kalden leder tankerne hinsides vinden – på det overnaturlige i naturen. Wendigoens hviskende kald er naturen, der tilkendegiver, at naturen ikke bare er stof. Det er naturen, der åbenbarer sig som ånd eller bevidsthed. Wendigoen er "The Call of the Wild', og efter at have læst fortællingen er man ikke længere i stand til at sige: "Det er bare vinden."

Ingen af personerne i fortællingen er egentlig parat til at 'se' Wendigoen, og det er intet tilfælde, at Blackwood lader både en psykologikyndig, en teologistuderende og trænede skovmænd deltage i jagten i den dybe skov. Blackwood demonstrerer derved, at hverken psykologien som rationel videnskab om menneskets psyke eller den traditionelle kristne lære kan rumme den erkendelse og den sandhed, som Wendigoen repræsenterer. Skovkyndighed hjælper ikke Hank og Défago i forbindelse med Wendigoen, for deres viden angår, når alt kommer til alt, kun naturen som stof. Punk er ganske vist tæt forbundet med naturen og endda muligvis med dens ånd, men han repræsenterer frygt og overtro i forbindelse med det overnaturlige snarere end egentlig modtagelighed for erkendelse.

Blackwoods kunstneriske triumf består i at have skabt en historie, hvis centrale tema er 'at se Wendigoen' – hvor ingen får Wendigoen at se. Heller ikke læseren. Défago ser den på en sådan måde, at den nedbryder hans jeg, og han ser den derfor egentlig ikke; under alle omstændigheder tager han sin hemmelighed med sig i graven og ud af teksten. Fortællingens hændelser er alle ordnede omkring en ukendt midte – Wendigoen. Det er først og fremmest denne struktur, der gør teksten vellykket som stilistisk øvelse og som gyserhistorie. I øvrig er det principielt umuligt at 'se' Wendigoen: Man kan se naturen – men man kan ikke se dens væsen.

Afslutningsvis skal der gøres opmærksom på, at man også bør lægge mærke til tekstens seksuelle metaforik. Défago siger ligefrem, at han har "været sammen med" Wendigoen, og flere af naturbeskrivelserne i fortællingen har en seksuel undertone. I Blackwoods *The Regeneration of Lord Ernie* hedder det: "For al energi, intellektuel, følelsesmæssig og åndelig, er grundlæggende én: Den er først og fremmest seksuel."

I virkeligheden er der ingen, der ved, hvad Wendigoen er eller hvad det betyder at 'se' den. Vi kender den kun fra de spor, den efterlader i teksten.

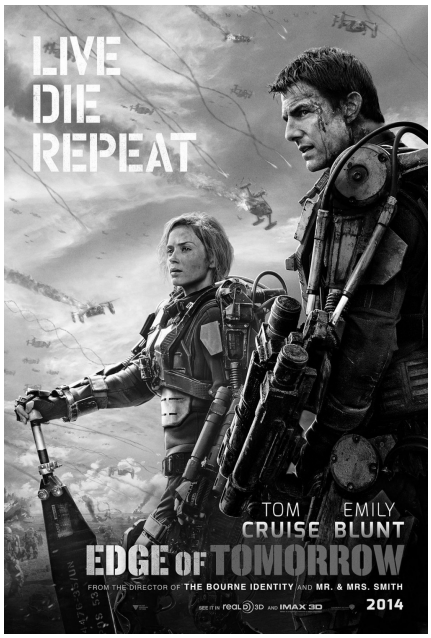
LILITH
- frit efter et vest-jysk sagn

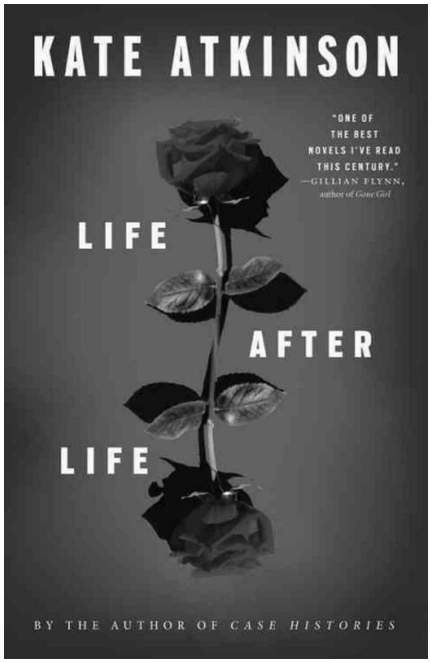
Af Mikkel Harris Carlsen

Efter ønske fra forfatteren er novellen ikke tilgængelig i den elektroniske udgave af Himmelskibet.

GAME OVER – CONTINUE? YES/NO

Af Lars Ahn Pedersen

Life After Life

Roman af Kate Atkinson
Black Bay Books
2013, 530 sider

Edge of Tomorrow

Film, USA 2014, 113 min.
Instruktion: Doug Liman

Umiddelbart skulle man ikke tro, de havde meget til fælles; en science fiction-blockbuster med Tom Cruise i hovedrollen og en prisvindende roman af en forfatter, der er bedst kendt for sine litterære krimier.

Alligevel har *Edge of Tomorrow* og *Life After Life* forbløffende mange lighedspunkter, så derfor denne dobbeltanmeldelse. Ikke alene har begge en hovedperson, som dør igen og igen og tvinges til at starte forfra hver gang, men de udspiller sig også med krige som baggrund. En væsentlig del af *Life After Life* foregår under 2. verdenskrig, mens *Edge of Tomorrow* har stærke, visuelle referencer til landgangen under D-dag på strandene i Normandiet.

Begge er også forbandet underholdende og sørger for, at man konstant bliver overrasket over deres evne til at variere den samme fortælling. Endelig kan man sige, at de begge er eksempler på historier, der henter deres fortælleteknik fra en overraskende kilde: computerspil.

Kate Atkinson havde næppe computerspil i tankerne, da hun skrev *Life After Lif*e – også udgivet på dansk i foråret af Gads Forlag som *Liv efter liv* – men der er alligevel noget sandkasseagtigt over den måde, hun behandler sin hovedperson på.

Ursula Todd kommer til verden en februar-dag i 1910, men bliver kvalt i sin navlestreng og er død, endnu inden hun har nået at tage sit første åndedrag.

I næste 'forsøg' når lægen frem i tide, og Ursula overlever den svære fødsel, blot for at omkomme i en drukneulykke, da hun er fire år.

Og sådan bliver det ved. Ursula fødes, og Ursula dør, men undervejs begynder hun at få deja-vu-agtige forudanelser, der gør hende i stand til at lære af sine fejl, selv om det først er som ældre, at hun bliver mere bevidst om det.

En særlig tricky episode opstår, da familiens tjenestepige vender hjem fra fejringen af afslutningen på 1. verdenskrig og får smittet børnene med den spanske syge. Det tager Ursula adskillige forsøg at komme forbi det punkt, fordi hun kun har en fornemmelse af, at noget frygteligt vil ske, hvis tjenestepigen får lov at tage af sted, men ikke kan sætte ord på hvorfor. I sidste ende løser hun det ved at brække tjenestepigens arm på følgende måde:

"Ursula had done a wicked thing, she had pushed Bridget down the stairs. Bridget might have died and she would have been a murderer now. All she knew was that she had to do it. The great sense of dread had come over her and she had to do it."

Lige præcis den del af romanen minder om de frustrationer, man kan føle, når man når til et bestemt sted i et computerspil, hvor man simpelthen ikke kan komme videre, uanset hvad man gør, men også om den tilfredsstillelse, man opnår, når det så alligevel lykkes.

I computerspillenes verden er man tit nødt til at bruge liv efter liv på at løse et problem, før man kan fortsætte sit eventyr, og det samme gør sig gældende for hovedpersonerne i både *Life After Life* og *Edge of Tomorrow*.

I den henseende kan man sige, at Kate Atkinson er en ondere 'spildesigner' end folkene bag *Edge of Tomorrow*. Ursula er nødt til at starte hele sit liv forfra, når hun dør, hvor Tom Cruises figur trods alt kun vågner op det samme sted dagen før. Ursula har så at sige ingen 'save'-funktion, mens Tom Cruises degraderede pr-officer William Cage har et 'checkpoint', hvor

han bliver gendannet efter hver død.

En anden vigtig forskel mellem de to er, at Cage kan huske alt, hvad der er sket, lige som Bill Murrays vejrmand i filmen *En ny dag truer* (*Groundhog Day*), som begge værker ikke overraskende er blevet sammenlignet med.

Det gør Cage til en endnu mere computerspil-agtig figur, fordi han bruger sin viden til at blive dygtigere til at bekæmpe de mystiske aliens, som har besat det meste af Europa. Cage er til at begynde med en temmelig uduelig soldat, der ikke engang kan finde ud af at lade sit våben, men han klarer sig bedre og bedre, fordi han lærer at undgå de steder, hvor han risikerer at blive ramt. Træning gør mester, og sådan er det også i adskillige actionspil, hvor succes afhænger af, at man laver bestemte bevægelser og husker, hvor farerne er.

Undervejs møder Cage supersoldaten Rita Vrataski (Emily Blunt), som genkender hans evne og kan fortælle ham, hvad der foregår. Hun udfylder både rollen som hans instruktør og træner, men er også den, som driver handlingen fremad, fordi hun giver Cage et følelsesmæssigt incitament: at holde hende i live.

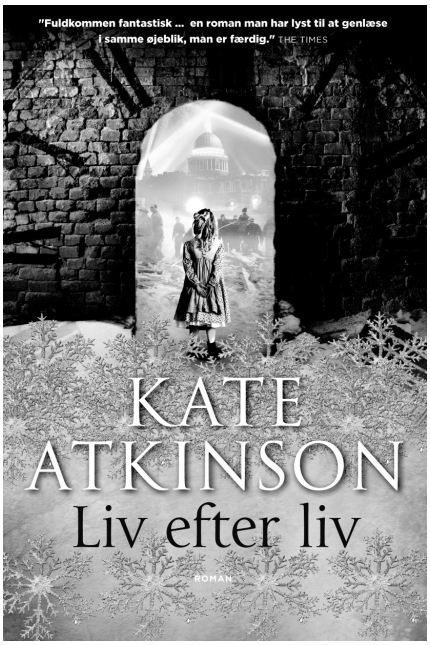
Den tydelige computerspil-inspiration skyldes til dels *Edge of Tomorrow*s udgangspunkt, romanen *All You Need Is Kill* af den japanske forfatter Hiroshi Sakurazaka, som selv har erklæret, at han er en ivrig bruger af computerspil.

Så i en tid, hvor adskillige computerspil er blevet filmatiseret uden det store held, er det interessant at konstatere, at filmskaberne tilsyneladende har mere succes med at integrere fortællemæssige elementer fra spillene i filmene, end når de forsøger at omdanne et spilkoncept til en traditionel filmfortælling.

Således må *Edge of Tomorrow* sammen med Edgar Wrights *Scott Pilgrim Vs. The World* siges at være de bedste computerspilsfilm, der indtil nu er lavet, selv om de ironisk nok ikke er baseret på en spiltitel (*Scott Pilgrim* er en tegneserie).

Om *Life After Life* også bliver filmatiseret, må tiden vise. Muligheden er bestemt til stede, efter den er blevet en international bestseller og har vundet den prestigefyldte Costa Book Award.

Samtidig har *Life After Life* givet Kate Atkinson et helt nyt publikum. Det er ikke til at komme uden om, at romanens brug af "Hvis jeg nu havde gjort det A i stedet for B, hvordan var

mit liv så blevet?", bringer den i nærkontakt med adskillige science fiction- og fantasy-historier. Det er selvfølgelig ikke noget, forlaget selv har gjort et stort nummer ud af i sin markedsføring af bogen, men det har ikke forhindret magasiner som *Locus* i at anmelde den og tage den med på sin "2013 Locus Recommended Reading List". Faktisk indleder Atkinson romanen med nok en af de mest brugte tidsrejse-klichéer, da hun lader Ursula forsøge at myrde Adolf Hitler i 1930 for at forhindre 2. verdenskrig.

Klichéfyldt kan man til gengæld ikke kalde resten af *Life After Life*, der er et eksempel på, hvad der også kan ske, når en forfatter fra den såkaldt respektable del af den skønlitterære verden begynder at lege med elementer fra de fantastiske genrer.

Sprogligt og fortællemæssigt er bogen en rendyrket nydelse, og dens beskrivelse af London under blitzen er en tour de force, man sent vil glemme. Personerne – deriblandt de øvrige medlemmer af Ursulas familie - fremstår levende og ægte med alle deres styrker og svagheder, så man til sidst føler, at man kender dem næsten lige så godt som ens egen omgangskreds.

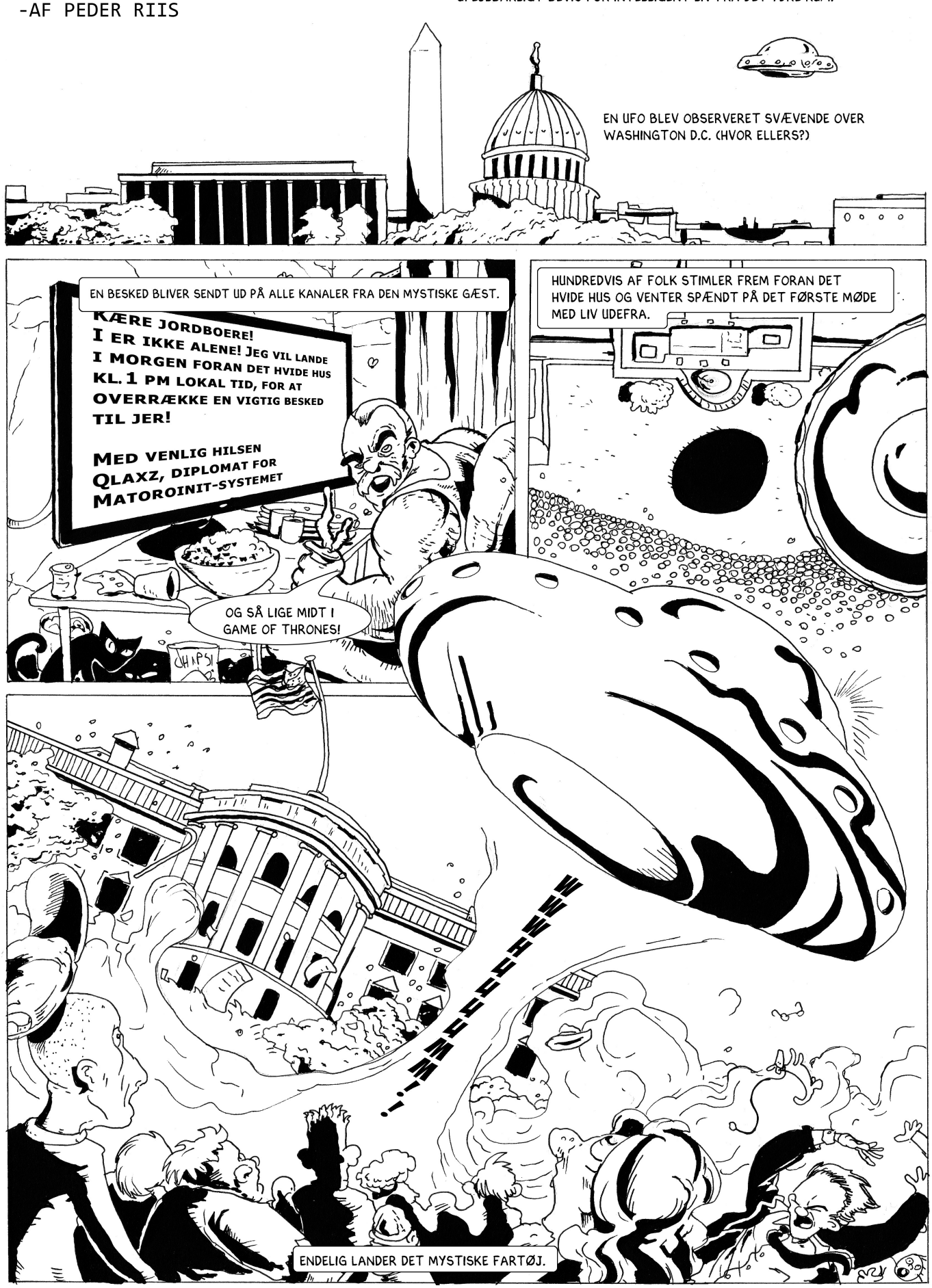
Og så er der Ursula selv, som læseren ender med at få et lignende forhold til, som Tom Cruises soldat får til Rita Vrataski. Man ønsker hende det bedste, og det skærer i hjertet, når hun havner i et ægteskab med en voldelig ægtemand eller dør ensom og forladt i en iskold lejlighed, mens man jubler indvendigt, når det lykkes hende at overkomme endnu en forhindring i sine utallige liv.

Begge værker har det samme problem som de fleste andre lignende fortællinger i deres genre: at deres logik nok ikke holder til en dybere analyse. Atkinson kan undskylde sig med, at hun er mere interesseret i at udforske mulighederne, de mange liv giver hendes hovedperson, end at komme med en forklaring på, hvorfor det sker, mens *Edge of Tomorrow* prioriterer underholdningen over sammenhængen og mere eller mindre slipper af sted med det.

Et sidste paradoks er, at to værker, der indeholder så megen død og ødelæggelse, faktisk ender med at være noget af det mest livgivende, man har stiftet bekendtskab med inden for hver deres kunstgren.

DIPLOMATEN

-AF PEDER RIIS

SELV PRÆSIDENTEN HAR FÅET FLYTTET SIN BADMINTONTID, FOR AT VÆRE MED TIL DETTE HISTORISKE ØJEBLIK!
EJ, HVOR ER DET SPÆNDENDE, DET HER, MANFRED! SERIØST! TÆNK AT DET HER SKULLE SKE I MIN EMBEDSPERIODE!
JAVEL, FRØKEN.
SE, DØREN ÅBNER SIG!
WELCOME
WE BELIVED!
VÆR HILSET!
BRRRRRRRZZP!
GAD VIDE, HVORDAN RUMVÆSNET SER UD!

HAN.. HAN... LIGNER JO BARE ET MENNESKE!
ØH, NÅ.
HAN SER DA MEGET SØD UD! JEG HAVDE FRYGTET ET ELLER ANDET KLAMT SLIMMONSTER MED 3 HORN OG 5 ØJNE, ELLER SÅDAN NOGET!
FRØKEN, JEG VIL ANBEFALE DE HOLDER EN SIKKERHEDSAFTAND, TIL VORES EKSPERTER HAR...
HEJSA, HR QLAXZ! MIT NAVN ER LOLA, JEG ER PRÆSIDENT HER I AMERIKA!
FRØKEN PRÆSIDENT!
VI SKAL LIGE HAVE UDØDELIGGJORT ØJEBLIKKET!
JEG ER KOMMET FOR AT DRØFTE NOGET MEGET ALVORLIGT! SER DE...

HOV, VAR BLITZEN FOR KRAFTIG?
NNGH!
DET ER LIGE MEGET! HØR HER! BØRN AF JORDEN! EN GALAKTISK KRIG TRUER! VORES ENESTE REDNING ER EN ALLIANCE MELLEM MATOROINITERNE OG JORDBOERNE!
HVORDAN KAN DET VÆRE, DU KAN TALE ENGELSK?
JEG HAR LÆRT DET! HØR NU...
HAR DU INGEN SUPERKRÆFTER, ELLER SÅDAN NOGET?
HHHHRRMMMM... NEJ!

I ER EN DEL AF ET KOMPLEKST UNIVERS, DER MYLDRER AF LIV! MEN UNIVERSET ER OGSÅ FULD AF FARER. HELDIGVIS FOR JER HAR VI OPDAGET JER FØRST, OG HAR DØMT JER VÆRDIGE TIL AT DELTAGE I EN FÆLLES KAMP MOD EN MÆGTIG FJENDE!
MED JERES ERFARING I KRIG OG VORES TEKNOLOGI, KAN VI VÆRE UOVERVINDELIGE!
ÅRH, HVAD!?
MIT BILLEDE ER ALLEREDE BLEVET DELT 2000 GANGE!
MOAR? SKAL VI IKKE SNART HJEM?
DET HER RUMVÆSEN ER KEDELIGT!
ER DU IKKE ENGANG EN ROBOT, SÅ?
ALTSÅ, SKAL HAN BARE STÅ OG SNAKKE HELE DAGEN? GØR HAN IKKE SNART NOGET?
TAGER DU ALLEREDE HJEM? ER DU SUR?
SKAL DU OP OG HENTE EN ROBOT?
HVEM HAR DESIGNET DET RUMSKIB? JEG KAN BEDRE LIDE NÅR DE LIGNER INSEKTER!

KÆFT EN FLOK INDAVLEDE BAZZAFERER!
TÆNK AT JEG HAR BRUGT 5 ÅR PÅ AT LÆRE DERES LORTESPROG FLYDENDE!
MEN TUREN BEHØVER IKKE VÆRE FORGÆVES AF DEN GRUND, HVIS JEG SPILLER MINE KORT RIGTIGT.
DET HANDLER OM AT SE MULIGHEDER, FREM FOR BEGRÆSNINGER!
QLAXZ! HVORFOR BLIVER DU VED MED AT RINGE? DER ER INTET, I KAN TILBYDE OS, DER KAN KØBE JER UD AF JERES UNDERGANG! HAHA!
HVAD HVIS JEG HAVDE KOORDINATERNE TIL EN VERDEN FYLDT MED SLAVER DER LIGNEDE MATOROINERNE, OG ALT DET SALTVAND I KUNNE DRIKKE?
10 RHS 2011 14
AgeOfPeder.dk

ANMELDELSER

Film:

- Transcendence
- The Machine
- X-Men: Days of Future Past
- Abernes planet: Revolutionen
- The Returned
- Legend of Hell
- Tid til mord
- The Man from the Future

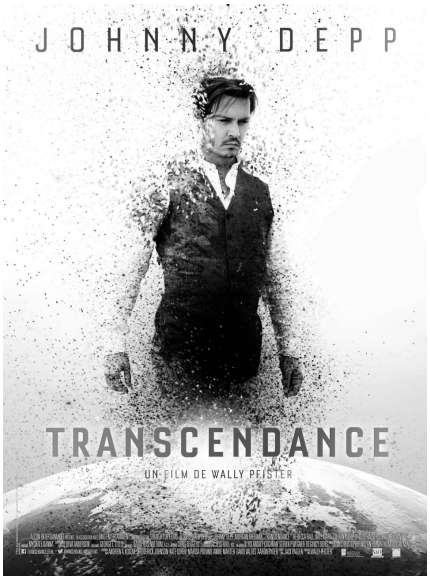
Bøger:

- The Lies of Locke Lamora
- Regnfaldet
- The Ocean at the End of the Lane
- Fare! og andre science fiction-noveller
- Flygtninge fra himlen
- Start Uret
- Urmunden og andre SF noveller
- Kingdom of Clockwork
- Evening's Empires
- De andres blod
- Ambrosia / Live
- Den danske borgerkrig 2018-24
- Drifter – 13 mørke erotiske noveller
- Billy smiler rødt
- Nattens sanger-trilogien

Læs gamle anmeldelser på *Himmelskibets* hjemmeside: www.himmelskibet.dk

Transcendence

Film, Instr.: Wally Pfister
USA/UK/Kina 2014, 119 min.
Medv.: Johnny Depp, Rebecca Hall, Paul Bettany, Morgen Freeman, Cillian Murphy, Kate Mara, m.fl.

I *Transcendence* spiller Johnny Depp AI-forskeren Dr. Will Caster, som skydes af nogle anti-AI-terrorister, og kun kan overleve ved at få sin bevidsthed kopieret over i det neurale netværk, han har opfundet. Det er et "fysisk uafhængigt" netværk, hvilket jeg tolker som at det er ren software, der kan eksistere på enhver platform med tilstrækkelig hukommelse. Han uploades til internettet, og inficerer dermed hele det globale informationsvejnet. Ved at komme på Wall Street sikrer han sig hurtigt en kæmpeformue, alt sammen i sin kone, Evelyns, navn. De to går nu i gang med at bygge et enormt solcelle-drevet datacenter ude i ørkenen, tæt på en faldefærdig og næsten forladt soveby, hvor den kunstige Will Caster kan opfinde ting og sager, som f.eks. nanobotter der kan gøre stort set alt. Da hans chefingeniør bliver banket halvt ihjel af nogle lokale bøller, kan nanitterne hele ham, og da omverdenen hører om det, kommer alle mulige handicappede valfartende for at blive helbredt. Det bliver de, og bliver samtidigt koblet op til Wills bevidsthed; en slags "hive mind". Men så begynder regeringen at ane uråd, og ankommer til datacenteret med det tunge skyts ...

Transcendence er faktisk en rigtig god film, som ufortjent har fået meget lunke anmeldelser. Ikke alene giver den et tankevækkende indblik i hvad der realistisk kunne ske når den første maskin-intelligens (baseret på en kopi af et menneskes bevidsthed) slippes løs; det er også en idé-drevet og forbilledligt enkelt fortalt historie, som alligevel viser sig at være person-drevet på et dybere plan.

Det er ikke småting denne film går i clinch med af store temaer; er den kunstige Will Caster f.eks. en (tekno)messias? Måske, og han har bestemt både vilje og evne til at hjælpe hele menneskeheden med at transcendere til et højere plan. Via teknologi kan han helbrede miljøet og bringe alle mennesker sammen. Menneskeheden – eller i hvert fald dens ledere – er selvfølgelig ikke parat til dette, så dette maskin-eventyr må jo ende på en eller anden måde. Logikken i hvordan de stopper ham hænger ikke så godt sammen, men det gør ikke så meget, for hans hovedprojekt er faktisk at gøre sin kone, som altid gerne har villet ændre verden, en kæmpetjeneste. På det symbolske plan er han videnskaben, mens hun er menneskets samvittighed og vilje til godhed, og sammen kan de gøre underværker. Også selvom det kræver ofre. Det er efter min mening netop sådan noget, science fiction skal demonstrere.

Teknisk set er der et par kritikpunkter, man kan nævne. Nu

og da skabes der en kunstig konflikt ved at figurer som bør stole på hinanden ikke gør det, og metoden til at få has på den kunstige intelligens er rimelig utroværdig (han kan jo selv omskrive sin kildekode – det er faktisk det første, han gør, da de tænder for ham). Men filmen skal jo afrundes, og det bliver den meget fint, ved at man får dybere indblik i kærligheden mellem Will og Evelyn. Et andet (mindre) kritikpunkt er dog aldersforskellen mellem Johnny Depp og Rebecca Hall. Han er ca. 50, hun er ca. 30. Men i filmen skal det forestille at de mødtes da de var på college, og har været sammen hele livet siden. Men selv hvis det var tilfældet at hun var studerende og han var lærer, kan det ikke have været mere end ti år siden, og det er jo mildest talt ikke hele hans liv. Men, sådan noget må man vel bare se gennem fingre med.

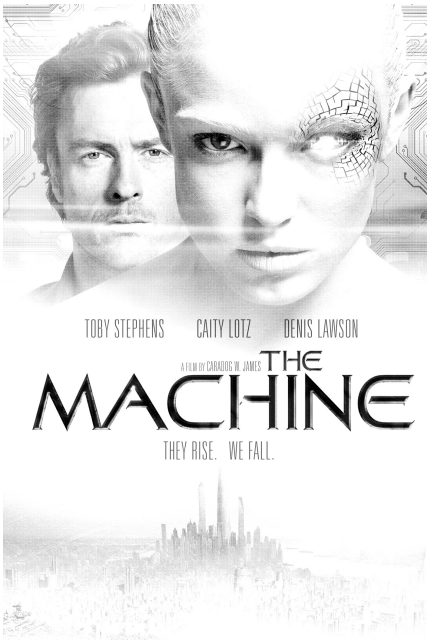
Det er under alle omstændigheder en film som på en gang klarer at være emotionelt smuk og intellektuelt stimulerede, og det er absolut science fiction delen – idé-delen – der gives mest opmærksomhed, så man ender med en velovervejet SF-film, der både har et kunstnerisk element, men som også har noget særdeles konkret at sige om mulighederne i, og implikationerne ved, stærk kunstig intelligens. Anbefales!

Karakter: 8 – måske endda 9 – stjerner ud af 10.

Tue Sørensen

The Machine

Film, England 2013, 91 min.
Instr.: Caradog W. James
Medv.: Caity Lotz, Toby Stephens, Denis Lawson (Englands svar på Holger Juul Hansen), m.fl.

2013 har været det bedste år længe for science fiction-film, og her på falderebet skal vi også lige have britiske *The Machine* med. Ud fra billeder og omtale kan man forledes til at tro, at der er tale om en horrorfilm, men det er ikke tilfældet. *The Machine* er snarere en ordentlig scifi version af den middelmådige horrorfilm *Splice* fra 2009, hvor videnskabsfolk skaber et nyt væsen, som de ikke kan kontrollere. Hvor det i *Splice* var en forpint kimære, er det i *The Machine* en kunstig intelligens (AI), komplet med sin skabers (robot)krop. Temaet er, ligesom i *Transcendence*, fremkomsten af den første ægte selvbevidste computerhjerne, men hvor den kunstige intelligens i *Transcendence* har adgang til det verdensomspændende internet, er AI'en i *The Machine* helt afskåret fra cyberspace. I denne films fremtid er Vesten blevet involveret i en ny kold krig med Kina, og våbenkapløbet handler bl.a. om, hvem der kan lave de bedste AI'er. Den erfarne britiske skuespiller Toby Stephens (som ikke har lavet sci-fi før) spiller Vincent, lederen af et tophemmeligt, underjordisk AI-research center. Han er selv en verdensautoritet på AI-området, men har endnu ikke formået at lave en ægte selvbevidst AI. Han er i øvrigt, på lettere forudsigelig vis, drevet af at han forsøger at kurere sin retarderede datter. Imidlertid rekrutterer han en ung amerikansk videnskabskvinde, Ava, som har løst gåden og skabt den første ægte AI; titlens "maskine". Kinesiske agenter får desværre hurtigt slået Ava ihjel, men hendes AI, som på mange måder var baseret på hende selv, placeres i en robotkrop, og nu vil militæret optræne hende som supersoldat – hvad mon hun nu siger til dét? Samtidig kører der et subplot om en række andre forsøgspersoner, som har været hjerneskadet, men er blevet hjulpet af nogle cyborg-implants …

Selvom *The Machine* er en lav-budgetsfilm, så kan den sagtens tænkes at blive en fremtidig kultfilm. Dens absolutte trumfkort er smukke Caity Lotz, som er meget fascinerende i rollen som den kropsliggjorte AI, der f.eks. hurtigt bliver ekspert i kampsport. Man kan med nogen ret beskylde *The Machine* for at være en B-film; den udforsker ikke sine mere tekniske temaer med nogen nævneværdig dybde – tværtimod. Dialogen forsøger at gøre indlysende og trivielle observationer overraskende og sensationelle, med replikker som f.eks. "Quantum computers are the key to artificial intelligence!!!" Jeg vil alligevel sige at filmen er en god og visuelt stilfuld *guilty pleasure*. Blot mangler den desværre lige lidt for at være rigtig tankevækkende. Som det jo er moden i dag, er også denne historie præget af lidt for meget personskildring og alt for lidt videnskab.

Karakter: 7 stjerner ud af 10.

Tue Sørensen

X-Men:
Days of Future Past

Film, USA 2014, 130 min.
Instr.: Bryan Singer
Medv.: Hugh Jackman, James McAvoy, Jennifer Lawrence, Michael Fassbender, Patrick Stewart, Ian McKellen, Fan Bingbing, Halle Berry, m.m.fl.

Efter den ganske chokerende gode *X-Men: First Class* fra 2011, instrueret af Matthew Vaughn, var forventningerne til efterfølgeren, *X-Men: Days of Future Past*, skruet helt op i det rødglødende felt. Iveren blev ikke mindre af en imponerende trailer, der så ud som om filmen ville blive en smukt tegneserieinspireret action-åbenbaring af karat for fans'ene. Leverer tilbagevendende instruktør Bryan Singer så et produkt der er ligeså godt som hans to første X-Men-film, *X-Men* (2000) og *X2* (2003)? Ja, det må man sige at han gør. Det er dog desværre ikke på linje med Matthew Vaughns 10-stjernede *X-Men: First Class*, som fortsat holder godt fast på titlen som den bedste X-Men-film.

Den nye film er løst baseret på den måske allermest klassiske X-Men-historie fra tegneserierne, bortset fra Phoenix-sagaen. Forfatter/tegner-holdet Chris Claremont og John Byrne lavede i slut-halvfjerdserne og start-firserne nogle af de absolut bedste superhelte-tegneserier nogensinde, og de virkede helt ustoppelige. Den ene fantastiske wow-oplevelse fulgte efter den anden, så den unge teenagelæser sad med kæben plantet på gulvet, målløs over en spændings- og idé-kurve, der skød opad som en raket. Man troede, man nåede højdepunktet med den traumatiserende Phoenix-saga (ofte udvalgt som den bedste historie, Marvel nogensinde har lavet, og jeg er enig), men så kom der lige bagefter endnu en genial tour-de-force i form af historien "Days of Future Past" (*Uncanny X-Men* #141 og 142, januar og februar 1981).

Her introduceres vi til en dystopisk fremtid i år 2013, hvor de mutantdræbende Sentinel-robotter har ødelagt civilisationen og er tæt på at udrydde både mennesker og mutanter. Den voksne Kitty Pryde sendes tilbage i tiden til 1980 for at forhindre senator Robert Kelly i at blive myrdet af Mystique, hvilket er hvad der sætter udviklingen mod den dystre fremtid i gang. Det er Rachel Summers, en alternativ-virkelighed-datter af Jean Grey og Scott Summers, som har evnerne til at sende Kitty Prydes bevidsthed tilbage til hendes 1980-krop, hvor X'erne med hiv og sving må gå i gang med at afværge den katastrofale udvikling.

Singers første X-film fra 2000 indeholdt allerede elementer fra denne historie, og brugte senator Robert Kelly i en anderledes sammenhæng. Det skabte nogle problemer for *Days of Future Past*-filmplottet, fordi de nu havde brugt (og dræbt) senator Kelly i den første film. Det problem er blevet fint løst i den nye film, ved at skifte Kelly ud med Bolivar Trask, som er opfinderen af Sentinel-robotterne. Her er det hans produktion af Sentinels, som sætter den apokalyptiske udvikling i gang som X'erne må forhindre.

Filmen bevæger sig i et jævnt tempo og er spændende og velgennemført hele vejen igennem. Ligesom i *X-Men: First Class* lægges der vægt på interaktion med historiske begivenheder, i dette tilfælde slutningen på Vietnam-krigen, som Vietnam udråbes til klar vinder af. Trask er som sådan en udmærket skurk, som, da USA's regering i første omgang nægter at finansiere hans Sentinel-program, i stedet søger sponsorer blandt østblok-landene! Peter Dinklage er et godt valg til rollen som Trask; desværre har han ikke voldsomt meget at lave i filmen, og får ikke nogen specielt mindeværdige one-liners. Hugh Jackmans Wolverine, Jennifer Lawrences Mystique og Michael Fassbenders Magneto har (selvfølgelig, og heldigvis!) de største og bedste roller, og spiller stærkt. Hvad mere er: Quicksilver-figuren, som mange fans syntes så lidt latterlig ud, da han først blev offentliggjort i internetmedierne, ender faktisk med at være noget af det bedste ved filmen; hans action-scener er klare højdepunkter, også rent effektsmæssigt.

Men filmen har også en del småproblemer. Filmen er jo en fortsættelse til *First Class*, som foregår i 1962, og her er de så nået frem til 1973. De fleste af genganger-figurerne ser bestemt ikke elleve år ældre ud, eller virker til at være kommet ret meget videre med deres liv. Fremtidsdelen foregår halvtreds år senere, altså omkring 2023, men specielt Kitty Pryde og Iceman har ikke den rigtige alder; de ligner sig selv fra de tidligere film. Men bevares, det er småting. Et større problem er at man, bortset fra en fin åbningssekvens,

ikke ser ret meget til fremtiden overhovedet. Udover en ultrakort forklaring er der ingen scener, hvor man får et rigtigt indtryk af den verden og hvad der er sket, selvom det selvfølgelig på mange måder er indlysende. Men lidt mere *world-building* havde været rart. En anden ting er at det i filmen er Kitty Pryde som pludselig har evnen til at sende folks bevidsthed tilbage i tiden. Sådan en evne har hun aldrig haft i tegneserierne. Jeg troede ud fra traileren at det ville være den relativt ukendte figur Blink, som var filmens erstatning for Rachel Summers, men det var desværre ikke tilfældet.

Filmens største problem er noget som den har tilfælles med den tredje og dårligste X-Men-film, *X-Men: The Last Stand* (2006): Der er for mange figurer som har for lidt at lave. Udover at Peter Dinklages Trask ikke bruges så meget og så godt som han burde, er der også figurer som Blink, Bishop og Sunspot, der kun er med i nogle få actionscener, og som ligeså godt kunne have været udfyldt af nogle tilfældige andre figurer. Det er ikke helt tilfredsstillende. Mere bittert er det at vigtige sekvenser med Rogue og Storm er skåret helt ud af filmen (omend det forlyder at de nok skal blive inkluderet på Blu-ray-udgivelsen).

Slutningen på filmen er dog alligevel forfriskende – den sletter en del diskrepanser med de tidligere film (men opretter nogle få nye), og baner vejen for nye historier som ikke behøver at være konsekvente med de forrige film. Det er sgu okay.

Til allersidst bliver jeg også nødt til at analysere filmen som tidsrejsefilm. Langt de fleste af

de tidsrejsefilm, som Hollywood spytter ud, har graverende problemer med tidslogikken, og *Days of Future Past* er desværre ingen undtagelse, selvom mange nok vil sige at det er flueknepperi. I husker nok den scene fra sidst i *Back to the Future*, hvor George McFly egentlig har opgivet at kæmpe for Lorraine, og Marty derfor er ved at forsvinde fra tidslinjen (fordi han så aldrig vil blive født)? Men, så skifter George mening og går tilbage og slår Biff ud, og så er tidslinjen – bogstaveligt talt med et slag – genoprettet, og Marty er sikker på at blive født. Det fungerer dramatisk og komisk og er en fed scene, men det fungerer bare ikke logisk. En tidslinje er et resultat af samtlige faktorer der leder til en given beslutning (og altså også til at nogen evt. skifter mening), og når de faktorer er på plads, så er den endelig beslutning jo uundgåelig. Tidslinjen forholder sig ikke afventende overfor en persons bevidste beslutning før den indretter sig efter den, eftersom dén udviklingsretning allerede er fastlagt. Man kan tilgive en komedie som *Back to the Future* for sådan en fejl, men det er grellere i en mere alvorlig film som *Days of Future Past*, som i klimakset har en på mange måder identisk situation. Indvendingen fra forfatterens side vil nok være den samme som i *Back to the Future*: at det primært tjener en dramatisk funktion. Jo, bevares, men det er stadig et logikhul i min sci-fi optik, og det burde være undgået.

Klimakset ender således med at være en smule antiklimaktisk; alt afhænger af én figurs beslutning, og det er ikke indlysende logisk at den beslutning alene skulle afværge den mørke fremtid. I den originale tegneserie er det mordet på senator Kelly der forårsager Sentinel-fremtiden, og som skal afværges for at forhindre denne fremtid. Men jeg sad hele tiden og tænkte på hvad der skete i senere numre af X-Men-serien: selvom senator

Kelly blev reddet, så vedtog kongressen alligevel "the mutant registration act" (senere, under historien *Civil War*, opskaleret til en "superhero registration act"), så det stadig var uklart, mange år efter, om den mørke fremtid egentlig var blevet helt afværget eller ej. Jeg kan ikke lade være med at tænke på om noget lignende måske er tilfældet i denne film. Godt nok ser vi den dystre fremtid forsvinde, men måske skal der ikke ret meget til for at begivenhederne igen udvikler sig i den forkerte retning og hele balladen gentager sig. Men det sker jo nok ikke; filmen må siges at indeholde kryptiske plot-elementer nok til at der kan ske næsten hvad som helst herefter – hvilket jo også er en typisk åben måde at afslutte en god tegneserie-film på.

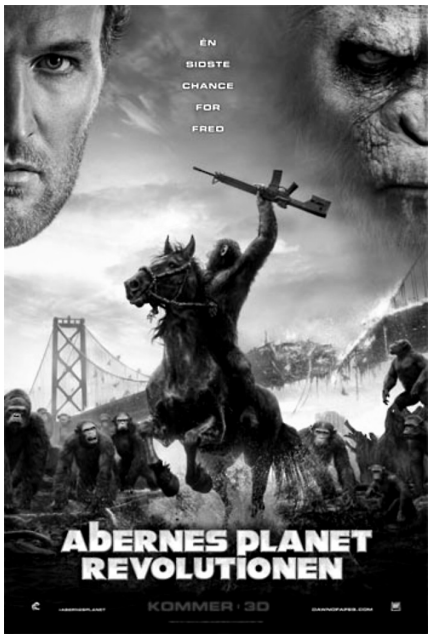
X-Men: Days of Future Past er bestemt en vellykket og meget underholdende film, fyldt med gode scener og sjove detaljer, og en endnu større oplevelse når man ser den anden gang. Der er ingen tvivl om at filmen har en kvalitet der vil retfærdiggøre indtil flere gensyn.

Karakter: 9 stjerner ud af 10.

Tue Sørensen

Abernes planet: Revolutionen

(Originaltitel: Dawn of the Planet of the Apes)
Film, USA 2014, 130 min.
Instr.: Matt Reeves
Medv.: Andy Serkis, Jason Clarke, Gary Oldman, Keri Russell, Kodi Smit-McPhee, m.fl.

Et af de første spørgsmål, der meldte sig, da jeg skulle se *Rise of the Planet of the Apes* i 2011 var: Ville filmen være en prequel, der passede sammen med de gamle *Abernes planet*-film, eller ville det være en reboot, der starter en ny (men lignende) historie? Ud fra de tidlige anmeldelser lod mange til at tro det første, men da jeg så filmen, konkluderede jeg det andet. Historien begyndte forfra, men filmen havde bare så mange hyldest-referencer til de gamle film at dens relation til dem virkede lidt forvirrende. *Rise of the Planet of the Apes* var en yderst habil film, selvom den havde sine imperfektioner. Historien var engagerende, figurerne (især James Franco og John Lithgow) var levende og emotionelt troværdige, og det visuelle udtryk var virkelig flot og mindede ikke om nogen anden film. Den havde da et par problemer; slutningen blev f.eks. til en meget lang action-scene der løb en smule ud i sandet uden en ordentlig afrunding. Men alt i alt var det en udmærket film, som rigeligt fortjener en karakter på 7 stjerner ud af 10. En forfriskende start på en ny *Abernes planet*-franchise.

Nu har den næste film i serien så materialiseret sig på det store lærred: *Dawn of the Planet of the Apes*. Her er det ti år efter den forrige film; det stof som gjorde aberne intelligente udgjorde også en dødelig influenza-virus for menneskene, som næsten alle sammen er døde, og civilisationen er brudt sammen. Lederen af aberne, Caesar, bor i Muir-skoven fem miles udenfor San Francisco, hvor aberne har bygget en slags by, udvikler deres nye intelligens (lærer f.eks. ungerne tegnsprog), og virker lykkelige.

Men en koloni af overlevende mennesker har sendt nogle folk ud i skoven for at finde en gammel vandkraftsgenerator i en dæmning, som de håber at få op og køre, så de kan få strøm igen. Det lykkes deres leder, Malcolm, at få en aftale i gang med Caesar, næsten uden vold, om at menneskene må reparere generatoren, hvis bare de i øvrigt holder sig væk fra aberne. Men nu hvor menneskene har opdaget abernes eksistens er de straks skrækslagne, og finder en masse våben frem for at forsvare sig mod et eventuelt angreb. Magtbegær og misforståelser på begge sider fører selvfølgelig til krig, og det handler resten af filmen om. Især sidste tredjedel er næsten én lang action-scene.

De første amerikanske anmeldelser af den nye film var særdeles positive, hvilket satte forventningerne i vejret. Man ser også på IMDb.com at mange brugere er helt oppe og køre over filmen. Well, det er da fedt at nogen åbenbart kan lide den, men desværre kan jeg ikke tilslutte mig dette anerkendelsens kor. Jeg sad filmen igennem og ventede forgæves på at der skulle ske noget interessant, men dels syntes jeg ikke at der var det mindste engagement at hente i figurerne (som ellers er nogle fine skuespillere), og dels syntes jeg at alle elementer af historien var et harsk opkog af de gamle film i serien. Intet nyt; intet forfriskende; intet unikt.

Manuskriptet var flere steder klodset sammensat, bl.a. for på politisk korrekt vis at gøre aberne og menneskene præcis og totalt lige gode/onde – men hvis de to grupper grundlæggende er de samme, hvad hulen skændes de så om? I de gamle film undertrykte den ene part altid den anden, så dér handlede det om oprør og frihed, men sådan er det ikke i denne film; her er de bare bange for hinanden og kan ikke lade være med at trykke på aftrækkerne. Hvis temaet er motivationsløs aggression, hvad er så budskabet? Der lader ikke til at være noget, ud over at Ting Går Galt. Det er ikke nok.

Og det er brand-ærgerligt at denne film ikke er god, for med forrige film havde de faktisk taget det første skridt i en forfriskende retning; det lignede en mulighed for at denne franchise kunne opnå noget nyt og interessant og anderledes i forhold til den gamle. Men med den seneste film har de imidlertid skiftet retning tilbage mod de gamle film, og bare lavet mere abeaction af samme type som vi har set før, bare uden nuancer og logisk motivation. Øv!

Filmens world-building var der heller ikke meget gods i; jeg måtte f.eks. tage mig til hovedet over de frygtelige smykker og slør som hun-aberne havde på –

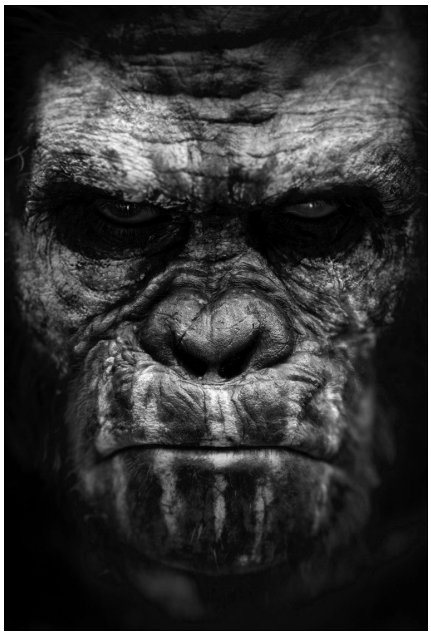

det virker helt hen i vejret at de skulle kopiere menneskekvinders praksis på den måde (hvorfor ikke høje hæle, nu de var i gang?), og det var helt sikkert kun inkluderet for at publikum skulle kunne kende forskel på han- og hun-aberne. Og der var næsten intet fokus på menneskenes koloni i San Francisco; hvad skulle de helt præcis bruge strømmen til? Hvad brugte de det høje tårn til? Hvad levede de i øvrigt af inde i byen? Og siden de havde benzin og køretøjer, hvorfor anede de så efter ti år intet om hvorvidt der var andre overlevende mennesker i nabobyerne?

Der er en alenlang række elementer i filmen som slet ikke hænger sammen, og med sine 130 min. er den også for lang – forrige film gjorde langt bedre brug af sine 105 minutter. Analysen munder således ud i at *Dawn of the Planet of the Apes* er en passions- og idéløs omgang Hollywood-middelmådighed – med gode special effects. Værd at se mere end én gang er den ikke; så vil jeg ærligt talt hellere gense Tim Burtons film fra 2001.

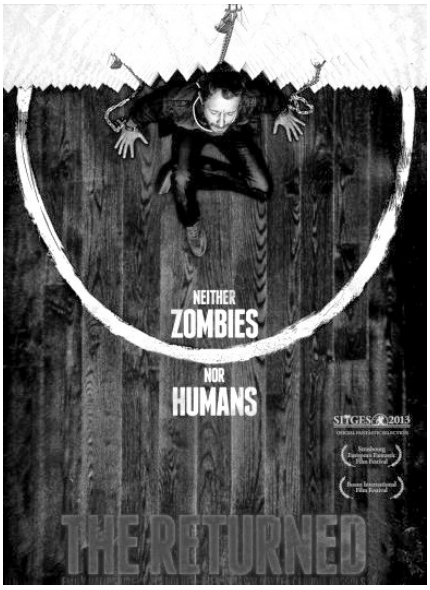
Karakter: 5 stjerner ud af 10.

Tue Sørensen

The Returned

Film, Spanien/Canada 2013
99 min.
Instr.: Manuel Carballo
Medv.: Emily Hampshire, Kris Holden-Reid, Shawn Doyle, m.fl.

Da jeg gik i gang med at se denne film var jeg under indtryk af, at det var en genindspilning af den franske zombie-agtige tv-serie (2004) og efterfølgende film (2012), *Les revenants*, som også har den engelske titel *The Returned*. Men det viste sig ikke at være tilfældet; denne spansk-canadiske produktion er et uafhængigt zombiedrama, som tilfældigvis også hedder *The Returned*. Hvor den franske serie handler om at de døde på mystisk vis vender tilbage og forsøger at genoptage deres tidligere tilværelse, er denne film ret anderledes. Jeg kalder den et zombiedrama hellere end en zombiefilm, for det er en moden og hårdtslående velspillet historie om en AIDS-lignende epidemi, som gør folk til menneskeædende zombier, hvis ikke de får en indsprøjtning med et bestemt protein en gang om ugen – men gør de det, kan de også leve et normalt liv. Epidemien spredte sig første gang i 1980, og er brudt ud igen flere gange siden. Folk som er inficeret med virusset kaldes "the returned", og lægges for had af diverse grupper, fordi deres blod er meget smitsomt.

Desværre begynder myndighederne at løbe tør for det kurerende protein, og så begynder panikken langsomt at brede sig. Dette koncept kunne man sagtens lave en actionfyldt, big-budget *World War Z*-agtig film ud af, men det rakte pengene ikke til, og derfor besluttede de i stedet at fokusere snævert på et enkelt par, og hvordan de og deres omgangskreds oplever forløbet. Kate og Alex har været sammen et stykke tid. Kate er læge og Alex er musiklærer. Alex er desuden inficeret med virusset og er således en "returned", men det er lykkedes ham og Kate at hemmeligholde det. Via en forbindelse på hospitalet får de gradvist opbygget et lager af proteinet, så der foreløbig er nok til at holde Alex forsynet. Da Alex' bedste ven, Jacob, pludselig stjæler alle forsyningerne, begynder Kate og Alex's tilværelse at falde fra hinanden. Alex lænker sig fast til væggen i forventning om hvad der vil ske, og trygler Kate om at skyde ham. Kate holder næsten ikke til det, for da hun var lille blev hun bedt om at gøre det samme for sine forældre (hvilket man ser i åbningssekvensen) – og det var nok bl.a. for at forsøge at gøre bod for dette at hun forelskede sig i en "returned" mand ...

Filmen starter lidt svagt og halv-kedeligt, men bliver glædeligvis bedre og bedre efterhånden som den skrider frem. Medrivende skuespil, realistiske personer og et virkelig stramt og veldrejet manuskript, hvor pregnante problemstillinger og personskildringer hvirvler og vrider sig rundt og rundt, ender med at gøre filmen til lidt af en wow-oplevelse. Nogle siger at filmen ikke er rigtig horror, men det vil jeg nu bestemt sige at den er – og sci-fi er den også. Samtidig er den dog også et voksent drama. I forhold til sit budget har filmen på eksemplarisk vis formået at vende sine svagheder til styrker, og må derfor udråbes som en

imponerende succes. Det eneste der blev ved med at irritere mig undervejs var baggrunds-musikken, som bestod af en konstant sørgmodig dronen med enkelte "effektfulde" klaver-anslag – desværre en på alle måder billig type musik som går igen i utrolig mange lav-budgetsfilm. Men den spolerede heldigvis ikke helhedsindtrykket.

Karakter: 8 stjerner ud af 10.

Tue Sørensen

Legend of Hell

Film, Tyskland 2012, 80 min.
Instr.: Olaf Ittenbach
Medv.: Karen Breece, Wayne Darrin, Martina Ittenbach, Daryl Jackson, m.fl.
På DVD fra Another World Entertainment

Selv om den tyske horror- og splatterfilminstruktør Olaf Ittenbach langt fra laver mesterværker i genren, har jeg egentlig længe haft et blødt punkt for hans film og været temmelig nådig over for de af dem, jeg har anmeldt. Vi taler karakterer omkring 5-6 stjerner ud af 10.

Black Past og *The Burning Moon* er ikke gode film, men for os med en svaghed for praktiske specialeffekter har de alligevel en vis underholdningsværdi. *Premutos - Lord of the Living Dead* er en rodet zombieaffære, der kører lidt i selvsving, men ikke mindst reddes i land af en morbid humor og et underholdende persongalleri. Og *No Reason* er måske lovlig prætentiøs i sin iver efter at retfærdiggøre de sadistiske usmageligheder, filmen bugner af. Sammenholdt med de forudgående titler gav den mig dog egentlig indtryk af, at selv om Ittenbach måske prøver for ihærdigt, så prøver han da trods alt, og der anes en vis udvikling i hans greb om håndværket.

At manden selv skriver, instruerer og står for effekterne til (og undertiden også spiller med i) sine film er måske at gabe over lige lovlig meget, men der er noget charmerende ved tanken om en sådan passion.

Alt i alt var jeg altså ikke decideret sur på Ittenbachs bedrifter, inden jeg stødte på filmen *Beyond the Limits*. Første halvdel af denne var simpelt hen en grum omgang møg, hvis lige jeg sjældent har set på film. Anden halvdel hjalp på sagen og havde i sig selv udgjort en okay kort-B-film – Olaf Ittenbach er åbenbart glad for rodede, episodiske fortællinger – men helheden stod ikke til at redde.

Jeg havde i forvejen ikke det store overskud af energi i den periode, og da *Beyond the Limits*' første halvdel tærede yderligere på mig, meddelte jeg min filmpusher på *Himmelskibet*, at jeg var for indigneret over filmen til at ville anmelde den. Derefter besluttede jeg, at det er på tide at lægge Ittenbach på hylden.

Vi spoler frem til indeværende år, hvor et anmelder-eksemplar af *Legend of Hell* ryger min vej. Jo, det er okay; jeg er indforstået med, at den sikkert er grufuldt ringe og har med støtte fra min "se dårlige film-buddy" Tiki, besluttet at stå ansigt til ansigt med min tyske dæmon. So treffen wir uns wieder, Ittenbach! Og vi har tænkt os at vinde over filmen, som Tiki kalder det.

Plottet er noget med en arkæ-

olog, Selma, der under en udgravning i Marokko finder en ældgammel portal og ditto skriftrulle. Kunsthandleren Gabriel Moses vil købe skriftrullen af hende, men det går helt galt, og Selma bliver skudt. Hun dør, blot for at genopstå i et andet liv og en anden dimension, hvor hun tilsyneladende skal hjælpe en gruppe af andre vildfarne sjæle med at lukke porten til Helvede. Og så påbegynder gruppen et togt gennem en farefuld verden befolket af diverse uhyrligheder.

Historien kunne være enkel og effektiv, men i Ittenbachs hænder bliver den lynhurtigt unødigt knudret. Allerede under forhistorien gør filmen sit bedste for at desorientere publikum med både tekst, oplæsning og diverse visuelle elementer, der springer frem hist og her i billedet. Da det et øjeblik efter er overstået, føler man sig næppe meget klogere. Det bliver desværre ikke bedre gennem resten af filmen.

Hovedpersonerne dør i deres respektive tidsaldre, og genopstår selvfølgelig derefter i den mystiske verden for at slutte sig sammen i kampen mod Helvedes horder, og selvfølgelig skal vi belemres med uelegante spring i tid og sted for at se, hvordan de kom af dage. Det føles knap så meget som et plot og mere som en vekslen mellem tåbelige dialoger og uinvolverende splatterorgier. Læg dertil, at *Legend of Hell* hverken er filmet eller klippet på en måde, der gør den særligt overskuelig. Til gengæld er lydsiden på solidarisk vis elendigt mixet, så den visuelle del ikke skal sidde alene og kukkelure i den tekniske skam-

mekrog. Filmens scener udspiller sig gumpetungt og uden skyggen af nærvær og nerve, for efterfølgende belejligt at forlade éns sind, og de løbende pædagogiske forklaringer formår aldrig at skabe en større mening i galskaben; dét ville som et minimum kræve, at man interesserede sig.

Skuespillerne har intet at arbejde med i henseende til hverken manuskript eller talent. De leverer deres karakterer, som om de har fået besked på at spille et stykke bølgepap, og jeg kunne ikke være mere ligeglad med dem. Hvis dette er niveauet for menneskeheden, så til Helvede med lortet!

Filmen igennem genlød stuen af opgivende suk, mens Tiki og jeg pinagtigt vred os i sofaen og flere gange undervejs overvejede at smide håndklædet i ringen. For når Olaf Ittenbach ikke engang prøver, hvorfor skulle vi så? I sidste ende vandt så vi over filmen. Hvis man kan kalde dét en sejr. Som Tiki efterfølgende (og med et fuldstændig dødt blik i øjnene) udtrykte det, ville han i bagklogskabens klare lys have foretrukket lunken puddelhundelort ned ad ryggen.

Men er der da slet intet godt at sige om *Legend of Hell*? Nej, det er der faktisk ikke. Dette er et 80 minutters kulsort, isnende vakuum, der vil opsluge noget af din sjæl, hvis du lægger den i afspilleren, og findes der vitterlig et Helvede, spiller forestillingen med garanti på repeat i den inderste cirkels største biografsal. Men når produktet samtidig udsender nogle billeder og lyde, der tilsammen kan være at forveksle med det, nogle kalder en film, kommer jeg desværre ikke uden om at tildele den en karakter, om så bare den laveste af slagsen.

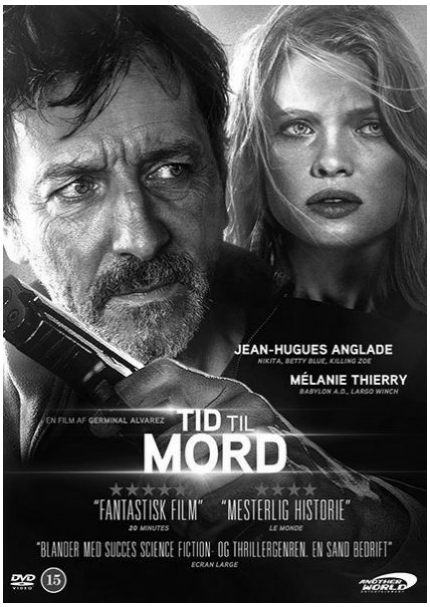
Nu er det sjældent, jeg anvender de yderste dele af karakterskalaen, men i dette ekstreme tilfælde vil jeg gøre en undtagelse og gå skridtet videre …

Karakter: ½ stjerne ud af 10.

Ruben Greis

Tid til mord

(Originaltitel: L'autre vie de Richard Kemp)
Film, Frankrig 2013, 97 min.
Instr.: Germinal Alvarez
Medv.: Jean-Hugues Anglade, Melanie Thierry, m.fl.
På DVD fra Another World Entertainment

Politimanden Richard Kemp jagtede i 1989 en seriemorder, men fangede ham aldrig. I nutiden, hvor Kemp stadig er politimand, er der pludselig en kvinde, psykologen Hélène, som opdager et lig som er dræbt på samme måde som ofrene fra 1989. Morderen er tilbage. Da Kemp en aften kort efter besøger gerningsstedet, bliver han skubbet i floden, og da han dukker op til overfladen er det pludselig 1989. Resten af filmen bruges på at forsøge at stoppe morderen i 1989, mens den ældre Kemp må både hjælpe og undgå den yngre Kemp, og forsøge at overbevise 1989-udgaven af Hélène (som da er helt nyuddannet psykolog) om at han kommer fra fremtiden. I det meste af filmen ved man ikke om den ældre Kemp overhovedet kan ændre noget, eller om alt hvad han gør bare fører til den fremtid, han selv kender. Han finder ud af at mange af de spor, han fulgte i 1989 (mystiske telefonopkald, mv.), tilsyneladende er baseret på hans ældre jegs parallelle forsøg på at opklare sagen.

Denne franske film starter lidt langsomt, men da først Kemp er tilbage i 1989 er den faktisk ganske spændende resten af tiden. Den truer med at blive lidt kompliceret, men slutningen er (for en gangs skyld) rimeligt klar og ligetil. Udover at jage morderen, fokuseres der på det udviklende forhold mellem Kemp og Hélène, og i min optik er der en indlysende og enkel symbolik på færde: morderen repræsenterer det ondes problem, mens politimanden og psykologen kombineret repræsenterer en ny videnskabelig indsigt i menneskesindet, som kan løse det ondes problem. Den kunstneriske substans i historien er der således ikke meget at udsætte på, og det er også klassisk – grænsende til det klichéprægede – at det er en tur i floden som symboliserer transformation og renselse (ligesom det f.eks. også ses i vampyrfilmen *Daybreakers*). Om filmens tidsrejselogik nu også er 100% vandtæt, står ikke helt klart efter kun at have set filmen én gang; det kræver nok en gennemkigning mere at afgøre. Det ville i øvrigt involvere spoilere at begynde at diskutere detaljerne, så jeg vil nøjes med at sige at *Tid til mord* er en fin og umiddelbart tilfredsstillende lille tidsrejsefilm (som på visse måder også minder om *The Man From the Future*, også anmeldt her i nummeret), som man sagtens kan bruge en rumtid på at snakke om/tænke over bagefter.

Karakter: 7 stjerner ud af 10.

Tue Sørensen

The Man From the Future

(Originaltitel: O Homem do Futuro)
Film, Brasilien 2011, 105 min.
Instr.: Claudio Torres
Medv.: Wagner Moura, Alinne Moraes, Maria Luisa Mendonca, m.fl.

En 40-årig videnskabsmand – Joao, med øgenavnet "Zero" – arbejder på at skabe en ny energiform via en partikelaccelerator på et universitet. Han er også generelt bitter over sit liv, bl.a. fordi han tyve år i forvejen blev ydmyget og forladt af sit livs kærlighed, Helena. Da den nye energiform første gang slås til, viser det sig at Joao har skabt en tidsmaskine. Han sendes ufrivilligt tilbage til 1991, hvor han forsøger at udrede situationen med Helena, så hans liv i stedet drejes i en anden retning. Midtvejs gennem filmen lader han til at have løst sit problem, men han vågner op i en alternativ nutid hvor det hele er endnu værre – og så må han rejse tilbage til 1991 endnu en gang. De tre udgaver af ham i 1991 må så skændes om hvad der skal gøres, og det er allerede da begyndt at blive ganske kompliceret.

Den underholdende handling indeholder en del komiske situationer, heraf også nogle inspireret af tidsrejse-klassikeren over dem alle, *Tilbage til Fremtiden*. *The Man From the Future* giver også visse mindelser om den imponerende spanske film *Timecrimes* (2007), som ligeledes handler om at hovedpersonen forsøger at få styr på noget tidsrod som han selv har skabt (og også ruller bandager om sit ansigt, så han ikke vil blive genkendt af sit andet og tredje jeg). Figurerne er interessante og velspillede, men hvor *Timecrimes* er skarp og kompromisløs hvad angår måden tid og tidsrejser virker på, er *The Man From the Future* lidt mere løs. Der er mere end én tidslinje, men den ene af disse virker som om der har foregået ændringer internt i den, uden at dét har ført til en ny tidslinje – så distinktionen mellem en fastfrosset tidslinje og en tidslinje der godt kan ændres, virker lidt sløret her.

Alligevel er det en rigtig god og sjov film med noget på hjerte; Joao og Helena er begge eksperter i kvante-mekanik, og deres kærlighed er flettet sammen med projektet om at skabe en ny energiform: Helena gennemskuer at Joao samtidig forsøger at finde en fysisk forklaring på hvad kærlighed er, og i at med at han via sin manipulation af tiden sikrer sig Helenas kærlighed, skal det helt klart forestille, på det symbolske plan, at dét også lykkes for ham.

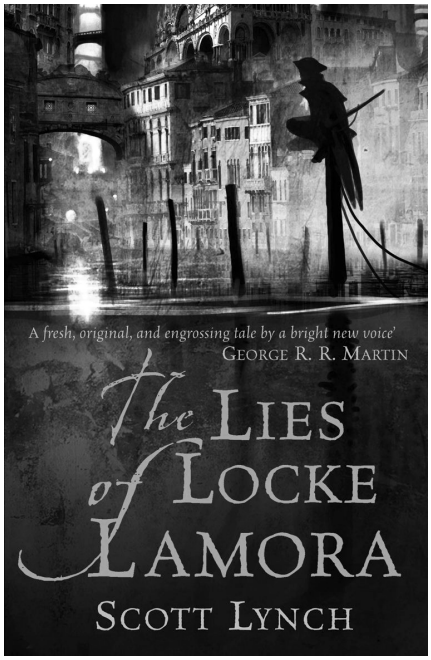
Vil man købe denne fine film (som er udgivet på Blu-ray med engelske undertekster), kan det i skrivende stund ikke lade sig gøre via Amazon; man må, som jeg, ind på eBay og købe den fra en brasiliansk forhandler. Det kan jeg kun opfordre til at man gør, for der kan ikke være den store tvivl om at dette er den bedste brasilianske sci-fi film, der hidtil er lavet!

Karakter: 9 stjerner ud af 10.

Tue Sørensen

The Lies of Locke Lamora

Roman af Scott Lynch
Del Rey 2007
736 sider

Byen Camorr er et fantasy-Venedig, komplet med kanaler, paladser, templer og adelsmænd og damer der træder dansen på tagene af de ufattelige tårne af glas, som de ældste forfædre efterlod. En by med rige handelsmænd, hvor sejlskibe anløber fra hundredvis af fremmede kyster. Camorr har også sin mørke side. Fattige kvarterer med dybt forarmede beboere, et arnested for tyve, overfaldsmænd og mordere. De adeliges interesser varetages af the Spider, chefen for byens hemmelige politi. Han har spundet sit net ud over hele byen, og han sørger for at samfundets orden opretholdes. Den kriminelle pøbel styres med jernhånd af Capa Barsavi. Han kom til byen for tyve år siden og myrdede og bestak sig til magten som underverdenens konge.

Der hersker altså en slags væbnet pagt, som få tør udfordre. En af de få er the Thorn: en galant gentlemantyv, som der går masser af historier om. Hvordan han, med anstand naturligvis, frarøver unge jomfruer både deres juveler og deres mø-

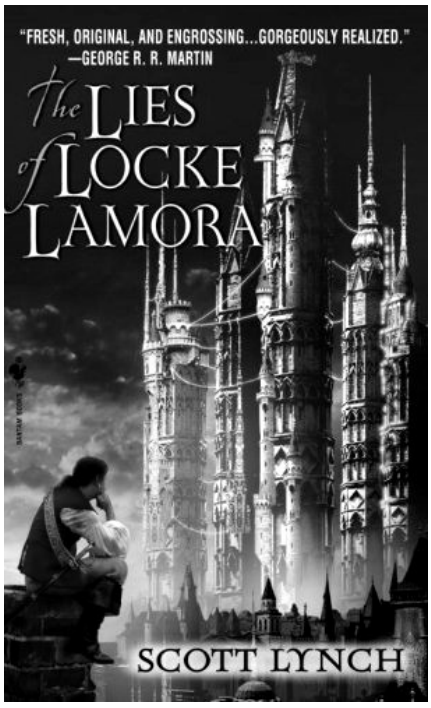
dom. At tagene og de mørke gyder er hans domæne, som han som en kat lister rundt i, altid på jagt efter nye fantastiske eventyr. Hvordan han er de fattiges beskytter, og at han ikke stjæler til sig selv, men giver de fleste af sine tyvekoster til de fattige.

Der er bare den hale på historierne, at de er løgne alle sammen. The Thorn er en konstruktion, en løgn, der er bygget op af den unge svindler Locke Lamora. Locke er leder af en lille gruppe af svindlere, som kalder sig Gentlemen Bastards.

Der er Locke selv: Han blev som knægt solgt til tyvepræsten Chain af Capa Barsavi. Det var enten det eller skære halsen over på knægten og smide ham i kanalen. Drengen havde opskræmt en kro ved at lade som om han havde pest.

Så er der Jean, hans tro følgesvend og gruppens muskelmand, der er dødbrigende med hans to økser. Der er de to Sanza-tvillinger, der elsker practical jokes og løfter stemningen i den lille gruppe. Og så er der Bug, den yngste og nyeste tilkommende.

De fem unge mænd er ført sammen af tyvepræsten for at … ja det ved de faktisk ikke, for Chain døde før hans virkelige planer og motiver kom for dagen. I stedet føler gruppen sig frem og lægger planer, som de tror Chain gerne ville have haft dem til. Da romanen starter er de ved at starte på et temmelig indviklet nummer, der skal franarre adelsmanden Don Salvara en større formue.

Den slags planer kører sjældent efter bogen, og Gentlemen Bastardernes spil løber hurtigt af sporet. Ind på scenen træder nemlig the Grey King: en gangster der farer frem med uhørt indsigt og brutalitet og som truer ikke bare med at omstyrte tyvenes magtstrukturer, men hele Camorrs samfundsorden.

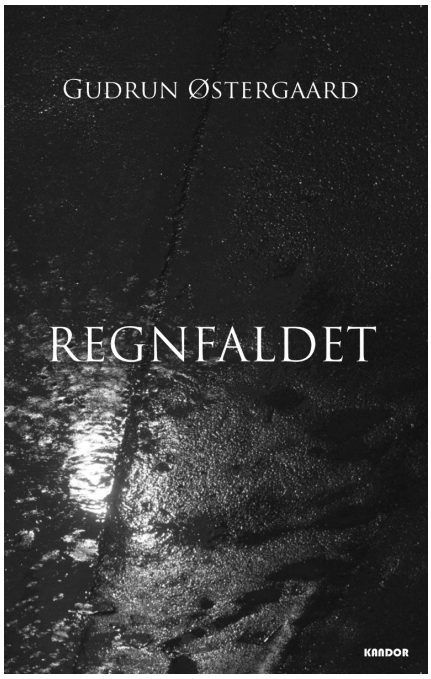
Lynch fortæller sin historie i små episoder, der tager os glimtvis tilbage i tiden og fortæller os baggrunden for Locke, Jean, og de andre. Bogen handler ikke så meget om kuppet, men mere om de personer vi møder, ikke mindst Locke og hans venner. De er en kilde til vid, mod, og grundlæggende anstændighed i et samfund, der ikke giver meget plads til den slags. Locke og hans venner bliver fanget i magtkampen. Allierede bliver fjender, fjenderne strammer grebet, og snart må gruppen kæmpe for deres liv.

Lynch's verden er spændende, fulde af ideer og rig på detaljer. En yndet forlystelse er en slags gladiatorkampe ude i havnen, hvor krigere slås mod drabelige hajer ved at hoppe fra platform til platform, mens de sultne hajer springer op af vandet for at skubbe dem i vandet, hvor de vil være let bytte for rovdyrene. Der er mange af den slags friske indslag der giver byen liv. *The Lies of Locke Lamora* er en mættet fortælling, både med sjove og sørgelige episoder, fulde af håb og afmagt, til romanens effektive klimaks der viser videre til de næste to romaner i trilogien, *Red Seas under Red Skies* og *The Republic of Thieves*.

Bjarne Sinkjær

Regnfaldet

Roman af Gudrun Østergaard
Forlaget Kandor, 2013
194 sider, kr. 199,00

I en gammel ejendom i en navnløs bor fire lejere og deres vicevært; fire knudemennesker der har isoleret sig i hver deres verden. Viceværten er muligvis den eneste normale person, der sørger for at ejendommen holdes nogenlunde vedlige, og med sin indtrængen for at fikse vandhaner der drypper og spejle der skal sættes op, binder han de fire eksistenser sammen – Iris, den unge Isabella, Patrick og Arvid; fire mennesker der på hver deres måde har fået båndet til omverdenen skåret over.

Efter ugers uafbrudt regn, mens vandet stiger overalt, finder lejerne deres vicevært død. Dødsfaldet griber ind i de fires liv, og de tvinges til at se de andre lejere og sig selv i øjnene.

Romanen handler om en grundlæggende ensomhed. At vi hver især er spærret inde i vores eget Jeg, med hver vores virkelighedsopfattelse. Med hver vores detaljer og fortolkninger. Det er et eksistentielt vilkår, at vi aldrig hundrede procent kan dele den virkelighed med andre. Vi kan kun vise fragmenter via kunsten eller samtalen. Og det

er nemlig manglen på samtalen, der er grundvilkåret for denne roman.

Regnfaldet er et kammerspil, hvor de fire personers liv brydes op, endevendes og – måske – giver mulighed for i hvert fald en forandring. Eller også sparker beboerne måske den sidste fernis af normalitet ud af huset til sidst. Det er op til læseren at bestemme. *Regnfaldet* er nemlig en fortælling åben for fortolkning.

Romanen balancerer på kanten med det surrealistiske. Den bringer mig mindelser om *Delikatessen*, en film af Marc Caro og Jean-Pierre Jeunet fra 1991. Der er den samme stemning af et hus der eksisterer uden for tiden; Ee mikrokosmos der er som besat af små mystiske hændelser og sære eksistenser. Beboernes lejligheder er som små kikkasser, hvor læseren betragter lejerne, og måske holder dem op som spejle. Det er lidt fascinerende at følge beboernes liv. Deres til tider aparte opførsel får pludselig mening, når man ser dem med lejernes egne øjne.

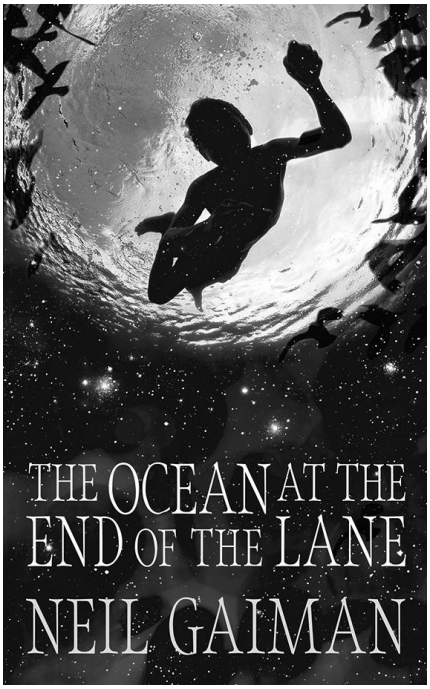
Jeg kunne godt have tænkt mig at Gudrun Østergaard havde kørt linjen helt ud. Der mangler lidt af *Delikatessens* absurde humor til at give hovedpersonerne lidt menneskelighed i en ellers helstøbt roman.

Bjarne Sinkjær

The Ocean at the End of the Lane

Roman af Neil Gaiman
Headline Books 2013
265 sider, £ 6,99

Jeg manglede noget at læse da jeg for nylig tilbragte noget tid i Schiphol lufthavn og faldt over denne lille bog af Neil Gaiman. Jeg kendte udmærket forfatteren fra hans tegneserier og filmatiseringer, men var endnu ikke kommet rundt til at få læst nogle af hans romaner trods mange anbefalinger. Det ville jeg så gøre bod på, og det kom jeg ikke til at fortryde.

The Ocean at the End of the Lane er fortællingen om en 7-årig dreng, der engang i 1960'erne eller 1970'erne har nogle fantastiske oplevelser sammen med familien Hempstock, som bor for enden af den landevej, hans egen familie bor på. Historien bliver fortalt af den nu aldrende hovedperson, som opsøger sin barndoms egn efter en begravelse og ved et besøg på Hempstock-gården pludselig kan huske barndommens oplevelser, der ellers var gemt af vejen dybt i hans underbevidsthed.

Hempstock-familien er ikke helt almindelig. Den består af bedstemoderen, moderen og den 11-rige pige Lettie Hempstock, som bliver drengens ven. Lettie er overbevist om at den lille dam i gårdens baghave er et verdenshav, og måske er der noget om det, for der sker mange mærkelige ting omkring Hempstock-familien, som det bliver kraftigt antydet er meget ældre end de ser ud til – måske flere milliarder år. De er en variant af den klassiske, mytologiske trio *maiden, mother, crone*, kendt fx fra nornerne i nordisk mytologi og moiraerne i græsk ditto.

Som så ofte i eventyr (og Gaimans historier) gør drengen noget, han ikke må og får derved sluppet noget løs i denne verden, som ikke burde være sluppet løs. Han søger Hempstock-familiens hjælp, men der bliver lagt mange forhindringer i vejen før han kan blive reddet og det undslupne væsen kan blive overvundet, og prisen for redningen er hård – så hård at han bliver nødt til at glemme det skete.

Bogen er kraftigt præget af nostalgi for en svunden tid og af den drømmende måde hvorpå et lille barn oplever en verden der kan virke magisk helt uden magi – selvom der er magi nok i denne historie. Selvom bogen er fortalt fra en 7-årig drengs synspunkt, er den ikke udpræget en børnebog, men i stedet mere beregnet for voksne, der vil genfinde noget af deres barndoms magi og måske drømme om at deres egen barndom måske indeholdt lidt mere magi end de umiddelbart kan huske.

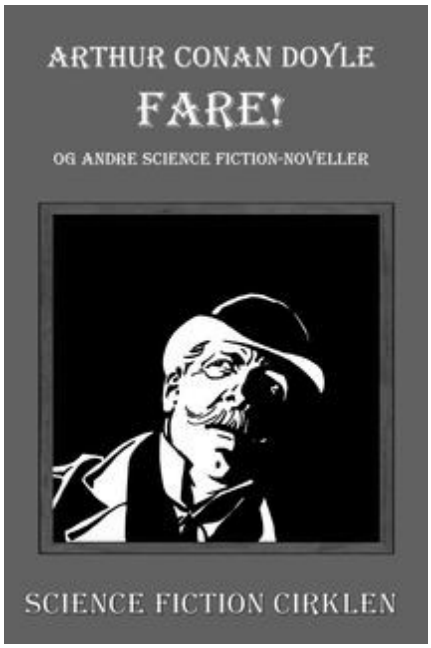
Det er en lille bog – 265 sider med lille skrift, inklusive et interview med forfatteren om bogen (som jeg ikke læste), og den er hurtigt læst. Men gode bøger behøver ikke være lange, og *The Ocean at the End of the Lane* har præcis den længde, den skal have. Det er der åbenbart andre end mig der synes, da bogen for nylig vandt *Locus Award* som den bedste fantasyroman fra 2013.

På nogle måder minder historien om Gaimans børnebog *Coraline*, blot uden så meget humor, og den kunne sikkert godt blive til en film i samme stil hvis man skærer ned på de mere voksne elementer. Spørgsmålet er om det vil være en god idé, for det er i høj grad hovedpersonens indre monolog der bærer bogen, og den slags er svært at omsætte til det store lærred – bare se hvordan det gik i David Lynch's filmatisering af *Dune*. Omvendt ville en tegneserieudgave a la den som P. Craig Russell lavede af *Coraline* ikke være af vejen.

Klaus Æ. Mogensen

Fare! og andre science fiction-noveller

Novellesamling af
Arthur Conan Doyle
Efterord af Niels Dalgaard
Science Fiction Cirklen, 2013
298 sider, 298 kr.

De ældre science fiction-værker tilbyder en dobbelt bonus: dels er det science fiction, som jeg har været vild med siden jeg var gammel nok til at nå op til genre-hylderne på kommunebibliotekerne, dels får jeg en ekstra verden med i købet – verden af i går, som er forunderligt anderledes. I Conan Doyles noveller trisser piberygende pebersvende rundt i tweed og oplever grufulde og sindsoprivende ting, og altid inden det grufulde og sindsoprivende sker, er det forvarslet med at nu sker der noget grufuldt og sindsoprivende.

Conan Doyle er en billedskabende forfatter – han tager os ned i dybe huler og op i de allerøverste luftlag og langt bort til de vildeste jungler, og han viger ikke tilbage for at beskrive de rædsler og monstre folk kommer ud for. Og han er god til at beskrive fra uventede synsvinkler: Titelnovellen "Fare" handler om hvor let England kan undertvinges i krig af en fjende som har ubåde og som er parat til gå efter civile fragtskibe. Novellen er skrevet fra en fjendtlig admirals synspunkt. Jeg var forbløffet over hvor realistisk og profetisk den virkede; novellen er fra 1914, men den fik mig til at tænke på Slaget om Atlanten (1939-1945).

Til sidste nr. af *Himmelskibet* anmeldte jeg *En Verdensomsejling under havet* af Jules Verne, og det er tankevækkende at se, hvordan teksterne har nogle træk tilfælles, der skyldes den tid de er skrevet i: Det stort set kvindeløse univers, det antropocentriske livssyn (den første tanke, når den tuberkuløse helt opdager et monster med menneskelige træk – at det vil han da slå ihjel.) Den samme glæde ved havets mikrofauna – men her er Conan Doyle behageligt behersket og bremser sig selv i at opremse alle slægter og familier, i modsætning til Jules Verne.

Handlingen i novellerne og kortromanen er ikke så overraskende: En mand opdager eller opfinder noget og kaster sig ud i yderligere udforskning som så leder til den naturligt dramatiske afslutning. Kortromanen virker lidt uredigeret, fordi den mest underholdende del af historien er tilføjet som en art appendix til dens naturlige forløb.

Min favoritnovelle er "Rædslen fra højderne" fordi den overraskede mig mest med sit novum og fordi den var meget poetisk skrevet.

Novellerne er lette at læse og underholdende. Conan Doyle er en fin portrætkunstner der på novellernes korte plads hurtigt får tegnet nogle troværdige figurer som varierer fra historie til historie. Der er den selvglade admiral, den nysgerrige pebersvend, de distræte videnskabsmænd og den overmodige pilot. Men det får mig til at savne det fortrolige univers omkring Sherlock Holmes, Dr Watson og London.

Forsiden er lidt noller. Science fiction Cirklen har valgt at hele deres klassiker-serie skal have en ramme omkring et motiv og nogle besynderlige farver udenom.

Oversættelserne holder Niels Dalgaards sædvanlige høje niveau. Han har valgt at gøre sproget nutidigt, bortset fra nogle enkelte ord og begreber, samt dialogen, hvor han lader 1800-tallets høflighedsfraser hjælpe med at skabe en stemning af i går.

Majbrit Høyrup

Flygtninge fra himlen

Roman af Tage Eskestad
Oprindeligt udgivet 1973 af Stig Vendelkærs Forlag
Genudgivet 2013 af Science fiction Cirklen med efterord af Niels Dalgaard
220 sider, 249 kr.

Romanen er en gendigtning af begivenhederne i det gammeltestamentelige pseudepigraf "Enoks Bog" – eller, man kan sige det er en fortælling, som bruger tropen: "Guderne var i virkeligheden rumvæsener".

200 'englemænd' flygter fra Mars for at undgå at blive udrenset i en eugenisk kampagne. De kommer til Jorden på et tidspunkt før syndfloden og møder der en primitiv menneskeart, som de lærer videnskab til, men også får monstrøse børn med.

Bogen starter med et kapitel

hvor fortælleren beskriver hvordan fascinationen eller ideen startede: Med en religionslærer der udlægger Enoks Bog på sin egen måde. Jeg blev nysgerrig efter at vide, om det også er forfatterens egen barndomserindring, der blev beskrevet.

Mod slutningen udvikler de liderlige han-engle sig til et nyt stade: først får de en glorie som gør dem telepatiske og siden bliver de rent virtuelle eksistenser. Med forfatterens ord: "… Logosprogrammet – rumskibsvæsenernes epoke, hvor vi ikke længere er henvist til en begrænset biologisk tilværelse…" Her synes jeg forfatteren er imponerende tidligt ude med ideer, som jeg ellers troede først William Gibson kom først med i sin *Neuromancer* fra 1984. (Jeg har researchet lidt efterfølgende på, hvem der kom først med ideen, og der er stof her til en hel artikel om emnet, men deadline for denne anmeldelse er i dag).

Som der står i efterordet, er det et værk, der er tydeligt præget af sin tid. Der er meget snak om matriarkatet, og hele handlingen sættes i gang af en interplanetarisk kønsstrid. Det er en skam at rumvæsenerne (eller forfatteren?) ikke kan forestille sig andet, end at udfaldet af en kønskamp ikke kan blive andet end det ene eller det andet køns herredømme (eller fruedømme). Heldigvis fylder angsten for matriarkatets komme ikke så meget i bogen. Forfatteren skriver hellere om, hvor dejlige og uimodståelige kvinder er, både når de er herskerinder og når de er slavinder.

Eskestads sprog er letflydende og sanseligt, og fortællingen har hele tiden god fart på; der spildes ikke ord på transportscener og mellemspil. Karaktértegningen er lidt flad, især fordi der springes mellem mange forskellige personer. Fortællingen er underholdende og bevæger sig ud og ind af kendt stof og overraskende fantasi – jeg kunne rigtig godt lide den.

Majbrit Høyrup

Start Uret

Novellesamling af Benjamin Rosenbaum
Oversat af Lise Andreasen
Science Fiction Cirklen, 2010

Science Fiction Cirklen udgav for snart et stykke tid siden en samling af den schweiziske forfatter Benjamin Rosenbaums noveller. Han er en relativ ny forfatter, og en af de mange der i det sidste årti er piblet frem af folk, der skriver på engelsk, selvom det ikke er deres modersmål og som har succes med det. I hvert fald set ud fra et anmeldelsessynspunkt. Science Fiction Cirklen har udvalgt 14 noveller og oversat dem – ganske udmærket af Lise Andreasen.

"Start uret" er en fortælling om, hvordan verden kunne blive, hvis vi kan via teknologi kunne styre vores kroppe i en sådan grad, at vi selv bestemmer, hvornår vi vil vokse op. Og hvordan det så stadig alligevel vil være svært at blive voksen.

"At falde" er en meget kort historie om netop dette, at falde. At give sig hen. "Biografiske noter" er en steampunk-agtig historie med lidt ekstra magi og mysterier.

"Slaget" er en detektivfortælling på et par sider, og er ikke særlig lineær. "Myrekongen" var min yndlingshistorie i samlingen, en mystisk blanding af superskurke/helte og en kærlighedshistorie og et rigtigt eventyr om økonomi og it.

"Andre byer" er en beskrivelse af tre byer, der alle på hver deres måde er uden for virkeligheden. "Favne-det-nye" er en rigtig alien historie om Vru, der er en fattig stenskærer, hvis mester er døende. Han lever i en verden hvor erindringer kan arves, og han er ikke kun fattig materielt men også på netop minder, og han har fået besked på at skære en ny gud. En meget spændende og godt fortalt historie.

"Vågen i natten" er en kort historie om Rachel, der vågner i natten og er bange for at der kommer en løve. Det gør der ikke, men måske er hendes frygt ikke ubegrundet. Hvordan taler vi med vores børn om døden? "Strejfer" er om den udødelige Ivan, der tom og træt efter en langt liv, møder Muriel og gifter sig med hende, og måske finder ud af, at livet og de dødelige stadig kan overraske.

"Ni alternative alternative historier" er netop det; om historier og det frie valg på et par sider. Doktor Nefarios dødsfælde om en psykiater, der behandler en superhelt – måske Batmans Robin – for hans mindreværdskompleks over telefonen, mens superhelten er ved at forsøge at undslippe titlens dødsfælde. Men hvem har de største problemer, superhelten eller psykologen?

I "Lille dråbe" er de måske to sidste levende intelligente væsener på vej mod galaksens kerne for at finde deres skaber, eller er de på vej hen for at dø efter at have levet for længe? Det er ren space opera og en fortrinlig historie som jeg ikke skal røbe for meget af.

Jeg syntes det var en fortrinlig samling, og efter at have læst den anden gang, så tænker jeg at det er en fornøjelse at se noget af den alternative science fiction, der er i Europa, komme til Danmark. Samtidig er det en tankevækkende blanding af klassisk science fiction og eksperimenterende skriverier, der hele vejen igennem holder tempo og interessen fanget hos læseren.

Jesper Rugård

Urmunden og andre SF noveller

Novellesamling af
Helle Aarøe Nissen
Science Fiction Cirklen, 2011

Helle Nissens samling af science fiction-noveller er et interessant bekendtskab. Der er tale om klassiske temaer som genetik, det fremmede og menneskehedens undergang. Der er fire noveller, hvoraf den ene er på omkring 100 sider, og næsten må betragtes som en roman.

Den første, og længste er "Urmunden". I den mødes Daniel og Laura igen efter mange år. Daniels bedste ven var Clara, Lauras datter, og det at Clara døde da de var små, har påvirket både Laura og Daniel. Daniels ser syner og bliver totalt besat af tanken om Claras mor og forfølger hende. Både Clara og Daniel er blandt de sidste børn i verden, som er blevet ramt af et eller andet, der gør menneske ufrugtbare, og måske er Claras død ikke det uheld, Daniel troede det var.

Historien lægger spændende ud, men taber i tempo, og de anslag, der i starten er til at gøre den til en generel fortælling om liv og død og meningen med livet, når vores forudsætninger for liv og forplantning ændres, forsvinder efterhånden i action og ender ud i en (for mig) lidt for naturromantisk morale.

"Den ukendte ø" er en kortere fortælling om Freja, der er om bord på et forskningsskib i den Botniske Bugt og ved et tilfælde falder over en mystisk skabning på en ukendt ø i bugten. Igen er der tale om en historie om forsøg med at skabe liv og om magthavernes kyniske forhold til de liv, de skaber. Historien er igen godt fundet på, og lægger lovende ud, men slutningen med dens fokus på Frejas intuition får mig til at føle mig en smule snydt.

"Drømme om solen" er en katastrofehistorie. Jorden er blevet ramt af en meteor, og det har udløst en omfattende katastrofe, der har gjort at Sebastian er vokset op uden at have set solen i sit korte liv. Han trodser sin fars advarsler og går alligevel udenfor. Denne her er en klassisk fortælling om, hvor galt det kan gå, hvis man overtræder grænser.

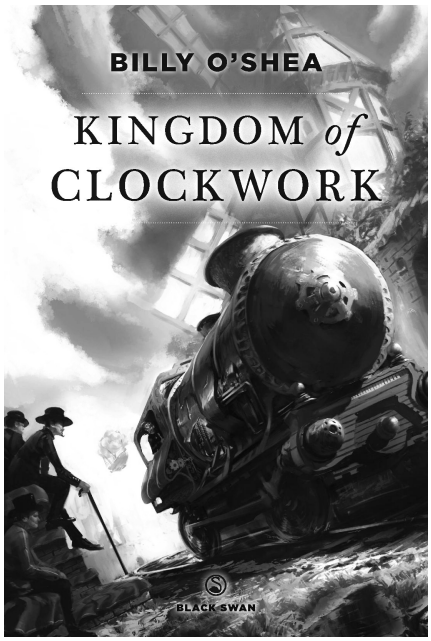
"Nux" er en historie om mødet med det fremmede. Jakob er blevet sendt til Nux for at arbejde på de kornmarker, der skal forsyne Jorden med mad. Han møder de indfødte og bliver blandet ind i kampen mellem dem og jordboerne om herredømmet over Nux. Udover den noget søgte økonomiske model - det er nok usandsynligt, at det ville kunne betale sig at transportere korn fra en anden planet til Jorden - så er det spændende historie - omend jeg havde en smule svært ved helt at fange den allersidste slutpointe.

Jeg synes generelt, at det var en spændende, men også noget ujævn samling noveller. De er bygget op med en fin intro, men falder så noget sammen undervejs. Enten fordi der ikke er helt nok kød på slutningerne, der nok mangler et lille twist, eller måske fordi de taber deres indre sammenhængskraft.

Jesper Rugård

Kingdom of Clockwork

Roman af Billy O'Shea
Black Swan, 2014, € 27.00

*Kingdom of Clockwork*er en ny engelsk roman i steampunk-genren. Forfatteren er bosat i Danmark, men skriver på engelsk. Her er efter sigende tale om den første skandinavisk placerede steampunk-roman – eller rettere, der er ikke megen damp, og heller ikke så megen punk over det. Men der er stramt optrukne urværker og en gedigen historie.

Det er historien om en ung mand, der kommer i lære som urmager i et Danmark i en fjern fremtid efter en ikke helt klar katastrofe, som har efterladt verden uden elektronik og uden olie/energi. Ved et snedigt greb får O'Shea det gjort tabu at undersøge undergrunden, og derfor kan man ikke f.eks. grave efter olie eller bruge fortidens tog og skinner, hvilket er en integreret del af plottet.

Vi følger hovedpersonen gennem hans barndom og ungdom, hvor han læser på universitetet, og mens han er i lære hos den kongelige urmager.

Vores helt får til opgave af den unge konge at bygge et urværkstog, og bliver derefter involveret i kongens kamp for at genvinde sin trone efter at et kup har frataget ham magten.

Han kommer med kongen på en farefuld tur op gennem Skandinavien i både urværkstog og luftskibe med optrækkelige motorer.

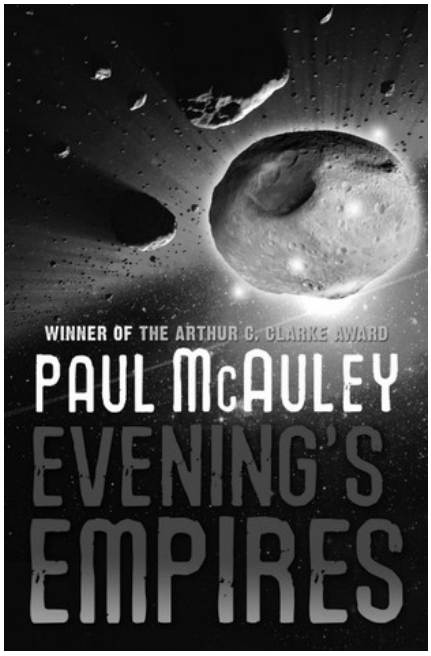
Det er grundlæggende en god fortælling og skulle jeg ønske noget, er det at der bliver sluppet mere damp løs. På nogen punkter er romanen for pæn og realistisk. Forfatteren kunne med held slippe mere af sin ikke lille fantasi løs. Der er plads til både magi og mærkelige væsener (som vi ikke ser så meget til), men der kunne være meget mere.

Her er tale om en *coming of age*-historie, der er veltfortalt og har en sympatisk – men ikke alt for handlekraftig hovedperson. Denne rolle overtages dog undervejs delvist af den unge konge, der bliver en mere afrundet karakter undervejs, og vores hovedperson forsvinder en smule ud af fokus.

Jesper Rugård

Evening's Empires

Roman af Paul McAuley
Gollanz, 2014
384 sider

Jeg var så heldig at få et eksemplar af Paul McAuleys *Evening's Empires* i forbindelse med Fantasticon 2014. Det er bind tre i en serie (af tre), men den kan sagtens læses uafhængigt af resten – også i følge forfatteren.

Vi er ude i solsystems yderste kroge, og det er ny space opera af den klassiske slags, og der er både AI'er og alskens genmanipulerede væsener og fantastiske steder i rummet.

En gribende start fik mig fanget ind fra begyndelsen, og så går det ellers over stok og sten. Forfatteren får kastet om sig med handling ude i den yderste fremtid, men sjovt nok minder historien mig om i høj grad om Greven af Monte Christo, og det ikke på en dårlig dårlig måde. Af nyere science fiction, så synes jeg der er en slags parallel i Gwynneth Jones' *Spirit*, der er en gendigtning af netop Dumas' klassiker. Paul McAuley har selv sammenlignet den med *Kidnappet* af Robert L Stevensson.

Historien starter med at vores hovedperson, Gajananvihari Pilot, der er ung og uskyldig og flygter fra de, som har slået hans familie ihjel, måske for at få fat i det hoved af en videnskabsmand, vores helt nu har i en fryseboks. Han ender på en asteroide og må opbyde al sin kunnen for at slippe væk derfra i live. Den eneste hjælp han har, er hans rumdragts persona og sin trang til hævn. Selvfølgelig slipper han væk, og så går det over stok og sten i solsystemet.

Det er en roman, der kan læses på mange niveauer. På overfladen er den som nævnt en ramasjang historie, hvor læseren bliver præsenteret for en hæsblæsende forfølgelse, hvor vi ikke altid ved, hvem der forfølger hvem, eller hvem der er på samme side.

Under overfladen lurer der en række diskussioner om samfund, ret og vrang, og McAuley forvalter det på en ganske udmærket måde. Som titlen antyder, er temaet i bogen bl.a. imperiernes forfald og hvordan disse kan forvaltes. Hvad er meningen med livet, og hvordan skal vi leve vores liv? Er jagten på hævn en tilstrækkelig motivation? Det hele er pakket ind i en gedigen actionindpakning, og jeg synes ikke, han bliver prædikende, eller at historien forsvinder i tom handling. Så herfra en anbefaling af bogen, og jeg vil selv støve de to andre bind op, snarest.

Jesper Rugård

De andres blod

Antologi, 278 sider
Forlaget Valeta, 2014

I 2013 udskrev forlaget Kandor en novellekonkurrence til en vampyrantologi. Kravet var at novellerne skulle gøre op med den vampyrfigur som vi ser i *Twilight* og *Vampire diaries*. Med andre ord: vampyren skulle tages ud af den romantiserede teenagepige-forestilling og tilbage til det dyriske væsen der følger sine drifter og ikke er styret af følelser. Det kom der en rigtigt god antologi ud af (anmeldt i *Himmelskibet* nr. 36).

Der var mange der sendte ind til konkurrencen, og naturligt nok var der ikke plads til at alle kunne komme med i udgivelsen. Dette betød dog ikke at der var flere af de fravalgte noveller som havde en kvalitet der gjorde at de fortjente at blive udgivet. Det

har nu ført til udgivelsen *De andres blod* som er udkommet på forlaget Valeta (uden jeg skal kunne sige om alle novellerne i denne samling er fra Kandors oprindelige konkurrence).

Lige som i antologien *Vampyr*, så er dette en samling af historier der alle har en anden vampyr end den klassiske Bram Stoker Dracula-vampyr eller Anne Rices melankolske vampyr, og der er heller ikke spor af den paranormale romance-vampyr, som den kendes fra *Twillight* eller *True Blood*.

Vampyrerne i *De andres blod* er væsner der enten suger blod eller energi ud af folk; der er fremmede væsner der skal bruge blod til at nære deres yngel under graviditeten, og så er der de som svælger i de energier som død og ødelæggelser udlader. I nogle har vampyren skikkelse af en person, i andre er det en parasit, og endeligt så er der historier hvor der er tale om væsner der blot har forklædt sig som mennesker, men som nærmest er kæmpeinsekter der nærer sig ved blod.

I nogle af historierne er det kun enkelte vampyrer der er på spil, mens det i andre er tale om hele vampyrplager der har ramt verden, og i en af novellerne er det nærmest en decideret krig imellem mennesket og de blodtørstige skabninger. I Manfred Christiansens "I en kælder" er man meget bevidst om at der findes vampyrer, og myndighederne har sat et beredskab op for hvad man skal gøre hvis man finder en. I historien har en mand fået fanget en vampyr i sin kælder, og myndighederne er kommet ud som en anden form for skadedyrsbekæmper og har taget sig af problemet. Mandens kone har dog været i kontakt med vampyren, og hun er nu ved at udvikle sig til vampyr, hvilket manden ikke kan få sig selv til at indberette, for han kan ikke få sig selv til at tro at hans kone kan gå hen og bliver farlig for ham og deres barn.

Plagen er af en helt anden karakter i "Vartegn" af Stig W. Jørgensen. Her kommer vampyrerne snigende ind på folk fra alle sider. Lige pludselig optræder der blodtørstige vampyrer i ugeblade og romantisk kiosklitteratur. De begynder at optræde i tv-udsendelser, og bøger skrevet for mange år siden har lige pludseligt ændret indhold så de blodtørstige væsner optræder. Selv billeder på væggene ændrer motiv, og lige så langsom begynder transformationen også at ramme mennesker. Dette er en af mine favoritter i bogen, da den er en god kommentar til hvordan vampyr-figuren har gjort sit indtog overalt, og ikke kun er at finde i gotisk litteratur og horror.

Den nærmeste vi kommer den klassiske vampyr, er i Freddy E. Silvas "Min modstanders dagbog", hvor en nærmest Jack the Ripper-lignende vampyr er på spil. Det er vampyrjægeren vi følger, men dog i løbet af historien finder han frem til overraskende erkendelser den person han jager.

Også i Lars Kramhøfts novelle "Sic Transit" er det vampyrjægeren vi følger. Her er der dog tale om en kirkens mand, som drages ind i sager hvor der skal en mere håndfast tilgang end bønner i forhold til dæmoner og djævelskab. Han bliver inddraget i en sag med en ung kvinde som langsomt virker til at bliver drænet for energi og livsmod.

Bogen er prydet af et virkeligt fedt forside illustration lavet af Patrick Leis, og han har da også en novelle med i bogen. Det er novellen "Natligt forhør" hvor et par civilbetjente afhører en forhutlet vagabond om en lille piges forsvinden. Vagabonden bærer dog på andre hemmeligheder end blot sin viden om den lille piges skæbne, men så igen, det gør betjentene også. Denne novelle vil jeg mene godt kan læses som en fortsættelse til Leis' novelle "Tunnelen" (i samlingen af samme navn, Tellus 2003).

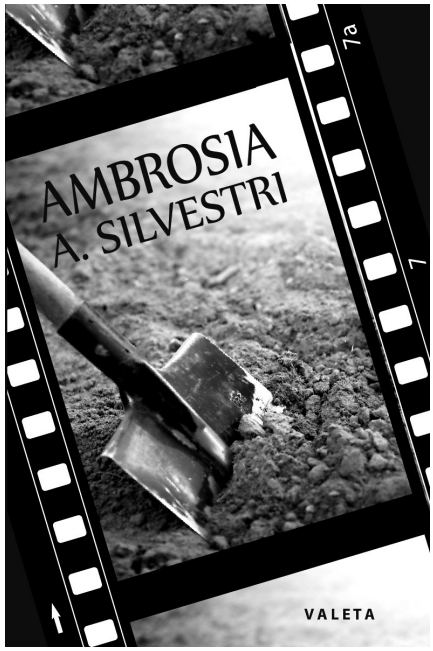
Noget af det jeg var meget glad for ved Kandors samling, var at hver forfatter havde fået en side inden deres novelle hvor de kunne lave en introduktion eller refleksion til deres bidrag. Dette fungerede rigtigt godt, og det er noget som jeg kun kan håbe flere antologier vil tage op. Noget sådan er ikke at finde i *De andres blod*, og her er forfatterne endnu mere anonymiseret ved at deres navn ikke står i indholdsfortegnelsen, men først ved de enkelte noveller. Bogen har dog et rigtigt godt forord skrevet af Christian Reslow.

Selvom man som læser ved at det er en vampyr der er på spil i alle historierne, så gør den store variation i tilgangen til vampyrismen i de 11 noveller at bogen aldrig bliver kedelig at læse.
De der fandt glæde (eller gru) ved at læse antologien *Vampyr*, skal bestemt ikke snyde sig selv for at læse flere udsugende og fængende historier i *De andres blod*.

Thomas Winther

Ambrosia / Live

Dobbeltroman af A. Silvestri
Valeta, 2014, 120+96 sider

Denne bog indeholder to kortromaner, og ved at begge omslagssider er forsider, så er det ikke

bestemt hvilken man skal læse først. De to historier har heller ikke direkte noget med hinanden at gøre, ud over at de omhandler begivenheder der er så omfattende at de har indflydelse på alle mennesker på jorden.

Ambrosia: Et arkæologisk fund, der overgår alle tidligere fund, gøres i en dansk gravhøj. Kroppen af en over 40 meter høj og halvandet tons tung kvinde findes og udgraves. Det forunderlige ved denne kæmpe stopper dog ikke her, for hun er stadig i live på trods af at hun har været begravet i jorden i tusinder af år, og yderligere så er hun gravid. Hun overlever dog ikke fødslen, men det gør hendes 26 børn.

Videnskaben går straks i gang med at prøve at granske hvad det er, der er sket, samtidig med at man observerer de mange børn som hastigt vokser. Børnene har en indflydelse på alle omkring dem der gør at deres plejere hurtigt glemmer deres egne familier og helt helliger sig disse børns ve og vel.

Videnskaben kommer hurtigt til kort over for de forunderlige fænomener de står over for, og de må søge til mytologier og gamle overleveringer for at prøve at finde ud af hvordan de skal tolke det de står over for, og de må også sande at de ikke har den store indflydelse på det der sker.

I bogens anden kortroman, *Live*, står menneskeheden på randen af udryddelse. En uundgåelig, altødelæggende katastrofe er på vej, og det eneste mennesket har kunnet gøre, er at forberede sig på den sidste afsked. En lille gruppe mennesker er på en fødeafdeling på et hospital og klar til at filme den sidste fødsel i Jordens historie, og dermed er al deres fokus på at lave en tv-optagelse som ikke vil blive set. Imens de venter på at fødslen går i gang, reflekterer de over deres liv og de valg der har bragt dem til at de nu tilbringer den sidste stund sammen.

Vi får ikke at vide hvilken trussel det er jorden står over for, men dette er heller ikke vigtigt for historien, da personerne alligevel ikke kan gøre noget ved det, men kun kan forholde sig til deres egen situation. Man savner som læser heller ikke en afklaring af hvad det er for en trussel der hænger over dem, for det er egentligt ikke vigtigt.

Live har meget fokus på de enkelte personer, uden at man helt kommer under huden på dem, mens *Ambrosia* står stærkt ved ikke at fokusere særligt meget på de enkelte, selvom der dog er nogle personer som der er noget fokus på.

Det er begge gode historier, men specielt *Ambrosia* faldt rigtigt godt i min smag med sine mytologiske elementer, der trækker strenge til en række forskellige mytologier.

Det er primært noveller vi har set fra Silvestris hånd, og disse historier ligger da også på grænsen imellem langnoveller og kortromaner, men han arbejder sig dog imod det at skrive i romanlængde. Det skal selvfølgelig nævnes at Silvestri har udgivet murstensromanen *Pandaemonium*.

Ambrosia / *Live* læses hver for sig, men står stærkt sammen, og giver samlet en rigtig god bogudgivelse.

Thomas Winther

Den danske borgerkrig 2018-24

Roman af
Kaspar Colling Nielsen
Gyldendal, 2013, 224 sider

Vi er nogle hundrede år ude i fremtiden, og den danske borgerkrig er for længst overstået. Der er dog udviklet en teknologi så dem der har penge nok, kan betale sig til en stamcellebehandling som både forlænger livet og ungdommen. Bogens hovedperson kan således her mange år efter stadig berette om sine erindringer fra krigen, samt krydre sin fortælling med erindringer og anekdoter fra sine mange leveår.

Selve krigens udbrud sker på baggrund af en folkelig opstand på baggrund af den finansielle krise. De der har lidt, bebrejder dem som har meget, at samfundet bryder sammen i den finansielle krise. Hovedpersonen hører til på oprørernes side, da han har forelsket sig i en kvinde som er meget aktiv i kampene. Hun er en del er en terrorgruppe som torterer og dræber de rige for at skabe frygt. Problemet er at han faktisk er en af de rige, da han har en stor arv stående; han tør blot ikke fortælle hende det, da han frygter for hendes reaktion. Han ender med at forlade hende,

noget han har fortrudt mange gange igennem årene.

Krigen er blodig, men da den slutter, finder livet tilbage, omend krigen har efterladt så dybe indtryk, at han 450 år senere kan fortælle sin historie, som var det sidste år krigen fandt sted.

Bogens stærke side er ikke historien om krigen, den er blot en småpolitisk kommentar på tingenes tilstand i dagens Danmark. Bogens force er de mange anekdoter som den er krydret med. På samme måde som at Kaspar Colling Nielsens prisvindende debut *Mount København* egentig var en novellesamling der var flettet sammen omkring bjerget, så er denne bog en samling fortællinger der mere eller mindre er knyttet til borgerkrigen. Der er historien om den sadistiske eneboer som ender med at vokse i ét med sin gård og naturen og bliver husket som en pioner, hvor han blot var ondskabsfuld. Der er præsten som vil have et nyt skib til at hænge og udsmykke sin kirke. Han får meget mere end han betaler for, hvilket gør at kirken får et imponerende skib, men kirken er ikke længere brugbar.

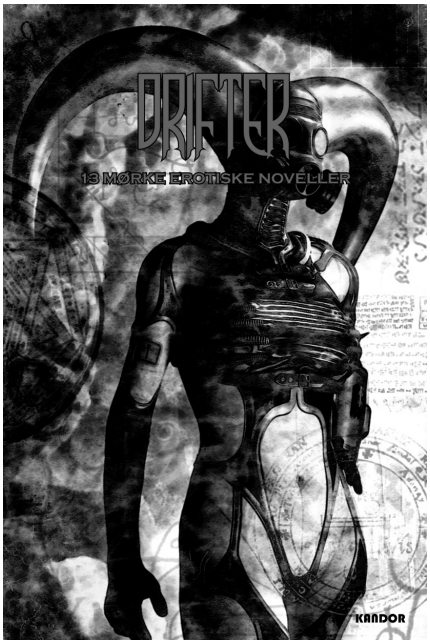
I den gennemgående historie om rigmanden er det mest interessante hans samtaler med sin hund. Hunden har også fået stamcellebehandling og er nu 350 år gammel, og igennem de mange år har den lært at tale. Samtidig med at hunden har fået evnen til at tale, har den også udviklet intelligens, men den er stadig underlagt sine instinkter som at snuse andre hunde bagi og æde afføring. Nu skammer den sig blot ved at gøre det.

De mange spøjse ideer som de små historier i bogen bygger på, gør at bogen tager læseren godt rundt i et forunderligt fortælleunivers. Bogen skal således ikke læses for sin fremstilling af en evt. fremtidig borgerkrig i Danmark, men den skal læses for at man kan blive underholdt af en række små, mærkelige fortællinger.

Thomas Winther

Drifter – 13 mørke erotiske noveller

Antologi
Redaktør: Nikolaj Højberg
Kandor, 2014, 344 sider

Forlaget Kandor har efterhånden specialiseret sig i at lave temaantologier, og denne gang er emnet mørk erotik. Bogen indledes af et forord hvori redaktøren fortæller om sine tanker med udgivelsen og emnet, og der kan man også læse at forfatterne har haft meget frie tøjler til at komme med deres egne bud på hvordan en sådan historie kan fortælles.

Et par eksperimenterer med det medikament som efterlader dem der indtager det i en dødlignende tilstand. Efter en halv time vågner personen igen til live og er fuldt bevidst om hvad der er sket. Dette benytter de i forskellige seksuelle rollespil.

Et andet sted går en pige rundt og drømmer om at blive en vampyr, og da hun en aften ser en som hun er overbevist om er en sådan, gør hun hvad der er nødvendigt for at få del i dennes verden.

Frida har et stort behov for fysisk nærvær – det er derigennem hun får næring. Der er dog kun meget få som kan holde til at være sammen med hende i længere tid uden at de bliver drænet for energi, og hun er nødt til at rykke videre til den næste.

Dette er tre af de tretten tilgange til genren mørk erotik som bogen *Drifter* indeholder. Alle novellerne indeholder en form for gys, hvor det i nogle er direkte vold og død, mens det i andre er mere underspillet. På samme måde er det med det erotiske, hvor nogle noveller meget detaljeret beskriver sexakten, mens andre kun giver korte beskrivelser, men de gør alle meget for et beskrive de følelser som personen gennemlever. Mængden af erotik i de enkelte noveller er også meget forskellig. Flere af novellerne kunne lige så godt have været udgivet en normal gyser-antologier, for gys og erotik går ofte hånd i hånd, og horrorhistorier indeholder ofte seksuelle elementer, bare tænk på mange vampyrhistorier.

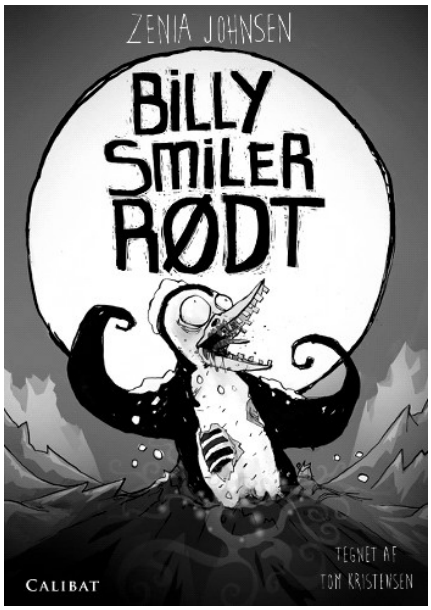
Det er en bred samling som er sammensat så den dækker mange forskellige aspekter af mørke erotiske fortællinger. På et panel på årets Fantasticon fortalte redaktøren at novellerne netop var udvalgt så de repræsenterede meget forskellige historier og tilgange til emnet. Fortællingerne er opstillet i en rækkefølge så de gradvist kommer til at indeholde flere og flere elementer fra det overnaturlige, så hvor vi starter i soveværelset, ender vi i en elverhøj.

Antologiens bidrag er godt udvalgt, og bogens forord er godt til at indramme samlingen. Der er en gruppe af forfattere som for tiden er med i de fleste af de antologier som udkommer, og i denne samling er der således også velkendte forfatternavne som Lars Ahn Pedersen, Teddy Vork, Carina Evytt og Jonas Wilmann samt en række nye navne. Det er både interessant at se hvordan forfattere man er vant til at læse i mere traditionelle fantastiksamlinger, har haft tilgang til det erotiske, men bestemt lige så interessant at stifte bekendtskab med nye navne.

Thomas Winther

Billy smiler rødt

Børnebog
Skrevet af Zenia Johnsen
Tegnet af Tom Kristensen
Calibat, 2014

Dette er en børnebog der handler om pingvinen Billy som bliver drillet af de andre pingviner. Dertil har vi en skildpadde som bare flyder rundt. Og hvad laver en omtale af en sådan bog så i *Himmelskibet*?

Når Skildpadden nu viser sig at svæve rundt i en rumsonde, hvori en grøn tåge er trængt ind, og nu er skildpadden sulten. Da rumsonden styrter ned iblandt pingvinerne, rejser de døde sig og angriber de levende, og pingviner eller ej, så er de nu zombier. Og lige pludselig så er Billy ikke den svage underkuede pingvin længere, og bog passer nu perfekt ind i *Himmelskibet*s anmeldelses sektion.

Det er en pudsig lille historie, men illustrationerne er virkeligt fede, og selvom de er blodige, så er de noget helt andet end den streg som Tom benyttede i den prisvindende *Made Flesh*. I *Billy smiler rødt* viser han at han også formår den morsomme morbide streg.

Selvom bogens målgruppe er de lidt ældre børn, så vil den voksne fantastik læser bestemt også finde den underholdende.

Rygtet vil vide at grundideen til historien stammer fra H.P. Lovecrafts *Commonplace book*, og den grønne tåge der flyder imellem stjerne kunne da også godt lede tankerne i den retning.

Se Johnnys hjerne
Se Johnnys indvolde
Se, Billys tænder er røde
Billy smiler rødt

Thomas Winther

Nattens sanger: Besat, Skæbne, Følelse

Trilogi af Christina Bonde
Forlaget Mellemgaard
318, 314 og 310 sider
299,95, 249,95 og 249,95 kr.

Ceci n'est pas une Twilight-kopi, selv om Christina Bondes trilogi *Nattens Sanger* ved første øjekast sender tankerne i den retning. 'Twilight-agtig' er desværre blevet en lidt for letkøbt og nedsættende kritik, der kastes efter enhver overnaturlig romance. Jeg er bange for, at selv *Dracula* ville have fået det mærkat, hvis den blev udgivet i dag: Gammel adelig blodsuger(/gris) forfører ung, naiv kvinde. *Nattens Sanger* er en repræsentation af et narrativ betydeligt ældre end *Twilight* og *Dracula*. Fx var både oldtiden og middelalderen er fuld af historier om elvere, satyrer, ånder og guder, der havde travlt med at forføre særligt udvalgte mennesker til 'the dark side'.

Hovedpersonen i *Nattens Sanger,* Victoria Rose, har også en del mere af HBO-Sookie Stackhouse end Bella Swan over sig. For det første er hun ikke teenager, men en ung kvinde midt i tyverne. Hun har gode veninder, bekymrede forældre, og er udannet sygeplejeske og ansat på et hospital. Et job hun forlader for at 'følge sin skæbne', der, værd at bemærke, ikke har noget med vampyrkæresten Lucas at gøre.

'The one'-tematikken fylder en del, hvilket er et fint element, der giver Victoria lidt agency. Vampyren Lucas er i bind 2 endda blevet til lidt af en forelsket vatnisse. Lige så mange gange Lucas redder Victoria, får han lidt kærlig skældud og kryber gladelig tilbage under Victorias tøffel. Han følger hende i et og alt, og det er dejligt, at det for en gangs skyld ikke er kvinden, der følger 'den udvalgte mand'. Victoria er på mange måder en dansk heltinde, med en meget skandinavisk selvstændig, på grænsen til mandeundertrykkende, attitude.

Første halvdel af bind to er lidt træg, men historien tager igen fart i bind tre, hvor der er masser af action. Christina Bonde kan skrive, og jeg glæder mig til, at hun skriver en bog, hvor formen ikke fordrer bunkevis af klicheer og hvor hovedpersonerne ikke 'snerrer', 'hvæser', eller 'skriger' af hinanden, men bare taler sammen.

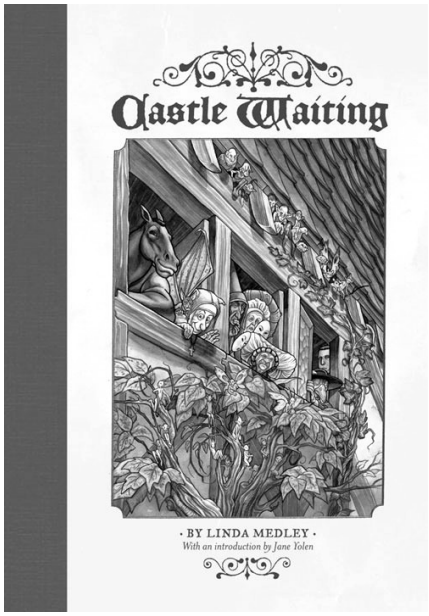
Nattens Sanger har også dejlige små elementer af meget dansk humor, som når Victoria bander over det selvhøjtidelige vampyrråd og kalder dem "Dracula-klubben". Den slags humor kunne jeg godt have brugt lidt mere af, ligesom de interessante fantasy elementer: skæbnegudinderne, med fordel kunne udforskes lidt mere. Især hvis det hele blev gjort på færre end knap 950 sider.

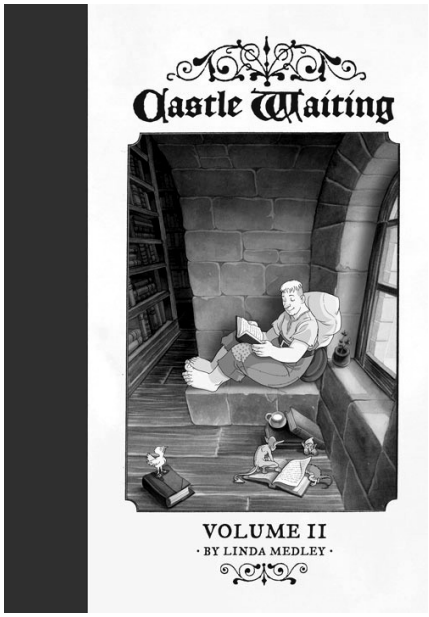
Alligevel fik jeg læst *Nattens Sanger* på et tæppe med et koldt glas saftevand hen over to weekender. Trilogien er en ganske fin lille sommer guilty pleasure, lige som *Transformers 4* var det i sidste uge og den nye *Turtles*-film er det i næste weekend. Jeg kan jo ikke læse Proust hele tiden, og slet ikke i bikini nede på bådebroen ved Islands Brygge. Ikke mindst fryder det mig at holde *Nattens Sanger* lidt højt og grine af den dumme Slate Magazine-journalist Ruth Graham, der i juni havde gang i en seriøs omgang internet-trolling og satte en debat i søen om hvilke bøger voksne kunne tillade sig at læse (hint: ikke YA).

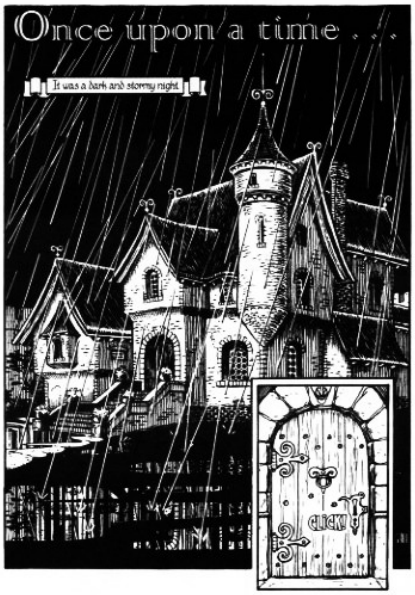
Anne Dencker Bædkel

Fantasy-tegneserier: CASTLE WAITING

Af Klaus Æ. Mogensen

I sidste nummer fortalte jeg om Marvels *Conan*-tegneserier, som i udpræget grad er kendetegnet ved vold, hærg, horror og grumme monstre. I dette nummer vælger jeg derfor at fortælle om en fantasy-tegneserie, der nærmest er diametralt modsat, nemlig Linda Medleys *Castle Waiting*. Der er ikke meget vold og hærg i denne tegneserie, uhyggen begrænser sig til lette gys, og monstrene er generelt mere grimme end grumme.

Castle Waiting foregår i europæisk middelalder, med den forskel at diverse fabelvæsener eksisterer og blander sig med befolkningen i almindelighed. Her er dværge, kæmper, dæmoner, vandånder, pixies og dyremennesker – og et par hobbitter sniger sig også ind. Serien trækker på en bred vifte af overtro, folkesagn og klassiske eventyr – fx er titlens slot det slot som Tornerose sov på i 100 år (eller deromring) – en historie man får en variant af i forhistorien *The Curse of Brambly Hedge*.

Serien har ikke noget stort, overordnet plot med mørke troldmænd, hære af orker eller andre trusler, men beskæftiger sig i stedet med dagliglivet på slottet Castle Waiting, der er blevet et slags refugium for diverse sære eksistenser. Hertil kommer Lady Jain, som er på flugt fra et voldeligt ægteskab, gravid med en anden mands barn – selvom 'mand' er så meget sagt, da det bliver kraftigt antydet at barnets far ikke er helt menneskelig, og det bliver barnet heller ikke. Det har bl.a. grøn hud, selvom det er svært at se, da hele serien er tegnet i sort/hvid i en klassisk streg, inspireret af bl.a. Arthur Rackham, som også har lagt navn til en af seriens gennemgående figurer, en lapset skriftklog mand med storkehoved.

Selvom der som sagt ikke er vold og hærg i *Castle Waiting*, keder man sig ikke et sekund; tværtimod føler man sig i meget gode hænder i selskab med serien. Der er mysterier, drama, sælsomme episoder og ikke mindst en hel del underfundig humor og en god portion menneskelig forståelse. Der er blandt andet en vedvarende sidehistorie om en lille dæmon som prøver at friste slottets nonne, den aldrende, men benhårde Sister Peace, og mysteriet om en ukendt og hjemsøgt fløj af slottet, som bliver fundet af en besøgende dværg i bind 2.

Flere af de gennemgående figurer har rødder i eventyr og børnerim, fx slottets lettere evnesvage (men alligevel ikke helt dumme) handyman, Simon (Simple Simon). Nogle af referencerne er dog temmelig obskure, og selvom jeg synes jeg har ret godt styr på myter og sagn, måtte jeg ty til en del

Google-søgninger for at fange alle sammen (og jeg har trods det næppe fanget alle). Serien virker også rigtig godt researchet hvad angår Middelalderens arkitektur og klædedragter, som forekommer autentisk gengivet, og selvom tonen generelt er hyggelig, bliver der ikke lagt skjul på tidens dårligdomme såsom pest, fattigdom, stavnsbånd og kvindeundertrykkelse.

Der er en del feministiske træk i fortællingen, blandt andet om flugt fra voldelige eller udnyttende ægtemænd, men det er ikke noget der tager overhånd, og der er også mange historier hvor det især er seriens mandlige figurer som er i centrum – bl.a. den søde episode *City Mouse, Country Mouse* – som

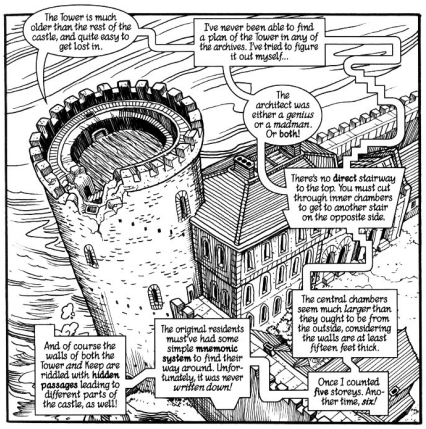
ikke handler om mus.

En del af episoderne er tilbageblik til figurernes fortid, fortalt af figurerne selv, og det er generelt i disse historier man

finder det meste drama og spænding. Den nok sjoveste af disse historier er historien om Sister Peaces ungdom og den ret sælsomme nonneorden, hun bliver medlem af.

Alt i alt kan *Castle Waiting* anbefales til alle der har lyst til at hygge sig men en veltegnet og velfortalt tegneserie, som man endda med sindsro kan vise til sine forældre, hvis de spørger hvad det er for noget man læser. Måske vil man i givet fald få svært ved at få serien tilbage fra dem. Serien har vundet flere Eisner Awards og Harvey Awards og i Frankrig, hvor serien udgives under titlen *Chateu L'Attente*, er den blevet nomineret til en tegneseriepris og er kommet på anbefalingslister fra det nationale tegneserieforbund og en national tegneseriefestival.

Der findes en del forskellige samlinger af *Castle Waiting*, som også oprindeligt er udkommet som hæfter. De bedste udgaver er to tykke hardcover-udgaver på henholdsvis 456 og 472 sider (afbildet i starten af artiklen), som er trykt med sort på kraftigt, gulnet papir. Man bør dog sikre sig at undgå den første udgave af Vol. II, som mangler slutningen, angiveligt på grund af uoverensstemmelser mellem forlaget og Linda Medley, hvis navn mangler på forsiden og titelbladet af denne udgave. Samlingerne kan købes samlet fra Amazon og Fantagraphics for omkring $45 – kun 25 øre er side.

En smagsprøve på 29 sider (begyndelsen af *The Curse of Brambly Hedge*) kan downloades fra forlaget Fantagraphics' hjemmeside via dette link: www.tinyurl.dk/43943.

SF-tegneserier: THE SILVER SURFER

Af Tue Sørensen

Marvels kosmiske sølv-surfer er en af forlagets mest ikoniske figurer. Han var superpopulær lige siden han optrådte første gang, og var et yndet motiv på plakater og pladecovers i især '70erne. Silver Surfer opstod i Jack Kirbys hjerne i 1965. Stan Lee havde lavet et løst plot til den seneste *Fantastic Four*-historie; noget om at en gudelignende rumfyr ved navn Galactus kom til Jorden og ville dræne planeten for livsenergi. Da tegningerne fra Kirby kom tilbage på Lees bord for at få sat dialog på, var der en ny figur med i historien: Silver Surfer, Galactus' herold. Hans funktion var at rejse rundt i universet og finde velegnede planeter med en livsenergi som Galactus så kunne spise. Han startede med at have en kold og fjern personlighed, men i løbet af den første historie lykkedes det Tingens kæreste, den blinde Alicia Masterson, at komme igennem til ham, så han indså det forkerte i hvad han gjorde, og gjorde oprør mod sin mester. Galactus straffede ham ved at binde ham til Jorden, så han aldrig mere kunne flyve rundt blandt universets vidundre. Dette gjorde surferen til et melankolsk og særdeles følsomt gemyt.

Stan Lee blev vildt forelsket i figuren og tog hurtigt kontrol over den (ingen nåde til Kirby, som jo bare var en "hired hand", mens Lee var den almægtige redaktør). Lee lavede i samarbejde med tegneren John Buscema en 18-numres Silver Surfer-serie, som kørte fra 1968-1970, hvor figuren blev etableret som en lettere Shakespeariansk figur, der snakkede meget med sig selv om hvor forpint han var over menneskets ondskab og dumhed. Selvom Lee på usympatisk vis stjal figuren fra Kirby, så var det faktisk meget fine og tidssvarende historier – psykedelisk science fiction! – hvor surferen gik helt over gevind som messiasfigur, og selveste Djævelen (i skikkelse af Marvels udgave: Mephisto) kom og forsøgte

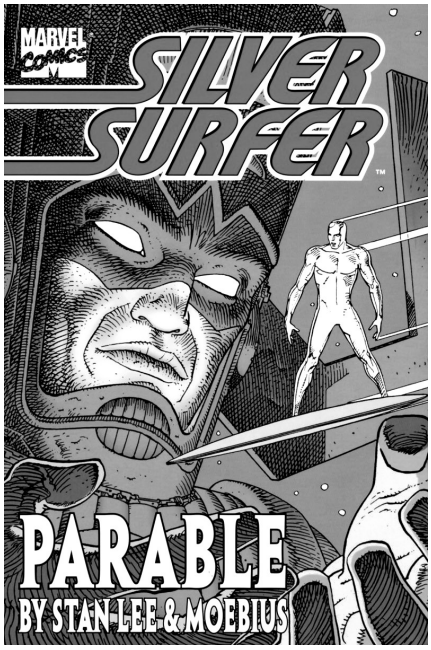
Silver Surfer tegnet af Jack Kirby, som skabte figuren

at friste ham. Stan Lee udtalte flere gange senere hen at han personligt identificerede sig med Silver Surfer, og at Surferens ord var hans egne. Figuren blev efter 1970 brugt som gæstestjerne i diverse historier, og fik i 1982 et oneshot, skrevet af Lee selv, og tegnet af John Byrne og Tom Palmer. I de følgende år udkom der også flere graphic novels (*Silver Surfer: Judgment Day*, 1988; *Silver Surfer: The Enslavers*, 1990), samt en to-numres mini-serie, *Silver Surfer: Parable* (1988-89), tegnet af ingen ringere end Jean "Moebius" Giraud – alle var skrevet at Stan Lee.

Det er senere kommet frem at Marvel specifikt havde reserveret figuren til Lee i en del år, så ingen andre end ham kunne skrive en solo-Surfer-serie. Det lavede Marvel om på i slut-firserne (hvilket sikkert også er grunden til at Lee valgte sam-

John Buscema var den første tegner på Surferens solo-serie

men periode til at få fingeren ud og skynde sig at få lavet nogle historier); nu besluttede de at de kunne tjene penge på en *Silver Surfer*-serie, og bad i 1987 forfatteren Steve Englehart om at skrive den. Han ville gerne gøre Surferen fri af Jorden, så han kunne komme ud på ordentlige, kosmiske eventyr. Marvel sagde først nej, men gik så alligevel med til det. Tegneren blev Marshall Rogers, mest kendt som en god, men grov og kantet Batman-tegner, som dog på den nye *Silver Surfer*-serie udviklede en anderledes blød og organisk stil. Og historierne i det første års tid var fantastiske – *space opera* kombineret med psykedeliske drømmesekvenser; Jim Starlins *Warlock* havde bestemt ikke levet forgæves!

Efter et års tid (og et par fill-in numre tegnet af Joe Staton, stadig smukt skrevet af Englehart) kom det nye tegne-talent Ron Lim på serien, og det var næsten ligeså fedt. Kosmisk action på højt plan, med gæsteoptræden af masser af superhelte. Storslået underholdning. Sådan fortsatte serien længe, med tiden under nye forfattere, specielt Jim Starlin (#34-50), som påbegyndte en længere storyline med Thanos, og dykkede ned i Surferens tid som (blodig!) budbringer for Galactus *før* han kom til Jorden. Sagaen fortsatte under forfatteren Ron Marz (#51-100), som lavede sit bedste arbejde her på serien, med fantastiske intriger i Kree-imperiet. Senere kom også George Pérez på som forfatter (#111-122), og serien vedligeholdt faktisk et pænt højt kvalitetesniveau helt frem til 1998, hvor den månedlige serie endelig gik ind med #146 (sidste periode var skrevet af J.M. DeMatteis). Gode tider for *space opera* i tegneserier!

Gennem årene udkom der også en del one-shots med Surferen, såsom *Silver Surfer Vs. Dracula* (1994), *Green Lantern/ Silver Surfer* (1995), *Silver Surfer & Superman* (1996 – begge crossovers med DC) – og *Dangerous Artifacts* (1996), samt dertil mini-serien: *Loftier Than Mortals* (2 numre, 1999). Figuren fik sin egen serie igen i 2003, domineret af sympatiske men lidt kedelige Tredje Verdens-temaer – den varede i 14 numre. I forbindelse med den store cross-over saga *Annihilation* får Surferen i 2006 en 4-numres mini-serie, som munder ud i to yderligere 4-numres mini-serier i 2007 og '08, hhv. *Requiem* (i øvrigt skrevet af J.M. Straczynski) og *In Thy Name*. Derefter skal vi op til 2011 før figuren får endnu en mini-serie, denne gang på 5 numre, skrevet af Greg Pak (nok mest kendt som Hulk-forfatter), og her i 2014 har Surferen så endelig fået en fortsat serie igen, skrevet af Dan Slott og tegnet af

Greg Pak skrev i 2011 en miniserie

Mike Allred (kendt fra indieserien *Mad Man*). Den seneste serie er dog en kende for cartoony og humoristisk for min smag; jeg foretrækker personligt alvorlige Silver Surfer-historier. Men lad os se hvad der sker fremover.

På film har surferen medvirket i den ganske frygtelige Fantastic Four-sequel *4: Rise of the Silver Surfer* fra 2007; filmen var dårlig, men Surferen selv var faktisk udmærket lavet. Vi kan kun håbe på at se ham i en bedre film engang i fremtiden; måske endda en solo-film, hvis Marvel Studios på et tidspunkt får rettighederne til figuren tilbage fra 20th Century Fox.

Nyeste tegner på Silver Surfer er Mike Allred

Fan-profil: DEN KNUD LARN DU IKKE KENDER!

Af Rasmus Wichmann

Knud Larn har været formand for Science Fiction Cirklen og skribent for Himmelskibet *i årevis, ud over at lave sit eget tidsskrift* Science Fiction. *Men det er et lidet kendt faktum at han også har haft et stort internationalt engagement.*

Rasmus Wichmann: Du har skrevet for *Himmelskibet*, *Novum* og *Proxima*. Og du har været med på *Periodica Philosophica* i 1980'erne og selv udgivet magasinet *Science Fiction*. Er der andre, gerne udenlandske, som vi ikke har hørt om?

Knud Larn: Jeg tror det skal ses den anden vej rundt. Jeg skriver gerne om noget jeg har læst eller tænkt over. Når det så er skrevet, tænker jeg over hvor det kunne publiceres. Ofte er det i et af mine egne zines, andre gange er det oplagt at sende det til andre. Jeg er for eksempel netop nu ved at læse et par akademiske bøger om genren, en om Heinlein og en om genredefinitioner, og de ender nok med en anmeldelse til *Proxima* en dag. Jeg fifler med nogle flere indlæg til min lille klumme "Klassiker" til *Himmelskibet;* det er længe siden, og der er flere forfattere jeg er stødt på i min læsning som jeg gerne vil dele med andre. Mine foredrag om J.H. Rosny og Edward Bellamy på Muccon (RW: festival i München 2013) kunne også være relevante artikler, da de berører forfatterskaber som er vigtige for genrens udvikling og som er stort set ulæste i dag (RW: For mere om Muccon, læs http://essef.sciencefiction.dk/#post92).

Jeg har længe tænkt på at skrive en "Magazine-round-up"-ting til *Novum* – om indholdet af de mange magasiner jeg læser. Der jo ikke så mange der som mig læser *Farmerphile*, om Phillip Jose Farmer, nyhedsbreve om Edgar Rice Burroughs, om Heinlein, om L. Frank Baum, om H.G. Wells, om Jules Verne, om H. Rider Haggard og alle de andre. Det er glædeligt – og spændende – at min tidligere Novumklumme om fanzines, "Papkasseriget", er blevet overtaget, så jeg kan koncentrere mig om noget andet. Her på skrivebordet ligger såmænd også noter til en artikel om *Weird Tales* til hvis Thomas Winther nogensinde udgiver endnu et nummer *Nyarlathotep,* og her er også det meste af en artikel om *Star Trek*-fanzines hvis der kommer afklaring på en fortsættelse af *Subspace*. Men de skal alle have deres tid til dels at modnes i mit hoved og dels til reelt at blive skrevet og rettet til som artikler. I de senere år har jeg dog haft alt for lidt tid til at skrive alt det jeg gerne ville, og så hober projekterne sig op.

Science Fiction stopper her i 2014 – det er tid til at lave noget andet efter 10 år. Mit første forsøg ud i et online pdf-fanzine, *Fandom Forever*, har jeg også stoppet; jeg har ikke været tilfreds med formatet og de mange anonyme læsere. Hvis jeg blot ville meddele mig envejs til mange, ville jeg jo skrive en bog, en blog eller lave en dokumentarudsendelse; det er netop diskussionen jeg søger, den gensidige udveksling af meninger. Også bloggen *APA-FAN* og bloggen *FanNewsDenmark* er stoppet af de samme årsager. Egentlig burde jeg have vidst det, for både min tidligere blog, og fanzine før det, *Den Fantastiske Flyvefisk*, og mine bidrag til andre menneskers blogs, som *ESSEF* og *VetSaga*, har samme iboende en-vejs problem. For mig er APAerne (RW: Amateur Press Associations) det helt rigtige svar på dette. Her skal man som læser selv bidrage til debatten, ellers bliver man smidt ud. Desværre er mine forsøg på at holde liv i den nordiske apa, SFF (RW: Skandinavisk Fanzine Forening) ikke lykkedes. De sidste år var det bare Bellis og jeg som reelt skrev til den, trods dens flere hundrede abonnenter. Jeg tilbød endda helt at overtage arbejdet, men det ønskede svenskerne ikke rigtig. Ellers også var der bare ingen tilbage til at tage beslutningen, Bellis bor jo i Grækenland nu. Så nu er den i limbo …

RW: Fortæl om APA-konceptet. Har du bidraget med andre APA-zines end *Den Fantastiske Flyvefisk*?

"Sometimes George likes to pretend he's an astronaut."

KL: Det der betyder mest for mig i disse år, er mine APAzines, og dem er der efterhånden kommet en del af. Dansk fandom er alt for ukendt i udlandet, og jeg valgte derfor at kaste mig ind i disse fællesskaber af fanzinefans som mig selv. Vi er kort fortalt lukkede familiefællesskaber hvor der er krav om at bidrage regelmæssigt. Som i en familie har vi ikke decideret valgt hinanden, men vi respekterer hinanden og støtter hinanden hvor vi kan. Så der skrives og produceres fanzines på livet løs, og det er nok det eneste sted hvor man endnu kan læse mange Letters Of Comment, LOCs. For rigtig mange uden for familien ønsker at blande sig i debatterne. Nogle APAzines udgives offentligt på efanzines.com – dog i stærkt redigeret form, og altid mindst nogle måneder senere. Da medlemmerne af APAerne alle er navnkundige fans fra fandoms historie, storproducenter af fanzines og convention organizers gennem årtier, er de det helt rigtige publikum at præsentere dansk fandom for. Og naturligvis også ganske vidunderlige samtalepartnere for en gammel fan som mig, der alligevel mest læser engelsksproget fiktion!

En hurtig, ukomplet oplistning for bibliograferne:

For FAPA, Fantasy Amateur Press Association, grundlagt 1937, laver jeg *Fandom Forever, My Fellow Fapians, Bumps on the Road to Fandom* og *Something (something), and more*.

For ANZAPA, Australia and New Zealand Amateur Press Association, grundlagt i 1968, laver jeg *Lyre Bird*, regelmæssigt som et urværk.

Tidligere var jeg aktiv i endnu flere: For den månedlige Stipple-APA i Minnesota lavede jeg *The Cat Speaks* og *Do the Minac* i flere år, og for SAPS, Spectator Amateur Press Society grundlagt i 1947, lavede jeg *The Armchair Traveler*, for SFPA, Southern Fandom Press Association, grundlagt 1961, lavede jeg *The Little White Rabbit*, for e-APA, en månedlig elektronisk APA som nu allerede er mere end otte år gammel, lavede jeg *Afraid of Water*, og for LASFAPA, eg ugentlig Los Angeles APA fra den legendarisk science fiction-klub dér, lavede jeg en rum tid *Words on Paper*, indtil jeg helt mistede pusten over disse ugentlige sider …

Endelig udsender jeg af og til skrifter i NAPA. North American Press Association, grundlagt 1876. og AAPA, American Amateur Press Association, grundlagt 1936, de to store amerikanske APAer som ikke er science fiction-relaterede, men mainstream, og hvor Lovecraft i sin tid huserede. Disse 'one-shots' har nye titler hver gang. Medlemstallet og dermed oplaget på disse apazines varierer fra 25 til 250.

En typisk APA fungerer ved at alle laver deres eget zine som så sendes til én central adresse. Her pakkes den konkrete mailing, et eksemplar af hvert modtaget zine til hvert medlem, som så sendes med posten. De fleste, som jeg selv, sender zines til en copy shop lige i nærheden af den centrale adresse og får dem leveret per bud efter trykningen. Det er langt billigere end selv at trykke og sende alle eksemplarerne med posten tværs over planeten. Det sparer også tid, så kommentarerne er aktuelle når mailingen udsendes. Når en mailing er modtaget – ofte i flere kuverter eller i en stor pakke – kan man have op til 500 siders fanzines at læse igennem, forholde sig til og kommentere på. For hver APA man er med i. Kommentarerne er de vigtigste. Personligt indhold, anmeldelser, fiktion, illustration, artikler og essays er dejlige og læses ivrigt, men "Mailing Comments", altså feedback til familien på den seneste mailing, er det vigtigste. En APA er netop ikke et råbekor, men en diskussionsklub. Nogle diskussioner kører i årevis.

Man kan komme ind i de fleste APAer med det samme, der er ingen venteliste, modsat tidligere hvor man kunne vente i årevis på en plads. Det kræver at man har sine "fanniske meritter" i orden, og man skal være meget opmærksom på aktivitetskravet, MINAC, "Minimum Activity Requirement". Leverer man ikke, hører man ikke mere, for man er øjeblikkeligt slettet af medlemslisten. Der er ingen rykkere eller opfordringer. Mailingen kommer bare ikke mere. Det er nemlig forventningen at man leverer meget, meget mere end MINAC! Og kun indhold som er originalt tælles, man må gerne udsende "gentagelser" fra andre PAer eller andre udgivelser, og det er kutyme i FAPA at WorldCon-programbøgerne udsendes til medlemmerne efter kongressen, ligesom alle udgi-

Brrr… It´s January!

A zine for Stipple-APA # 275 from Knud Larn, Reerslevvej 34, 2640 Hedehusene, Denmark. E-Mail: knudlarn@hotmail.com

velserne fra First Fandom og andre skriftlige udslag af de store Fandom events. Men de tæller bare ikke i MINAC.

De krævede fanniske meritter er at man "har været aktiv i Fandom igennem en længere periode" og at nogle af de værende medlemmer kan sige god for én. Man skal foreslås af én, og forslaget skal sekunderes af en anden. En god anbefaling fra mig ville være at søge ind i f.eks. e-APA, ANZAPA, LASFAPA, eller STIPPLE-APA. Og så efter nogle år dér søge ind i én af de store, SFPA, SAPS eller FAPA. De er store fordi de er de gamle, de har de store navne, og det er fysisk store pakker man modtager. Rigtig mange har som mig flere APA-medlemskaber på én gang, vi spreder os ud de forskelligeste steder og vil gerne anbefale en ansøgning når man først har vist evner i én af de andre APA'er. Vi diskuterer også løbende potentielle nye medlemmer. I øvrigt: NAPA og AAPA har ingen MINAC, man kan nøjes med at læse de andres bidrag, og de er åben for alle der betaler medlemsafgiften på nogle få $ om året. Her kan man jo begynde med at få sin nysgerrighed plejet. Også på eFanzines.com er én årlig mailing fra e-APA offentlig.

Prisen for at være med i en apa er generelt at man betaler portoen for udsendelsen af mailingen. Typisk indbetaler man a conto og fylder op når beløbet er brugt. ANZAPA koster ca $100 per år (ca 2.000 siders fanzines per år). Den elektroniske e-APA, der ikke har nogen fysisk distribution, er helt gratis. Stipple-apa koster ca $30 om året og giver én månedlig kuvert.

RW: Hvad var det du lavede inden for UFO-bevægelsen?

KL: Ha! Der har du gravet dybt, hvad? OK, først: Der er virkelig ikke meget at lave ude på bøhlandet på Midtsjælland for en lille dreng fra storbyen. Mine forældre var flyttet derud da jeg skulle i 2. klasse for at komme væk fra al støjen og uroen på stenbroen. Jeg havde været på hospitalet og var blevet syet efter at have fået en kniv i hånden i et gadeslagsmål med idioterne fra nabogaden, og så sagde mine forældre stop. Så her var jeg, en rigtig københavnersnude, midt iblandt traktorfreaks og mælkedrenge. Man kan kun vinde ved at være klogest i skolen og slå hårdest i frikvarteret. Man kommer aldrig ind i klikerne. Sproget, holdningerne, påklædningen, interesserne er helt forkerte. Så jeg brillerede, slog hårdt og blev tilfreds med mit eget selskab. Her begyndte jeg for alvor at læse meget. Rigtig meget.

Den store åbenbaring var en iskold vinternat hvor jeg som ung knægt kiggede på stjernerne og det var så klart at jeg synes rummet var tre-dimensionalt – den eneste måde jeg kan forklare denne aha-oplevelse på. Verdensrummet gik fra at være dekorativt til at være noget fysisk, helt håndgribeligt, noget jeg ville vide mere om. Så jeg læste. Og læste. Astronomi og fysik især. Undervejs faldt jeg over kosmologi og søgen efter liv i universet, SETI-projektet, etc. Derfra var det bare et spørgsmål om tid før jeg rendte ind i en bog om ufoer.

Hvad er min faste *Modus Operandi*? Jep, jeg dannede en lille gruppe af astronomi-interesserede som mødtes med en lærer ovre fra gymnasiet og havde en studiekreds om astronomi hvor vi fik lov til at låne gymnasiets 8-tommers spejlteleskop. Jeg selv fik fingrene i en 2,4-tommer refraktor som jeg kiggede planeter med på stjerneklare nætter. Nogle af os grublede nørdet om liv i universet og studerede det der med ufoer. Vi dannede en klub – HUFOK – Haslev Ufo Klub, med mig som formand og et yndigt lille klubblad, *HUFOK-NEWS*, kiggede stjerner, læste om ufoer og diskuterede det dér med aliens. Så mødte vi andre UFO-folk, bl.a. nogle fra Karise, og lavede et samarbejde hvor vi mødtes fra hele Sjælland og tog på observationsture sammen, samtidig med måneformørkelser, solformørkelser, planetokkultationer, kometer, etc., så der var noget at se på mens vi 'ventede' på ufoerne …

Hovedparten af aktiviteterne i UFO-bevægelsen på dette sene tidspunkt var systematisk at registrere himmel- og vejrfænomener så observationer fra tilfældige folk kunne afvises med naturlige forklaringer. Det var

Do the MINAC, or …!

Notes for STIPPLE-APA

Typed by Knud Larn and printed through the kind help of Erik Biever, a fellow stippler. Only available through STIPPLE-APA. Join up or loose out! Contact information: Knud Larn, Reerslevvej 34, 2640 Hedehusene, Denmark. Email: knudlarn@hotmail.com.

slet ikke så mystisk som nogen gik og troede.

Undervejs rendte jeg ind i et andet beslægtet emne til astronomi, nemlig science fiction-litteratur (vi så selvfølgelig *Star Trek* og *Månebase Alpha* og alt det der). Efter nogen tid tog jeg mig sammen og tog som 15-årig til København til Science Fiction Cirklens store internationale festival FABULA 80 hvor jeg mødte Harry Harrison og Bob Shaw. Shaw fortalte brændende om fanzines, så brændende at han tændte mig, og jeg gik hjem med planer om at udgive et selv. For at hjælpe processen på vej havde Shaw givet mig lidt materiale at putte i det første nummer. Benny Grandahl fra Karise-UFOklubben, der samlede på *Bill & Ben*, *Fart & Tempo* og alle de der, vidste noget om at udgive ting, og sammen lavede vi fanzinet P*eriodica Philosophica*. Dét blev bemærket af Klaus Johansen helt ovre på Fyn og af en Hr. Dalgaard i København, og så var jeg i gang i Fandom. Da man ikke kan få noget som helst science fiction ude på bøh-landet, heller ikke på det lokale bibliotek – og dette jo var før internettet – måtte jeg købe alle mine fanzines og bøger. Der startede samlingen, ud af helt almindelig nødvendighed. Senere fik den, som alle sorte huller, sit eget liv.

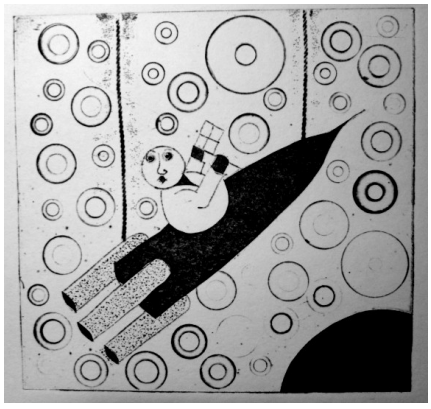
RW: Hvornår begyndte du at male, og har du nogensinde illustreret noget fannisk?

KL: Jeg har faktisk tegnet og malet siden jeg var lille. Modsat så mange er jeg aldrig holdt op. Min far, som var vinduespudser på de store trykkerier, bragte tit store A0 ark med hjem, skilleark på pallerne mellem de enkelte lag af bøger og blade der trykkes, og dem tegnede jeg ivrigt på som lille dreng. Jeg havde en uudtømmelig kilde af store stykker papir! Det var her – ud af ren nødvendighed, jeg var ikke så høj dengang – at jeg fandt ud af at male fra alle sider på et billede, at der ikke behøver være et op og ned på et billede, heller ikke et figurativt et. Det kommer an på hvad der er nemmest at male, hvor stregen eller strøget lettest kan placeres, så man undgår at gnide i det man har malet. Det var egentlig bare for sjov, senere interesserede det mig at tegne kompositionsstreger i alle mine forældres kunstbøger, at kopiere klassiske værker fra en bog ned på papir, at fortælle små historier på papiret. Det var ikke noget der skulle bruges til noget. Det var bare rigtig rart!

Først i 1980erne, mens jeg gik på universitetet, begyndte tankerne om at være maler, sådan professionelt, at melde sig. Det gik op for mig, efterhånden som jeg mødte andre der malede og tegnede, at jeg kunne noget meget få andre kunne: Jeg kunne ikke se på et hvidt stykke papir uden at se figurer der fortalte mig en historie. Som dukketeater fra min barndom – de ventede bare på at blive tegnet. De fleste andre kunstnere jeg havde mødt, ventede frustreret på noget de kaldte inspiration. Før kunne de ikke male. Jeg kunne male hele tiden, havde hele tiden den dér flygtige inspiration. Så jeg begyndte at male seriøst og søgte vejledning fra flere gode malere. Undervejs lærte jeg hele værktøjskassen at kende: Farver, former, flader, rum – og frem for alt betydningen af penslens form for strøgets udseende, pigmenternes forunderlige egenskaber, de vanskelige og hæmmende kemiske bindinger, alt det man kan og ikke kan hvis tingene skal holde. Og jeg valgte mig en niche der passer til mine figurer, mit dukketeater.

Mine første udstillinger havde jeg i 1989 og 1990. Her var studietiden ved at være forbi, jeg havde nu lært hvordan det hele hang sammen – også rent hierarkisk herhjemme – havde indset at jeg skulle bruge 50 år på at blive kendt før jeg kunne leve af det. Og at mine små figurer nok aldrig ville 'slå igennem'. Jeg måtte i gang med at finde mine fans, altså udstille. Samt tjene nogle penge på en eller anden måde, have et pengejob resten af livet. Det er nu et kvart århundrede siden med næsten 150 udstillinger og godt 1200 malerier og ved siden af en god, lang karriere som først postsorterer, så produktionsleder, senere udviklingschef, og nu konsulent i Post Danmarks hovedkontor.

Det er klart at jeg som maler og som science fiction-fan har et særligt hjerte for science fiction-illustration. Men jeg har endnu aldrig officelt illustreret noget. I et par APAzines optræder et par vignetter og andre småting – små usignerede eksperimenter – som måske er blindgyder, måske skridt på vejen. Og der er lidt mere anonymt hist og pist. Fordelen ved en APA er jo at det holdes indenfor 'familien', og jeg får den feedback jeg har brug for for at vokse uden at blande hele verden ind i det. Men overordnet har jeg bare haft for travlt med noget andet til at gøre mig aktive tanker om markedet og hvordan det fungerer. Science fiction er min hobby, maleriet er mit arbejde, posten er min faste indtægt. Tingene behøver ikke kombineres, det er rart at have noget at slappe af med når én af aktiviteterne bliver sure.

New York Love Story, November 2034

Af Jon Terje Østberg

Jon Terje Østberg er født i Norge, men bor nu i København. Han har arbejdet som grafiker og i en uendelig årrække spillet i diverse rock/punk bands. Han er medarrangør/pressegruppe for Danmarks eneste rendyrkede garagerock festival, Gutter Island. Arbejder nu i deltidsjob som videokoder i Post DK.

Jon er ret ny i skriveuniverset, men har dog tidligere fået udgivet to noveller: "I Helvede Venter Rommen" på forlaget H. Harksen Productions, samt "Bunker Blues" hos Science Fiction Cirklen.

Forventningsfulde stod de endelig på den rigtige side af 'Customs and Immigration'.

I det pludseligt opståede snevejr stod de nu udenfor. I et sitrende inferno af luftpudetaxier, utallige blinkende vejskilte, fyldte svævebusser og metalliske overvågnings-droner.

Hun greb hans hånd. "Vent lidt skat – dette er det bedste øjeblik!" udbrød hun og lukkede højtideligt sine øjne i. Han sukkede lavmælt og holdt omkring hende. Han mærkede hendes lidt vaklende hjertebanken igennem sin frakke.

Da de lidt efter i taxaen svævede hen over Queensboro Bridge, igennem novembersneen, nød han udsigten til Manhattan. Igennem den flagrende sne og brokablerne, tårnede den blanke, grå skyline sig op. Og han betragtede hendes lysende, spændte øjne. De stirrede mekanisk ud i snevejret.

I foyeren på Hotel Neo Wilshireham stod alle oplysninger på en oplyst blå skærm. Deres navne, alder, beskæftigelse. Portieren bag disken tastede et par gange på skærmen. "Dobbeltkabine nr. 21, 6th floor" sagde han tonløst. Hotellet lignede sig selv. Store, skinnende flader og enkle lædermøbler. Alt var forsøgt holdt i 1950'er retrostil, i røde, grønne og beige farver. De smilede til portieren, og glidebåndet førte dem op til sjette sal.

Han kiggede på anordningen af glas og plastic, og et lys kørte henover hans iris. Den orangeblanke dør gled lydløst til side. De smed hurtigt deres frakker, og hun kastede sig som et flyveegern ned på sengen. Han gik resolut hen til barskabet, fandt en flaske Southern Comfort og to glas frem.

"Hvor er det skønt at være tilbage!" nærmest råbte hun entusiastisk, med armene strakt i vejret. "Ja, elskede, det er dejligt" sagde han og tog en tår af whiskylikøren. Men han sagde det uden overbevisning. De kyssede og snakkede, og hun var elektrisk over tanken om ferieophold-det i New York. Han forsøgte også at være opstemt og glad. Især på hendes vegne. Men han kunne ikke undslippe en hul fornemmelse.

Guggenheim-museet stod hvor det altid havde stået, urørt af byens øvrige udvikling. Rotunden, svimlende op til toppen, neo pop-art afdelingen, med værker af alle legenderne. Her befandt hun sig godt. Hun følte tryghed i kunsten. Han betragtede hendes ærefrygt og sindsro. Et par kuglerunde kustode-droner svævede rundt, fremviste tekst og billeder i luften. Fra deres små højtalere lød der bløde feminine stemmer, som i et letforståeligt sprog, opridsede historien bag værkerne.

Og hans tanker gik bagud, til november 2029, hvor de første gang havde nydt hinanden i metropolen. Dengang var alt nyt for dem, og de var opslugt af New York og indbyggerne, og maden og lysene. Men mest af alt, var de opslugt af hinanden. Og dengang besøgte de også Guggenheim, og dengang var hun lige så gnistrende opslugt.

Nu var det november 2034, og alt var anderledes. De forlod museet. Mørket havde sænket sig udenfor, og de blev enige om en aftentur i parken.

Et fint pudret lag af sne indhyllede hele New Central Park. Som et blødt tæppe bredte det sig ud til alle parkens hjørner, bakker og hengemte kroge. Og sneen skinnede sit svage lys i Manhattanmørket.

De sad på en bænk, og deres behandskede hænder var flettet ind i hinanden. Små skyer af damp stod ud af deres munde. Hendes kraftigere og hurtigere end hans. Det havde han vænnet sig til. Og igen svævede han tilbage til den novembermorgen i 2029, og han følte sig et øjeblik helt mat af tristhed. Flere blinkende reklameballoner flød rundt over parkens nøgne og bladløse træer. Da et billede, med teksten "Spis hos Sheng-Kung!" tonede frem fra en af ballonerne, smilede hun stort. "Det

skal vi da nu, ik'?"

Og hun trak af sted med ham, og de skiftevis gik og snublede igennem sneen.

De stod og skuttede sig på Mott Street, omgivet af Chinatown. Mystisk, duftende, fremmedartet og uimodståeligt. Den vibrerende bydel levede stadig sit uforanderlige liv. Her kunne turister føle, at de vandrede rundt i en asiatisk retro-verden, halvt glemt og klemt ned blandt nye uendeligt høje, skinnende skyskrabere. Dengang havde de begge følt sig som en slags eventyrere. To rejsende romantikere i storbyens gemte Shangri-La, et tilflugtssted fra en svunden tid. Den følelse var ikke anderledes nu. Og Restaurant Sheng-Kungs skilt, indhyllet i oplyste pink og blå neonbogstaver, indbød til ro og fortabelse i de ydmyge spiselokaler. Og de spiste dumplings og fisk, og de drak kinesisk øl af gammeldags glasflasker. Ligesom dengang. Og han lagde mærke til tjenernes gemte blikke. Det gjorde ikke noget. Hun var altid genstand for en slags forsigtig nysgerrighed. Det kunne ikke være anderledes.

Og dagene gik i byen der aldrig sover. Små oplevelser rundt hvert et hjørne, havneområder med udsigt til det gamle Freedom Tower, smalle gyder, menneskemængder, der hastede af sted igennem byens vinterverden, Info-dronernes dæmpede summen, blinkende lys i uendelige farver, og hvid støj. De brugte dagene til at udforske selve metropolens sjæl. Ligesom for fem år siden.

Og på den sidste aften på hotellet, var de således mætte og tilfredse. De følte sig rige på oplevelser. Og de drak en flaske vin i stilhed og lagde sig til at sove. Flere timer efter vågnede han, og han kunne mærke kulden fra hendes krop. Og han forestillede sig at hun drømte, men han vidste at det ikke kunne lade sig gøre.

Han rejste sig, åbnede stille vinduet, tændte en cigaret, og blæste røgen ud i Manhattankulden. Han vidste at han måtte af sted, måtte væk og glemme.

Tyve minutter senere havde han pakket kufferten og sad på sengen. Han betragtede hendes sovende konturer, kyssede hende blidt på panden, og trak dynen hen over hendes hoved. Og så forlod han Hotel Neo Wilshireham, og han ville aldrig komme tilbage.

Vintersolen sendte sine forsigtige, tidlige morgenstråler hen over Manhattan. Han stod på et forladt hjørne og vinkede en Info-drone hen til sig. Der lød en kort summen, og en klar skærm med et New York Yellow Screen logo i hjørnet, åbenbarede sig i luften foran ham. Han tog sin handske af, og med pegefingeren skrev han direkte på skærmen: 'Håb Igen Inc. Fillial: New York City'.

Efter to sekunder tonede et ungt, og glat ansigt frem på displayet. "Håb Igen Inc., du taler med Assistent Brad, hvad kan vi være behjælpelige med?" sagde en ivrig, og lidt skingert smilende stemme, i den anden ende.

"… Æh … ja, hej … altså … jeg bor på Hotel Neo Wilshireham, 86th Street, kabine 21. Og øh … ja, jeg har altså en vare til øjeblikkelig afhentning …"

"Javel ja," svarede Brad."Er De utilfreds med produktet? Og i så fald; på hvilken måde?" Spørgsmålet blev fremført i fuldstændig samme, høje toneleje.

Han lukkede øjnene, og mættede billeder fra fortiden svævede rundt for hans indre. Han nølede lidt, men mandede sig så op.

"Jeg kan ikke bruge det. Produktet indfriede desværre ikke mine forventninger," sagde han og prøvede at lyde tør og faktuel. "Produktnummeret er B376-H8, og den er indbefattet af reklamationsretten, så hvis firmaet har mulighed for, at komme så hurtigt som muligt, vil jeg være taknemmelig. Mit tilgodehavende kan indsættes på oplyste kontonummer."

Hans stemme var blottet for nuancer, og han kæmpede for at holde tårerne tilbage.

"Intet problem, vi sender en vogn ud med det samme, hav en fortsat god dag!" smilede Brad, og det glatte ansigt tonede væk.

Han sad på en bænk på Coney Islands promenade. Det var igen begyndt at sne, og han stirrede ud over havet.

Nej, den indfriede nemlig ikke hans forventninger. Det ville den aldrig gøre. Tiden ville aldrig komme tilbage. Den smukke, fantastiske tid. Før ulykken. Før livet blev presset ud af hendes krop. Den forbandede novembermorgen i året 2029, hvor alting stoppede. Den morgen, på hjørnet af Bowery og Spring Street, hvor verden og livet forsvandt. Hvor hun som en slaskedukke blev løftet op af en ustoppelig lastbil. I noget der mindede om en evighed havde hun hvirvlet rundt i luften. For til sidst at ramme den snevåde asfalt og ubevægeligt ligge i et virvar af forvredne lemmer og store klistrede søer af blod. Og hendes åbne øjne havde været glansløse. Og i fem år havde han prøvet, at genskabe en fortabt lykke. Han havde virkelig prøvet.

En heliumfyldt, sølvfarvet reklameballon gled forbi over den snefyldte horisont. På siden streamede den sine gigantiske, lysende, tredimensionelle bogstaver. Han læste dem:

"Er livet uudholdeligt? Vil De ensomheden til livs? Savner De det, der en gang var? Så besøg Håb Igen Inc.! Kæmpe udvalg af Hyper-Erstatninger! Nu med helt nye modeller! De vil ikke fortryde!"

Og ballonen drev videre, ind over New Yorks høje tårne af stål. Han rejste sig fra bænken.

"Ja, så sandelig – det var det bedste øjeblik, min elskede," udbrød han dæmpet for sig selv og lukkede sine øjne i. Så rettede han på sin hue og slog frakkekraven op over nakken. Han gik ned til vandet. Det var dækket af et tyndt lag is.

Fantasticon 2014

Af Flemming R.P. Rasch

Fotos af Henrik Conradsen

Panelet om Solsystemet: Marsforsker Asmus Koefoed, fremtidsforsker Klaus Æ. Mogensen, forfatter Paul McAuley og forfatter Flemming R. P. Rasch

Paul J. McAuley

Rochita Loenen-Ruiz

Sidste år flyttede Fantasticon til lidt mindre lokaler i Valby Kulturhus, men det har bestemt ikke gjort det til en mindre hyggelig con. Der er stadig en god blanding af interessante nye gæster fra udland og Danmark og gensyn med mange af de fans, forfattere m.m. der har været med tidligere eller måske ligefrem er blevet stamgæster. Sammenlignet med f.eks. briternes og svenskernes årlige nationale cons, Eastercon og Swecon, er Fantasticon måske en ret lille con, men der er stort set alt hvad der skal til for at gøre en con til en stor oplevelse.

Årets to æresgæster var Rochita Loenen-Ruiz og Paul McAuley. Desuden havde arrangørerne lokket sidste års æresgæst Karin Tidbeck til at interviewe Loenen-Ruiz og deltage i nogle paneler. Kombinationen af en veteran som McAuley og en relativ ny forfatter som Loenen-Ruiz fungerer rigtig godt: Man får dels noget til sin indre fanboy/girl og dels nogle nye input fra hvad der sker med genrerne.

Rochita Loenen-Ruiz var kommet til Fantasticon med et projekt: Science fiction er jo meget mere end det der skrives på engelsk, men ofte er der langt mellem oversættelserne, og dem der er, er ikke altid af god kvalitet. Så vidt jeg har forstået projektet, går det ud på at få stablet en eller anden form for organisation på benene, som skal arbejde for at få oversat mere science fiction og fantasy. Det projekt kan man jo kun have sympati for, hvad enten man melder sig til at være med i det eller ej. Det er planen at de involverede skal mødes på Worldcon i London.

Paul McAuley er lidt mindre kendt end sine kolleger Stephen Baxter og Alastair Reynolds, der også er britiske forfattere med naturvidenskabelig baggrund og har skrevet science fiction siden omkring 1990. Han er dermed også af den generation af science fiction-forfattere som begyndte at gøre 'hård' science fiction til mindre 'nørdet' litteratur og 'space opera' til noget som ikke er et skældsord. Udover at blive interviewet af en meget velforberedt Niels Dalgaard, deltog McAuley i en hel del af panelerne. Om lørdagen var der et panel om "det nye solsystem": Bare siden foreningen Fantastik blev stiftet, er der sket rigtig meget med udforskningen af solsystemet. Går man bare lidt længere tilbage, er det helt utroligt, hvor meget vores billede af det solsystem vi bor i har ændret sig – faktisk så meget at panelet slet ikke nåede omkring det hele.

En udenforstående kan måske spørge hvorfor man diskuterer naturvidenskab på en festival for de fantastiske genrer. Det skyl-

Panelet om fanfiktion: Majbrit Høyrup, Lone Kannegaard ogThessa Jensen

des som bekendt den nære forbindelse der altid har været mellem science fiction og naturvidenskab. Både det at en interesse for naturvidenskab ofte hænger sammen med en interesse for science fiction (og omvendt), men også det at science fiction traditionelt tager udgangspunkt i naturvidenskab. Science fiction kan også tage udgangspunkt i andre videnskaber end de naturvidenskabelige, men meget ofte tager den – i stedet for i videnskab – udgangspunkt i genren selv, dvs. i hvad der tidligere har været skrevet i genren, hvor forbindelsen til videnskaben enten ikke er der eller er til tidligere tiders videnskab.

Sidste år havde Fantasticon besøg af Liz Jensen, som fortalte at for hende var det ret vigtigt at være så præcis som muligt med naturvidenskaben. Det på trods af at det hun skriver, strengt taget ikke er science fiction. Til sammenligning virker det da lidt paradoksalt at mange af genreforfatterne er ved at fjerne sig fra tilknytningen til videnskab. Hvilket fører frem til et panel der var på Fantasticon om søndagen, hvor både McAuley og Loenen-Ruiz deltog. Her skulle man svare på spørgsmålet om hvor vidt der er brug for science fiction i vores tid, hvor alt nærmest virker som science fiction.

Det er ikke en ny diskussion, men den plejer at være formuleret som: "Er science fiction en død genre?" For nogle, heriblandt cyberpunkens konge William Gibson, der ofte har fremført det synspunkt, er den. Panelet på Fantasticon sluttede derimod af med at konkludere at det er den ikke. Paul McAuley, som selv bruger flittigt af naturvidenskaber, herunder ovennævnte nyopdagelser i solsystemet, sagde på et tidspunkt (i min omskrivning) at science fiction ikke går ud på at beskrive en science fiction-agtig verden, men at tage udgangspunkt i den verden og gå et skridt videre. Loenen-Ruiz fremhævede den mangfoldighed af science fiction der skrives i dag.

Jeg tillader mig så at konkludere, at hvis man følger blot en smule med i hvad der skrives, vil man se at science fiction i dag både kan overleve i en "science fiction-verden" på samme måde som den altid har overlevet i sin samtids verden, ved at ekstrapolere fra den, men også ved at eksperimentere med det væld af stof der allerede ligger i genrens værker fra de omkring hundrede år den har eksisteret.

En af de store publikumssuccéser på Fantasticon 2014 var panelet om mørk erotisk litteratur, lavet i anledning af forlaget Kandors antologi, som udkom tidligere i 2014. Der var meget stor spredning i hvordan forfatterne havde grebet opgaven an, fra meget horror og lidt erotik, til meget erotik og kun lidt horror. Panelet bestod af to af forfatterne samt redaktør og udgiver Nikolaj Højberg, men ordstyrer Thomas Winther havde gjort et rigtig godt hjemmearbejde, så publikum fik et godt indtryk af hele antologien og hvad man kan lave af noveller i området mellem erotisk litteratur og horror.

Nogle af de mindst populære programpunkter, i hvert fald hvad angår størrelsen på publikummet, lader til at være interviews af forfattere, som ikke er specielt kendte eller populære. Det er en skam, for ofte kommer der ting frem, som man ikke ville være nået frem til på et panel med mange deltagere eller man får kendskab til en forfatter og et forfatterskab man slet ikke

Forlægger Henrik Harksen med noget af sin produktion

Lars Konzack

kendte før, hvor interviewet med den kendte forfatter måske kun byder ganske få ting man ikke vidste i forvejen.

En af dem som måtte nøjes med et meget lille publikum, var Lars Konzack, som blev interviewet af undertegnede. Vi fik en god snak om science fiction, om Tolkien og subcreation og mange andre ting. Blandt andet kom det frem at Lars' roman *20.02.2020*, der blev udgivet som en bog for børn og unge, faktisk var tænkt som en bog for voksne. Vi fik også at vide at "Hobitten"-filmene har for mange ninja-orker og slet ikke lever op til Tolkiens kriterier for god fantasy.

En anden der blev interviewet foran et lille publikum, var tegneren Ole Comoll, der blandt andet er kendt for tegneserien *Dimensionsdetektiven*, som han lavede sammen med Niels Søndergaard. Klaus Æ. Mogensen havde forberedt en række billeder fra Comolls karriere, der dannede udgangspunkt for en interessant samtale.

En måde at tiltrække publikum til de mindre kendte, er måske at gøre som med Niels Ole Busk. Han udgjorde en stor del af præsentationen af H. Harksens nye bogserie "gotisk krimi" og de tanker der ligger bag. Der var mødt ganske mange op for at høre på, selv kun ganske få formentlig kendte Busk på forhånd. Busk præsenterede sin gyserkrimi fra Odense rigtig godt. Hvis han er lige så god til at skrive bøger, som han er til at fortælle om dem, skal vi nok snart høre noget til ham igen.

På Fantasticon 2014 var der også et programpunkt, som man kan håbe på bliver en fast tradition: Inden uddeling af årets Niels Klim Pris blev nogle af de nominerede forfattere sat sammen i et panel, hvor de talte om deres syn på science fiction-genren. Det var spændende at høre hvor forskellige tilgange forfattere kan have. Uddelingen af prisen foregik umiddelbart efter panelet. Det var Majbrit Høyrup, Jesper Goll og Peter Adolphsen som var de glade modtagere af prisen i hver deres kategori. Rart at se at det var nogle andre end de sædvanlige prisvindere, der vandt denne gang.

En tradition jeg selv fik indført for nogle år siden på Fantasticon, er et to-timers panel om science fiction, hvor vi kan komme i dybden med et udvalg af bøger. Jeg havde igen i år kaldt det oprindelige panel af læsere og kritikere sammen, denne gang for at tale om romaner fra gamle dage. Vi startede med en roman fra 1954 og bevægede os så fremad i tiårs hop. Der viste sig mange forskellige opfattelser af hvad de var godt og hvad der var skidt. Blandt andet var der uenighed om Philip K. Dicks *The Martian Time-Slip*,

Den svenske fantasy-forfatter Patrik Centerwall

som er en ret underlig science fiction-roman, men som nogle af os kunne lide for dens andre kvaliteter. Der var dog bred enighed om at mange af tidligere tiders romaner stadig er absolut gode og læseværdige bøger, selv om for eksempel videnskaben i dem er ret forældet.

Ligesom sidste år sluttede Fantasticon 2014 på Fantastiks stamcafé Café Asta på Valby Langgade. Det blev til nogle timers yderligere snak i det gode vejr i gårdhaven. En hyggelig slutning på en hyggelig con, der som sædvanligt havde givet deltagerne nye input og ideer såvel som en god oplevelse sammen med andre fans.

Publikum følger interesseret debatten

SØDE DØDE PIGER

Af Lars Kramhøft

Lars Kramhøft har bidraget flere gange til Himmelskibet *og har bidraget til adskillige danske antologier. Ellers er han nok mest kendt for den grumme tegneserie* Made Flesh, *som han har lavet sammen med Tom Kristensen.*

Illustrationerne er billedmanipulation af Lars Kramhøft.

Du vågner med et sæt idet vækkeuret ringer, og i det samme, som om søvnen holdt dem stangen, sætter tømmermændene ind. Ikke den sædvanlige slags man får af at knalde et dusin bajere ned, men den slags der kommer af blandingen af vodka, vin og hash, og som gør din hjerne sløv og dum og følelsesløs, som en stor klump gråt vat der flyder frit rundt inde i dit kranium.

Mens du kæmper dig op at sidde og får slukket vækkeuret, kommer dine tanker væltende tilbage, og hvem du er, falder atter på plads sammen med brudstykkerne af aften før; et puslespil hvis motiv du vægrer dig ved at tænke på.

Åbenbart lykkedes det dig ikke at nå hele vejen ind i seng i går, og i din fuldskab har du sovet fuldt påklædt på gulvet. Gulvtæppets tekstur brænder på din kind som en velfortjent lussing, og tomme ølflasker omgiver dig som tilskuere til et færdselsuheld de ikke kan løsrive blikket fra.

Det er tirsdag morgen, så aftenen før har været endnu en mandag med strid druk. Du burde have været på stationen for en time siden.

I det mindste behøver du ikke spilde tid på at grave rent tøj frem fra bunkerne der ligger spredt ud over lejligheden, tænker du mens du halvhjertet prøver at gnubbe aske af dit slips. Det er mere end et år siden at der har været nogen i dit liv til at klage over plamagerne af sved i dine armhuler eller duften af fremmed parfume på din krave. Nu om stunder er navnet Marie ikke andet end et fjernt minde om et navn der engang betød noget.

Et truckerbad og en kop sort kaffe er alt du behøver for at blive klar igen, men der er en lyst der vågner i dit baghoved, og en erotisk gnist der antænder dit slumrende skridt.

Du stavrer ind i stuen hvor du lader dit korpus synke ned i kontorstolen foran husalteret, den nærmest antikke PC med den klodsede, dybe, grå monitor. Allerede mens skærmen loader bliver du tændt af forventning og begynder at massere dit svulmende lem igennem dine bukser.

I de sidste par måneder har dit forbrug af internetporno gennemgået lidt af en forandring. De normale gangbang-scenarier, trekanter og opstillede lesbiske tableauer du plejede at miste dig selv i, har på en eller anden måde mistet deres tiltrækningskraft og føles nu fade og intetsigende. *Det er bare ikke nok længere, er det vel?*

Billeder fra mordsager du har efterforsket før i tiden er begyndt at dukke op for dit indre blik når du tilfredsstiller dig selv. I starten væmmedes du ved de forslåede ansigter, forrevne knoer og knækkede negle, og blodet selvfølgelig, når det blandede sig med stjålne glimt af attraktive kvinder du havde set på gaden, nu genskabt i nøgen og villig tilstand i din fantasi. Men med tiden fik kedsomheden og brunsten overtaget, og du begyndte at velkomme de forbudte fantasier som en ny elsker i din seng.

Hvert syndigt klik med musen bringer dig længere ud på internettets mørke sideveje, nærmest ubevidst, som fulgte du en tråd af associationer.

Det varer ikke længe, før du støder på links der lokker med "forced sex", "Extreme rape scenarios" og "Death Fetish". Og det virker. Du bliver tændt på samme, halvt lystfyldte, halvt skamfulde måde som da du som teenager sneg dig til at se de forbudte film der kom i fjernsynet sent om natten.

At se de unge piger med deres spændstige, glatte kroppe fuldkommen frarøvet deres frihed og prisgivet mændene i videoerne, tvunget til at tilfredsstille dem på enhver tænkelig måde, ligegyldigt hvor nedværdigende eller hvor smertefuldt, tænder dig så uendelig meget.

I en video bliver en kvinde skudt flere gang på tæt hold og

derefter tvunget til at give en mandlig skuespiller oralsex mens hun forbløder.

Netop som du nærmer dig den lille død, og rækker ud efter æsken med Kleenex, kløjs skærmbilledet i pop-ups, og en kakofoni af skrig, gråd og stønnen vælter ud af dine højtalere, som optagelser fra helvede selv.

Det giver et sæt i dig. Det er som om dine højtalere af sig selv har skruet volumen helt op. Lynhurtigt får du slukket for lyden så naboerne ikke skal få nogen ide om hvad der for nogen ting du sidder og hygger dig med.

Det forreste pop-up vindue er en videostream fra et dansk selskab med navnet "Det Sorte Værelse". De reklamerer bramfrit med "søde døde piger" og "en død pr. Video".

Shit, tænker du. *Det er alligevel sjældent man ser den slags fra Danmark. Ægte snuff.*

På videostreamen kan du se en ung kvinde – nej, ikke en kvinde, en pige – med kort sort hår, en flækket læbe, og store, skræmte øjne bag makeup der er blevet opløst og vasket ned af hendes kinder af sved og tårer. Hun ligger nøgen på knæ, omgivet af mænd, i et rum belagt med snavsede hvide fliser.

Hendes hud er hvid som knust porcelæn, med mønstre af blå mærker, og hendes kønsbehåring står så tydeligt frem at man synes at kunne tælle hvert enkelt, kruset hår. Hendes blik borer sig igennem billedrørets blå, røde og grønne sitren og møder dit.

En af mændene, hans ansigt og det meste af hans krop, bortset fra hans store blege vom, skjult af strategiske skygger, tager kvælertag på pigen og vælter hende ublidt om på gulvet som et dyr hos slagteren. Derefter går han ned på knæ og tvinger sig op i hende.

Pigen græder og skriger og bønfalder manden om at stoppe. Men han bliver ved. En af de andre mænd går hen og sætter en fod på hendes hovede.

Det bliver for meget. Dette går over en grænse du ikke før er stødt på, og din erektion falmer mellem benene på dig. Der er noget ved pigens gennemborende blik du ikke kan ryste af dig. Du rækker ud for at slukke computeren, men når lige at fange et glimt af tekstbeskeden i bunden af video-streamen.

"HJÆLP MIG"

Ordene når kun at stå der i et splitsekund før skærmen går i sort med et skuffet bøvs.

Din penis er nu blevet helt slap og føles fremmed, som en død snegl i din hånds svedige hule. Til gengæld hamrer dit hjerte i brystet på dig som stortrommen til en heavy metal-koncert. Duften af parfume der klynger sig til din skjorte giver dig pludselig kvalme. Det er

mange år siden du har været nødt til at kaste op på grund af tømmermænd, men lige nu overvejer du om det bliver nødvendigt.

Så ringer din mobil i din lomme.

Stadig med dit slappe lem hængende ude får du fumlet telefonen frem. Det er Hossein.

"Hallo," lykkes det dig at få gispet.

"For helvede, Klaus," brummer stemmen med den umiskendelige accent i den anden ende, og billedet af din partners glatragede hoved samt det buskede, sorte overskæg han er så stolt af, melder sig på din nethinde.

"Vækkede jeg dig?" spørger Hossein.

Du siger nej, at det er fint, at du alligevel var på vej.

"Så få fingeren ud af røven ikke. Jeg står inde I H. C. Ørstedsparken sammen med en pige der er ved at dø for at møde dig. Faktisk er hun allerede død, og hun er pisseligeglad med om du kommer eller ej. Men det er Sølvbæk ikke." siger Hossein og ligger på.

H.C. Ørstedsparken har aldrig kunnet ryste sit ry af sig som bøssernes foretrukne natlige mødested, men på denne dag dag danner den baggrund for et anderledes makabert scenarie.

Liget af en ung kvinde er blevet fundet på et snusket, offentligt toilet der ligger næsten skjult under store træers dunkle bladhang.

Dine kollegaer har allerede spærret indgangen til parken af, men på gaden udenfor står en lille gruppe sortklædte teenagere med deres smartphones fremme og strækker hals i håbet om at få et glimt ind bag det gule afspærringstape. Intet er så forfærdeligt at der ikke er nogen der gerne vil se på. Du burde vide det.

Da du nærmere dig toilettet mødes du af den insektagtige klikken af kameraernes blitz, og den dæmpede knirken af retsmedicinernes gummi handsker. De er ved at finkæmme gerningsstedet for hår og fibre, og vil snart begynde at støve af for fingeraftryk.

"For helvede, Klaus," siger Hossein igen og vrænger af dig, som om det vækker væmmelse i ham bare at se dig komme sjoskende ind på gerningsstedet.

"Det rager sgu ikke mig hvad du går og laver i din fritid, men du kunne da i det mindste tage et bad inden du kommer på arbejde. Du stinker."

"Rend mig," siger du til din partner idet du dukker under afspærringstapen. Selvom Hossein nogle gange kan være et røvhul, har han dækket over dig alle de gange du er kommet for sent eller slet ikke er kommet fordi du var for fuld til at stå op. Desuden har han ret. Du stinker af parfume, og lugten synes at

klistre til dig. Du skulle alligevel have skiftet inden du tog hjemmefra, tænker du. Der vil ikke være nogen ende på kollegaernes platte vittigheder.

Inde på toilettet fanger du et glimt af din reflektion i et snavset spejl over en vask. Synet af dit hærgede ansigt minder dig om Charles Bukowsky beskrivelse af sig selv i en af sine bøger; *"Hvid hud og gule tænder"*.

"Nå, op i røven," tænker du og vender opmærksomheden mod den blege, nøgne kvindekrop der ligger på gulvet. Hun ligger som hun er blevet fundet, i en stilling der næsten kunne se sensuel ud hvis det ikke var for det pisgule narkomanlys der udstiller hver en krog af hendes krop, det mishandlede skød, blodet og de blå mærker, det korte, sorte hår og den flækkede læbe.

Du er lige ved at udstøde et skrig, da en af retsmedicinerne smyger sig forbi dig. Forhåbentlig bemærker han ikke hvor bleg du med et er blevet.

"Kender vi dødsårsagen?" får du spurgt.

"Umiddelbart gætter vi på kvælning. Prøv at se bloduddtrækningerne på halsen. Og hun er blevet tævet godt og grundigt igennem også. Men vi kan ikke sige noget med sikkerhed før vi har fået hende ned på laboratoriet," svarer retsmedicineren.

Hossein er kommet hen til jer. Med sin sædvanlige finfølelse siger han:

"Har du set nok til at rive den af til senere tror du?

Du nedkæmper trangen til at slå ham. Det er trods alt ikke ham du er vred på.

"Men du er heldig. Jeg har den der Holtzman-sag jeg skal vidne om i dag, så du kommer til at trække læsset med den her," siger han og giver din skulder en parodi på et venskabeligt klap.

"Jeg er sikker på i to bliver glade for hinanden," han nikker i retning af den døde pige. "Det er en skam hun er kold og stiv, ellers ville jeg sgu gerne selv have proppet noget pik op i hende."

Hossein trækker sig i næsen og klukker over sit eget vid.

Du åbner og lukker dine hænder mekanisk, mærker sveden fugte furene i dine håndflader.

Måske Hosseins vittighed havde været sjovere hvis ikke du med det samme havde genkendt pigen på gulvet fra videoen den morgen.

Pigen der bad om hjælp.

På stationen viser ofrets navn sig at være Isis Vestergård, hvilket slår dig som et besynderligt navn. Du husker ikke nogensinde at have mødt nogle andre med det navn. Alligevel er der noget bekendt ved det.

En hurtig Google-søgning afslører at navnet stammer fra egyptisk mytologi. Måske det er der du engang er stødt på det. Der, i det gamle Egypten, var Isis

skæbnen og frugtbarhedens gudinde. Hun var datter af himmelgudinden Nut og jordguden Geb, og hun avlede Horus efter at have samlet sin husbond Osiris' sønderdelte krop og bragt ham tilbage til livet. Således blev Isis kendt for at besejre døden.

Hun er en nådig gudinde der frelser mennesket fra dets sammenfiltrede skæbnetråde.

Isis Vestergård.

Du trækker hænderne ned over dit trætte ansigt og sukker. Alle disse associationer der følger i kølvandet på navnet får det til at føles som om Isis' livløse ansigt er blevet formørket af foruroligende varsler.

Du læner dig tilbage i din stol og betragter loftets tekstur over dit kontoraflukke.

Den virkelige Isis Vestergård vil aldrig komme til at starte en familie eller føde et barn. Hun er død og det er dit job at finde ud af hvem der har dræbt hende.

"HJÆLP MIG"

Udenfor politistationen har himlen antaget samme farve som Isis Vestergårds hals, og inden du parkerer uden for det trøstesløse andelsboligbyggeri i Akacieparken som var hendes sidste adresse, er skyerne begyndt at græde utrøsteligt.

Viceværten der lukker dig ind er et uskønt bjerg af en kvinde der ville være nemmere at klatre over end at gå udenom.

"Isis var sådan en sød pige," siger hun og smækker med sine kødfulde læber mens hun fører dig ind i opgangen.

"Hun var jo ludfattig, men havde alligevel altid overskud til at give et smil eller et venligt ord med på vejen."

Indenfor i bygningen kan du mærke hvordan din våde frakke klistrer til din krop og får dig til at føle dig som en våd hund. Og stadig hænger duften af parfume i hælene på dig, stærkere end før, usynlige hænder der griber efter din hals.

"Jeg kan vise dig hendes værelse," tilbyder Vicværten, og fører dig op af trapperne og ned af en dunkel korridor. Isis Vestergårds navn står skrevet på et lille klistermærke ved siden af dørklokken. Du tænker for dig selv at navnet snart vil være erstattet af et andet, at Isis Vestergård vil blive slettet fra verden, og i det øjeblik gør det dig rasende at tænke på.

Viceværten åbner døren til et lille, sparsomt møbleret værelse. Der er ingen seng, madrassen ligger direkte på gulvet. Blomsterne i vindueskarmen er visnet. I et hjørne står et toiletbord med spejl der sikkert har været købt brugt, det ovale spejl omkranset af sort-hvide billeder af Liza Minelli og Sophia Loren og en mængde andre fortidige filmstjerner du ikke kender. På bordet foran spejlet ligger eyeliner og lipgloss og vatpinde. En hår-

tørrer og en stak slidte paperbacks på gulvet. På væggene sidder post-it noter med motiverende fraser som *"du får ikke det du fortjener – men det du forventer!"* og *"Smil til verden, så smiler den tilbage"*, alle skriblet med en livlig, feminin håndskrift.

Den sidste post-it, den med opfodringen til at smile, er placeret strategisk lige ved døren så den ville være det sidste Isis så inden hun forlod sit værelse om morgenen.

Disse er de ting der er efterladt som beviser på, at der nogensinde var en person der hed Isis Vestergård, som levede og udfyldte en lille plads i verden.

Du stiller alle de sædvanlige spørgsmål: havde Isis en kæreste, kom der nogen og besøgte hende, hvad slags venner havde hun, men hver gang svarer viceværten med en opgivende hovedrysten der får hendes kinder til at blævre.

Pludselig lyser hun op, som om hun kommer i tanke om noget.

"Hun ville gerne være skuespiller," siger hun.

"Det var derfor hun flyttede her til. Hun ville vist gerne have job inde på Zentropa, men jeg tror ikke hun havde held med det."

Nej, det kan man roligt sige, tænker du, og har i et kort sekund lyst til at grine hysterisk.

Du kører hjem den eftermiddag, stadig med duften af parfume hængende i næseborene, og navnet Isis Vestergård flagrende i dit hoved som et spøgelse.

Allerede halvvejs oppe af trappen kan du høre lydene der kommer væltende ud fra din lejlighed.

"Alt for højt," er det eneste du kan tænke. "For helvede. Hvad vil naboerne ikke sige."

Du vælter ind i lejligheden, ind i det kolde lys fra pixels der flimrer i depraverede konstellationer på computerskærmen. Stønnen og skrig fra hundredvis af slibrige pornografiske sider fylder den indelukkede luft.

Mens du med stive skridt haster hen mod computeren genkender du pop-up vinduet fra "Det Sorte Værelse", og endnu engang er du tvunget til at se på, mens livet bliver pulet ud af Isis Vestergårds krop.

Til din egen overraskelse stjæler tårer sig ned af dit ansigt. Og hvilken besynderlig, bittersød fornemmelse det er.

Med den ene hånd over munden griber du musen for at lukke Internet Explorer ned, men programmet reagerer ikke. Skærmen er frosset, og reagerer ikke ligegyldig hvor tosset du klikker løs.

Det er som om skrigene fra computeren rækker ud i rummet, går igennem din hud, og helt ind i din krop. Det vender sig i det. Dit hjerte hamrer så voldsomt I brystet på dig at du frygter det vil eksplodere. Du bliver nødt til at få det her til at stoppe. Du falder på knæ og fumler i en evighed I mørket under skrivebordet, indtil dine hænder finder ledningen og flår den ud.

Og stadig fortsætter lydende og skrigende med at vælde ud i din lejlighed.

Nej, nej, det er umuligt, tænker du og ryster vantro på hovedet. *Det her er et mareridt.*

Du kommer op at stå igen, og stavrer baglæns på rystende byen, væk fra de obskøne billeder af hud og blod, af kroppe der vrider og vender sig i simuleret nydelse og ægte lidelse.

Og det eneste du kan finde på, er at trække din tjenestepistol mens lyden af dit hamrende hjerte næsten overdøver skrigende fra computeren, ti gange værre end dine tømmermænd, og får blodårene til at stå frem I dine tindinger. Og da, idet du retter pistolløbet mod computeren går det op for dig, selvom det er aldeles umuligt, at det ikke er dit eget hjerteslag du kan høre.

Skuddet drukner støjen og blæser bagklædningen af monitoren ud i en kaskade af glasskår og plastik.

I et øjeblik kan du kun høre det ringe for dine ører, men så, mens røgen letter fra ruinen af skærmen, vender lyden af det bankende hjerte tilbage. Lyden stiger, bliver højere og højere, så den synes at få væggene i dit kranie til at vibrere og truer med at knuse dit hoved.

Du holder hænderne for ørerne i afmagt og ser, bag de knækkede tænder af glas i monitoren, bag filtret af ledninger som besynderlige indvolde, et bankende, blødende menneskehjerte der udvider sig og trækker sig sammen i takt med rytmen af sine slag.

Det er i det øjeblik, at du løber ned på gaden, halvkvalt af gråd, stadig med den rygende pistol i hånden og lyden af det bankende hjerte rungende i øregangene.

Enorme, kantede stålkonstruktioner som fremmedartede skulpturer troner over havneanlægget på Enghave Brygge, deres øjne som glødende lygtemænd der bryder nattemørket for at spejles sig i sydhavnens vand og pytterne på asfalten.

Det meste af industrien er efterhånden rykket udenfor byen, og Enghave Brygge er en hendøende havn. Som med alt andet der dør og forgår, tiltrækker stedet snyltere og gribbe.

Pakhuset ligger gemt væk bag et par tomme fabrikshaller med knuste ruder, klemt inde i et hjørne, omhegnet af pigtråd og store rustne containere. Det diskrete maskinskrevne skilt på postkassen fortæller dig at du er kommet til "Det Sorte Værelse".

Det eneste sted der er tilbage for dig at tage hen.

En hund gør et sted i natten mens du stavrer hen over parkeringspladsen med frakken flagrende omkring dig som en stor såret fugl.

Porten til pakhuset åbner sig med en modvillig, metallisk klagesang. Du træder indenfor, i

læ for regnen, ind i et mørke du kun kender alt for godt.

Måske det engang var et opbevaringsrum til containere, men nu har nogen bygget det om til helvede på jorden. Gulvet og væggene er belagt med hvide fliser, og der er et lille afløb i midten af rummet. Projektører som sortnede skeletter står tavse rundt om i mørket,og venter på action.

En kontakt bliver tændt, og lysstofrørene højt over dig kommer til live med en serie hårde, krampagtige blink.

Lyset skærer rummet ud i skarpe kontraster af hvide fliser og afgrundsdybe skygger. Lyset, og flisernes hvidhed blænder dig momentant, og mens du misser med øjnene, toner tre figurer frem som luftspejlinger midt I alt det hvide.

Instruktørens latex kostume knirker og piber dæmpet idet han langsomt strider ind i midten af hallen hvor han stopper.

"Jeg spekulerede på hvornår vi ville få dig at se igen," siger han, og selv bag lynlås-grinet i hans maske er hvert ord så klart og præcist udtalt som var det skåret ud af is. Han fremsiger hver stavelse perfekt, som en mand der værdsætter den unikke smag af hvert enkelt ord. Måske smiler han endda bag den sorte maske.

Han er flankeret på hver side af sine dukker, to identiske kvinder med umuligt lange ben, svimlende stiletter, udtryksløse, hvide fugle-masker med spidse næb, og små amputerede stumper hvor deres arme skulle have været.

Du træder nærmere, og dit spejlbillede dukker op i de runde envejsglas Instruktøren betragter dig igennem. Der er ikke så meget som en stribe hud synligt til at fortælle dig om der overhovedet er et menneske bag det skinnende materiale.

De overdimensionerede horn der udgår fra toppen af hans maske får ham til at ligne en gammel frugtbarhedsgud, Pans onde tvilling mejet ud til fetichbal.

Du synker hårdt, forsøger at kvæle frygten, men den stikker i din hals.

"Jeg bliver nødt til at vide det. Var det dig der …" begynder du, men din stemme svigter dig.

De to dukker betragter dig tavst med deres fugleøjne. Instruktøren ligger hovedet en anelse på skrå, og svarer igen med sin renskårne stemme:

"Vores klientel har nogle meget specifikke præferencer," siger han. "Man kan sige de foretrækker en hvis … endegyldighed i deres underholding."

"Og i øvrigt," tilføjer han med et affejende vink med hånden der får hans dragt til at knirke, "Hvad betyder det for dig? Hun var blot en vare."

Igen kan du ikke lade være med at føle at han håner dig, og næsten uden at tænke, løfter du

din pistol imod ham.

"Du havde ikke behøvet at slå hende ihjel!" råber du, og din stemme runger mod væggene og loftet som en indespærret fugl. *Det her er vejs ende.*

"Jamen Klaus," siger Instruktøren, "Du havde allerede selv slået hende ihjel," han ryster svagt på hovedet som en far der retter på et tåbeligt barn. "Du slog hende ihjel i det øjeblik du lagde dine hænder på hende."

Og så har han nerverne til at vende ryggen til dig som om du slet ikke udgør nogen trussel overhovedet.

"Nu er det bare op til dig hvad der skal ske i det sidste kapitel. Men du ved hvad du skal gøre, ikke?"

Instruktøren slår let med hovedet og hans to dukker vimser lydigt efter ham.

"Kameraerne kører stadig," siger han henkastet mens hans skridt fører ham længere og længere væk.

Dine hænder ryster mens bitre, skamfulde tårer får dit synsfelt til at flyde ud, og mens du prøver at beslutte dig for at trykke på aftrækkeren, rammer en velkendt duft af parfume dine næsebor. En duft der synes at have hjemsøgt dig siden sidste nat.

Duften af Isis Vestergård.

Du registrerer en bevægelse i din øjenkrog, og så ligger hendes iskolde, silkebløde hænder sig over dine. Du drejer hovedet en anelse, og Isis Vestergård smiler til dig med øjne der forlængst er blevet frarøvet livet. Alligevel er det som om de viser dig en form for sorgfuld forståelse.

Mens hun fører dine skælvende hænder og pistolen opad, mod dit ansigt, strømmer erindringen som elektricitet igennem axiomerne i din hjerne og videre ud i nervecellerne. Sådan kommer erkendelse.

Du husker.

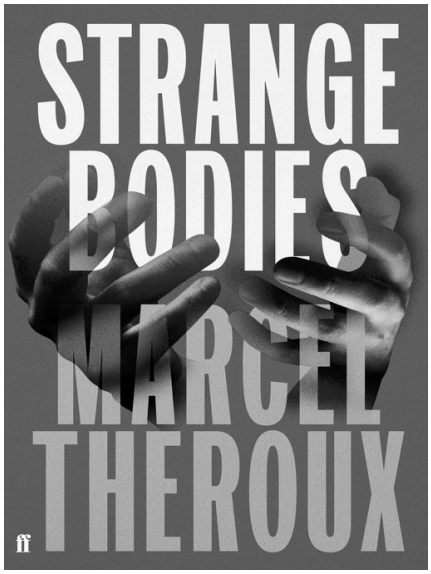
Husker den modbydelige, berusende følelse af at lukke dine hænder om hendes hals. Duften af hendes parfume, smagen af sved og blod og frygt. Kameraerne der som lystne hunde labbede hvert beskidt sekund i sig. Følelsen af kød mod kød. Af at lade drifterne tage over. Af *magt*, ikke mindst.

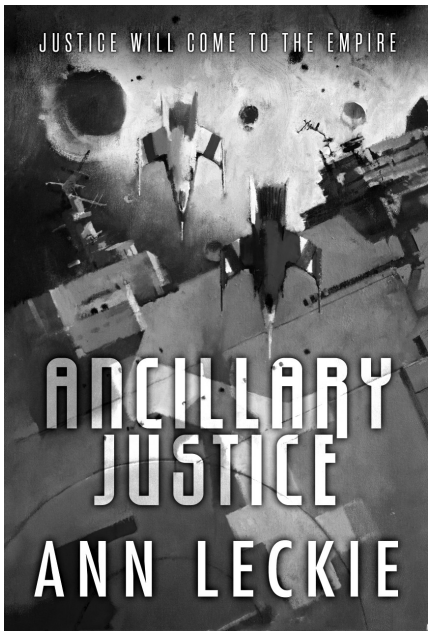
Men var der alligevel ikke, et sted i den blinde lysts tåge, et kort øjeblik hvor dit blik fangede hendes, og hvor i begge indså noget – måske hvor ens i var, begge to gjort af knogler, kød og håb – og var der ikke også, i det øjeblik, et glimt af medfølelse fra begge parters side? Måske endda et håb om at du kunne blive tilgivet? Og at Isis Vestergård kunne finde fred?

Og ledt af hendes trøstende hænder fører du pistolmundingen ind i mellem dine tænder. Du ser hende smile blidt gennem et slør af tårer, og så trykker du på aftrækkeren.

NYT OM FANTASTIK

Ved Klaus Æ. Mogensen

Priser

The Gemmel Award for heroisk fantasy er gået til:

- Roman: Mark Lawrence for *Emperor of Thorns*
- Debut: Brian McClellan for *Promise of Blood*
- Forsidekunst: Jason Chan for *Emperor of Thorns*.

John W. Campbell Memorial Award er gået til Marcel Theroux for *Strange Bodies*.

Locus Award er blevet tildelt følgende:

- SF-roman: James S.A. Corey for *Abaddon's Gate*
- Fantasy-roman: Neil Gaiman for *The Ocean at the End of the Lane*
- B&U-roman: Catherynne M. Valente for *The Girl Who Soared Over Fairyland and Cut the Moon in Two*
- Debutroman: Ann Leckie for *Ancillary Justice*
- Kortroman: Catherynne M. Valente for *Six-Gun Snow White*
- Langnovelle: Neil Gaiman for "The Sleeper and the Spindle" (*Rags and Bones*)
- Novelle: Caitlín R. Kiernan for "The Road of Needles" (*Once Upon a Time*)
- Antologi: George R.R. Martin & Gardner Dozois, red., for *Old Mars*
- Novellesamling: *The Best of Connie Willis*
- Magasin: *Asimov's*
- Forlægger: Tor Books
- Redaktør: Ellen Datlow
- Kunstner: Michael Whelan
- Faglitteratur: Jeff VanderMeer for *Wonderbook*
- Kunstbog: Cathy & Arnie Fenner, red., for *Spectrum 20*

Leigh Brackett, Frank Frazetta, Stanley Kubrick, Hayao Miyazaki og Olaf Stapledon er blevet optaget i **The SF Hall of Fame.**

The Sturgeon Award for kortfiktion er gået til Sarah Pinsker for "In Joy, Knowing the Abyss" (*Strange Horizons* 7/13).

Nebula Awards er gået til følgende:

- Roman: Ann Leckie for *Ancillary Justice*
- Kortroman: Vylar Kaftan for *The Weight of the Sunrise*
- Langnovelle: Aliette de Bodard for "The Waiting Stars" (*The Other Half of the Sky*)
- Novelle: Rachel Swirsky for "If You Were a Dinosaur, My Love" (*Apex 3/13*)
- Dramatisk præsentation: *Gravity*
- B&U-roman: Nalo Hopkinson for *Sister Mine*
- Grand Master: Samuel R. Delany

Prometheus Special Life Achievement Award (der gives til en forfatter der har udbret libertarianisme i sine værker) er blevet tildelt Vernor Vinge.

Bram Stoker Award for horror er blevet tildelt følgende:

- Roman: Stephen King for *Doctor Sleep*
- Debutroman: Rena Mason for *The Evolutionist*
- B&U-roman: Joe McKinney for *Dog Days*.
- Tegnserie: Caitlín R. Kiernan for *Alabaster: Wolves*
- Langnovelle: Gary Braunbeck for "The Great Pity" (*Chiral Mad 2*)
- Novelle: David Gerrold for "Night Train to Paris" (*F&SF 1/13*)
- Screenplay: Glen Mazzara for *The Walking Dead*: "Welcome to the Tombs"
- Antologi: Eric J. Guignard, red., for *After Death*
- Novellesamling Laird Barron for *The Beautiful Thing That Awaits Us All*
- Faglitteratur: William F. Nolan for *Nolan on Bradbury*
- Poesi: Marge Simon for Rain Graves, Charlee Jacob and Linda Addison for *Four Elements*
- Small Press: Gray Friar Press, Whitby, UK

Dødsfald

Forfatteren **Daniel R. Keyes**, som er bedst kendt for at have skrevet den klassiske novelle "Flowers for Algernon" (1959) der senere blev til både en roman og en film (*Charly*), er død, 85 år gammel.

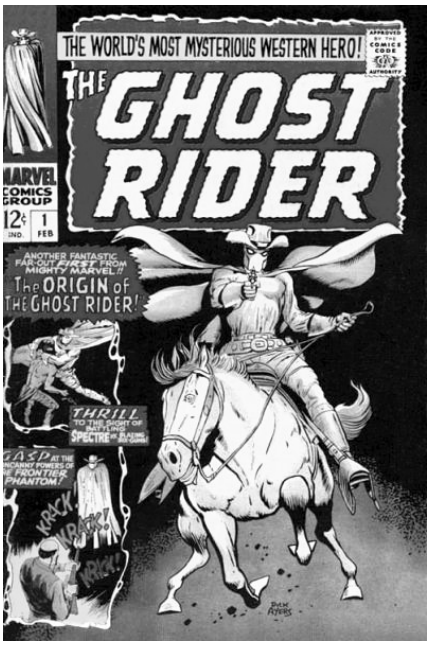
Daniel R. Keyes

Den britiske skuespiller **Rik Mayall**, som er bedst kendt fra komedieserien *The Young Ones*, men også medvirkede i genrefilm såsom *An American Werewolf in London*, *Whoops Apocalypse*, *Drop Dead Frank* og *Watership Down*, er død, 56 år gammel, efter et hjerteslag.

Rik Mayall

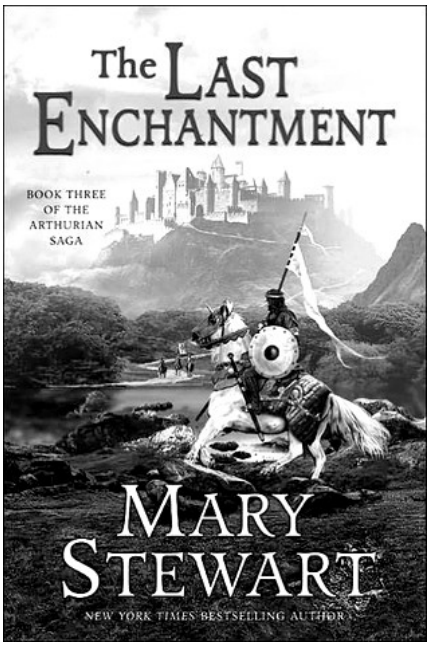
Tegneserietegneren og rentegneren **Dick Ayers**, er død, 90 år gammel. Ayers medskabte i 1949 figuren Ghost Rider (westernudgaven, ikke motorcyklisten) og blev i 2007 optaget i Eisner Comic Book Hall of Fame.

Ghost Rider af Dick Ayers

Fantasy-forfatteren **Mary Stewart** er død, 97 år gammel. Hun er bedst kendt for sin klassiske trilogi om troldmanden Merlin, *The Crystal Cave* (1970), *The Hollow Hills* (1973) og *The Last Enchantment* (1979).

Hun skrev, ud over 15 gothic romances, også en håndfuld børnefantasy-romaner, bl.a. *The Little Broomstick* (1971, Da.: *Katten og kosteskaftet*), som formentlig var en væsentlig inspirationskilde til *Harry Potter*.

The Last Enchantment, sidste bind i Mary Stewarts Merlin-trilogi

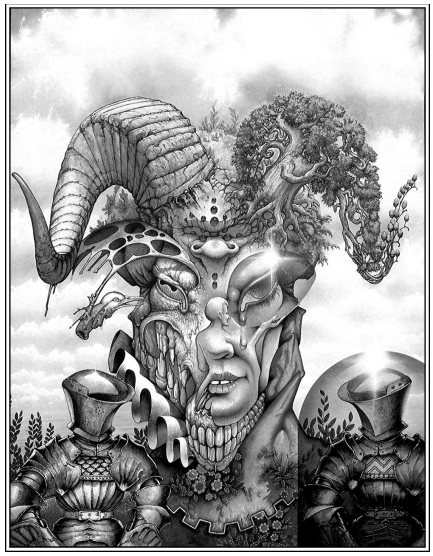

Patrick Woodroffe

Kunsteren **Patrick Woodroffe** er død, 74 år gammel. Han lavede især i 1970'erne og 1980'erne en del pladecovers og omslag til science fiction- og fantasy-bøger af blandt andet Micahel Moorcock, Philip José Farmer, Poul Anderson og Piers Anthony.

En af hans illustrationer blev brugt til både Strawbs-albummet *Burning for You* og Brian Aldiss' bog om science fiction-genrens historie, *Billion Year Spree*.

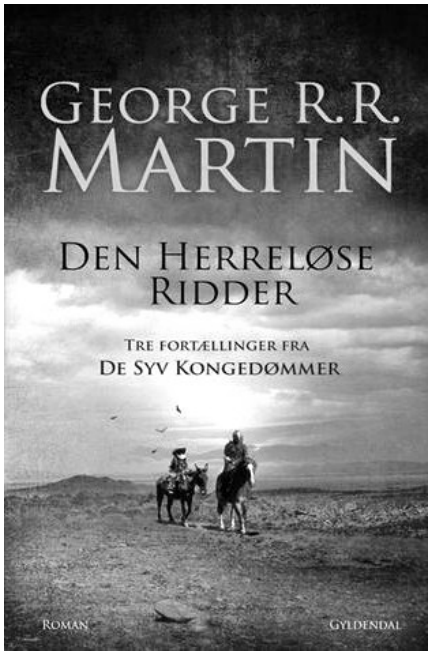
Woodroffes illustrationer blev med kunstnerens tilladelse brugt til den folder, der i sin tid præsenterede den nystartede forening Fantastik for et større publikum.

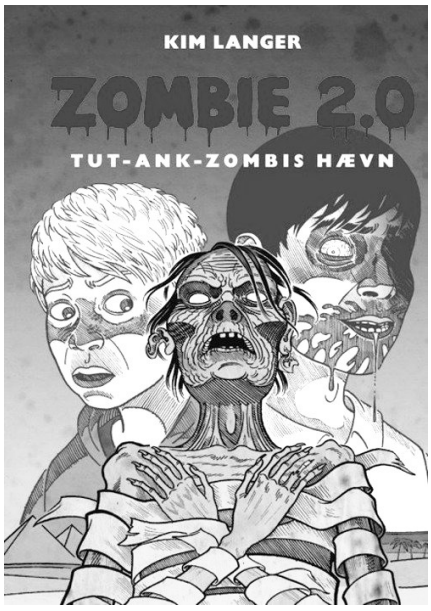

Omslagskunst af Patrick Woodroffe til Michael Moorcocks roman *The Oak and the Ram*

NYT FANTASTIK PÅ DANSK

Ved Janus Andersen

Skønlitteratur, voksne

- *Atkinson, Kate:* Liv efter liv. Gad, 531 sider
- Dan, Martin: *Kbh noir.* Valeta, 309 sider
- *De andres blod.* Valeta, 276 sider
- *Drifter: 13 mørke erotiske noveller.* Kandor, 344 sider
- Koontz, Dean R.: *De uskyldige*. Cicero, 332 sider
- Leth Jacobsen, Morten: *Den sidste dag på jorden*. EC Edition, 336 sider
- Martin, George R. R.: *Den herreløse ridder: tre fortællinger fra De Syv Kongedømmer.* Gyldendal, 310 sider
- Murakami, Haruki: *Hardboiled wonderland og verdens ende*. Klim, 490 sider
- Riis Rasmussen, Anne-Mette: *Havmandens hotel.* Tiderne Skifter, 166 sider
- Russell, Karen: *Sumplandia!* Tiderne Skifter, 411 sider
- Sandemo, Margit: *Ind i varmen* (Lysets rige, 14). Jentas, 212 sider
- Sandemo, Margit: *Ond saga* (Lysets rige, 13). Jentas, 212 sider
- Silvestri, A.: *Ambrosia* / *Live.* Valeta, 118, 94 sider
- Skou, Lise: *Vi lider alle af kapitalisme – men vil ikke behandles: et skuespil i en akt.* Antipyrine, 86 sider

Børnebøger

- Dickins, Rosie: *Godnateventyr.* Flachs, 95 sider
- Duelund Nielsen, Inge: *En mystisk nabo.* Cadeau, 47 s.
- Einspor, Henrik: *Dummedag nu* (Ali Zongo, 8). Gyldendal
- Finderup, Mette: *Kampen mod Karna* (Sværdets mester, 7). Gyldendal
- Fleischer, Charlotte: *Den lille heks møder Gagak* (Vejen til Spang Kuk, del 7). Sofort, 31 sider
- Gotthardt, Peter: *Det skøre skelet: et lille gys.* Carlsen, 47 sider
- Graves, Annie: *Mordet på marsvinet.* Jensen & Dalgaard, 49 sider
- Grothe, Karen Møller: *Den fremmede* (Heksens børn, 1). mellemgaard, 146 sider
- Hartung Nielsen, Jørgen: *Pigen på loftet.* Cadeau, 47 sider
- Hawken, Eleanor: *Den blå dame.* Høst, 271 sider
- Jensen, Jørn: *Den hvide hånd.* Alinea, 23 sider
- Jensen, Jørn: *Pigen i muren* (CD+BOG). AV Forlaget Den Grimme Ælling, 30 sider
- Jensen, Louis: *Hurra & velkommen!: nye firkanter.* Gyldendal, 130 sider
- Jensen, Michael: *En djævelsk god guitarist* (Fuldmåne fortællinger). michaeljensens.dk, 48 sider
- Kyed Knudsen, Line: *En grå heks*. Alinea, 23 sider
- Langer, Kim: *Zombie 2.0 – Tut ank-zombis hævn* (Zombie 2.0, 1). Carlsen, 156 sider
- Lauridsen, Christina Vanessa: *Er her en ånd?* Cadeau, 51 sider
- Lilmose, Dorte: *Dødens mobil.* Turbine, 38 sider
- Mackinnon, Mairi: *Kongelige godnateventyr.* Flachs, 96 sider
- Messer, Anders: *De giftige bær* (Dromeland, 3). Elysion, 44 sider
- Messer, Anders: *Den udvalgte* (Dromeland, 2). Elysion, 44 sider
- Messer, Anders: *Krystalsøens hemmelighed* (Dromeland, 4, del 2). Elysion, 44 sider
- Messer, Anders: *Mødet med Rahn* (Dromeland, 1). Elysion, 44 sider
- Messer, Anders: *Rahns onde plan* (Dromeland, 4, del 1). Elysion, 44 sider
- Møller Jørgensen, Lene: *Et skær af mørke* (Fanny, 1). Høst, 91 sider
- Nordin, Magnus: *Zombierne - Elias' bog* (Zombierne, 1). Gyldendal, 60 sider
- Qvistgaard, Lise J.: *Efteråret* (Midgård, 2). Elysion
- Qvistgaard, Lise J.: *Foråret* (Midgård, 4). Elysion
- Qvistgaard, Lise J.: *Sommeren* (Midgård, 1). Elysion

- Qvistgaard, Lise J.: *Vinteren* (Midgård, 3). Elysion
- Rasmussen, Kit A.: *Labyrintens ritual* (William & Athena, 6). Høst, 138 sider
- Roholte, Dorte: *Mere mærkeligt med Mynthe*. Carlsen, 171 sider
- *Sahl, Nina: Piv & spøgelseshuset*. Auctoris, 140 sider
- Salmson, Jo: *Skyggen og dragen* (Maros rejse, 2). Carlsen, 105 sider
- Sebag-Montefiore, Mary: *Det magiske ønskeben*. Flachs, 47 sider
- Thomsen, Thorstein: *Pigen fra Troldehøj*. Carlsen, 154 sider
- Toft, Dan: *Et uhyre i søen*. Cadeau, 36 sider
- Vierø Hansen, Erik: *Olivia*. Alkalær, 28 sider
- Wille, Gunnar: *Skrumpen – teletøj og tankekunst* (Skrumpen, 4). Jensen & Dalgaard, 129 sider

Ungdomsbøger

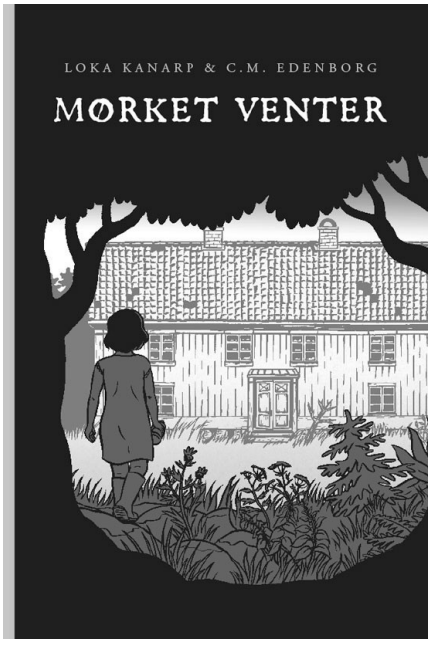
- Bundgaard Laursen, Mette: *Profetiens kald* (Caldera, 1). Facet, 295 sider
- Bundgaard Laursen, Mette: *Skyggernes spil* (Caldera, 2). Facet, 293 sider
- Bundgaard Laursen, Mette: *Skæbnens valg* (Caldera, 3). Facet, 293 sider
- Canavan, Trudi: *Ambassadørens mission – forræderiets døtre* (Ambassadørens mission, bind 2). Tellerup, 288 sider
- Canavan, Trudi: *Ambassadørens mission – tyvejægeren* (Ambassadørens mission, bind 1). Tellerup, 292 sider
- Clausen, Nick: *Cirinos fortælling* (Skrifterne fra Safirhavet, 1). Høst, 275 sider
- Donslund, Anne-Marie: *Den sorte kat* (Den magiske bog, 5). Carlsen, 244 sider
- Frost, Mark: *Alliancen* (Paladin-profetien, 2). Høst
- Gardner, Sally: Mission Måne. Høst, 218 sider
- Gerður Kristný: *Kirkegården*. Vandkunsten, 144 sider
- Groth, Steffen: *Tulamo – slebne verdener* (Tulamo, 2). mellemgaard, 546 sider
- Hovden, Magne: *Åndejægerne* (Åndejægerne, 1. bind). Turbine, 217 sider
- Hunter, C. C.: *Valgt ved solnedgang* (Shadow Falls, 5). Tellerup, 462 sider
- Riordan, Rick: *Hades' hus* (Olympens helte, 4. bind). Carlsen, 639 sider

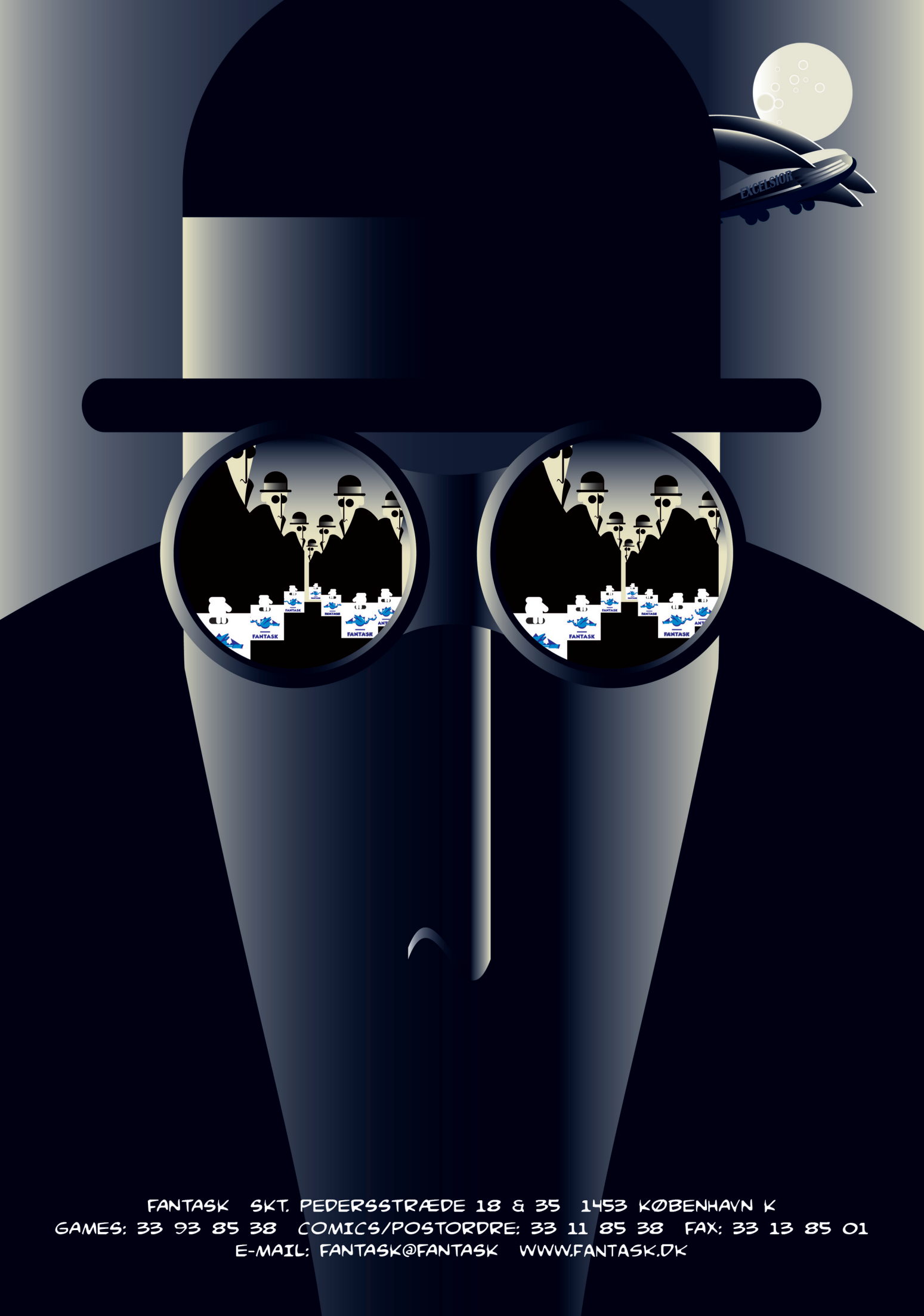
Tegneserier

- Aronofsky, Darren: *Den der udgyder blodet* (Noa, 2). Cobolt
- Colman, Stéphan: *Fortidens synder* (Chok, 1). Zoom
- Greg: *Boblen hvis altså det er sandt* (Oliver & Colombine, 6). Donovan Comics, 46 sider
- Jost, Alain: *Smølferne i bitsernes land* (En historie med smølferne). Cobolt, 48 sider
- Jost, Alain: *Smølferne og det gyldne træ* (En historie med smølferne). Cobolt, 48 sider
- Kanarp, Loka: *Mørket venter*. Damgaard, 125 sider
- Kramhøft, Lars & Tom Kristensen: *Fordærvet*. Valeta, 130 sider
- Le Tendre, Serge: *Ridder Bragon* (Jagten på tidsfuglen, 8). Cobolt, 62 sider
- Rosinski, Grzegorz: *Kahaniel* (Thorgal, 34). Cobolt, 48 sider
- Sage, Angie: *Flammeri* (Septimus Heap, bog 7). Gyldendal, 694 sider
- Sente, Yves: (Kriss af Valnor, 4). Cobolt

Fag- og anden litteratur

- Andersen, Gregers: K*limaforandrede verdensforhold: den globale opvarming i fiktion og filosofi:* Ph.d.-afhandling. Det Humanistiske Fakultet, Københavns Universitet, 222 sider
- Bernard, Cecilia: *D*ivergent – den officielle guide. Alvilda, 142 sider
- Dolan, Hannah: *Lego Filmen – et klodset eventyr: den ultimative guidebog*. Alvilda, 63 sider
- Fanø, Søren: *Jesper Wung-Sung: et forfatterskab*. Høst, 271 sider
- Hornbech, Birthe Rønn: *Det evigt menneskelige:* H.C. Andersen-eventyr læst af Birthe Rønn Hornbech. Gyldendal, 227 sider
- Lilmose, Dorte: *Jakob Martin Strid*. Gyldendal, 32 sider
- *Otto Frello – i fantasiens landskab*. Redaktør: John V. Jensen / Per Oscar Jensen.

FANTASK SKT. PEDERSSTRÆDE 18 & 35 1453 KØBENHAVN K
GAMES: 33 93 85 38 COMICS/POSTORDRE: 33 11 85 38 FAX: 33 13 85 01
E-MAIL: FANTASK@FANTASK WWW.FANTASK.DK